

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๗

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	๒
การพิจารณาความดีความชอบ เรื่องของความสามารถหรือดวง	๘
บทบาททางการเมืองของข้าราชการ	๑๕
คนดีและความดีไปไหน	๓๔
ระเบียบใหม่	๕๐
บริหารธรรม	๕๓
ใหม่ ๆ ในราชการ	๖๐
ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	๗๔
ข่าวสอ	๗๕
ข่าวด่วน	๗๘

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการบริหารงานบุคคล
- เพื่อเผยแพร่แนวคิดในการปฏิบัติราชการ
- เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

ทำสมาธิกับปัญหาเกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน บัญชีภาคัง หรือปัญหา ข้อข้องใจอื่นใด โปรดส่งคำถามไปที่ "บรรณาธิการวารสาร" นี้

จำนวนปีที่พิมพ์เล่มละ ๕ บาท
สมาชิก ปีละ ๔๕ บาท รวมค่าส่ง
บอกรับที่ผู้จัดการวารสารข้าราชการ
สำนักงาน ก.พ. ถนนพหลโยธิน
โทร. ๘๑๕๕๕๕ หรือ ๘๑๖๖๖๖ ต่อ ๓๕

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พิมพ์ กรุงเทพมหานคร
นางจำรัส อ่องฉวีต ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
ที่ปรึกษา

พันเอก จินดา ๗ สงขลา
นายประวิทย์ ๗ นคร
นายโสรัจ สุวัติกุล

บรรณาธิการ
นายชาญชัย อิงภากรณ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ
นายจรูญพงษ์ สิวาชะโวโรจน์

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์
กองบรรณาธิการ

นายบรรเท สวัสดิ์
นายเกียรติสม กลิ่นสุวรรณ

นายอดุลย์ จันทร์ศักดิ์
นายเฉลิม ศรีผดุง

นายสุมา สมานันท์
นายณรงค์ นุกุลการ

ผู้จัดการ
เวอเอก ผง กั้นคิเฉลิม

ผู้ช่วยผู้จัดการ
นายสมพงษ์ ครัวมด

ม.ร.ว. ชัยวิวัฒน์ ศรีวิชัย
นายจรูญพงษ์ สิวาชะโวโรจน์

บทบรรณาธิการ

กมลกาลเวลาหมุนตามวัฏจักรมาจนถึงวัน
พิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการอีก
ครั้งหนึ่ง

ไม่ควรจะต้องไปอ้อมค้อมพูดถึงว่า การ
พิจารณาความดีความชอบสำหรับข้าราชการพลเรือน
นั้นหมายความว่ารวมถึงอะไรบ้าง เป็นต้นว่า การเลื่อน
ชั้น การเลื่อนตำแหน่ง หรือแม้กระทั่งการขอพระราช
ทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ก็ตามที่

เพราะเมื่อพูดถึงเรื่องการพิจารณาความดีความ
ชอบประจำปีแล้ว ความสนใจหรือสามัญสำนึกของ
ข้าราชการร้อยทั้งร้อยจะพุ่งตรงไปที่การพิจารณาเลื่อน
ขั้นเงินเดือนเป็นเป้าหมายแรก

วารสารข้าราชการก็อยากจะพูดถึงเรื่องนี้
บ้างในวันนี้ และจะขอพูดกันอย่างตรงไปตรงมาชนิด
จับหัวเข้าพูดกัน ด้วยความรู้สึกจากใจจริง

น่าจะยอมรับกันได้ว่า ราชการพลเรือนยังไม่
มีมาตรการที่แน่นอนและลงตัว จนถึงขั้นที่จะวางเป็น
หลักเกณฑ์อันเที่ยงแท้ได้สำหรับการประเมินผลการ
ปฏิบัติราชการ

หน่วยราชการแต่ละแห่งก็มีกรรมวิธีในเรื่อง
การประเมินผลงานของข้าราชการแตกต่างกันออกไป
แล้วแต่ว่าใครจะชอบวิธีการแบบไหน หรือเห็นว่าวิธี
การใดสะดวกรวดเร็วหรือให้ผลลัพธ์ที่แน่นอนกว่ากัน

ส่วนราชการหนึ่งอาจจะใช้วิธีการให้
บังคับบัญชาตั้งแต่นั้นต้นและเห็นชอบไปตามลำดับ
เป็นผู้พิจารณาเสนอรายงานผลการปฏิบัติ
ราชการว่าในรอบปีที่ผ่านมา ข้าราชการในบังคับบัญชา
ทำงานได้ผลดีมากน้อยแค่ไหน อาจจะออกมาในรูป
ของการให้คะแนน หรือแบ่งกลุ่มประเมินผลงานโดย
การขอเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีปกติ คือหนึ่งขั้น หรือ
เป็นกรณีพิเศษ คือ สองขั้นหรือสามขั้น หรือกลุ่มที่
ไม่ควรได้เลื่อนเงินเดือนเลย เรียงลำดับลดหลั่นกันไป
พร้อมทั้งเหตุผลคำชี้แจงสนับสนุนผลการพิจารณาโดย
วิธีเช่นที่วาน

ขณะที่ส่วนราชการอีกแห่งหนึ่ง อาจจะใช้วิธีการให้ข้าราชการเป็นผู้เสนอผลงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ว่าเหนื่อยยากลำบาก ตรากตรำแค่ไหน มีผลงานออกมาเป็นตัวเลขเป็นจำนวนเท่าไร งานที่ปฏิบัติเป็นผลดีแก่ทางราชการโดยส่วนรวมเพียงใด

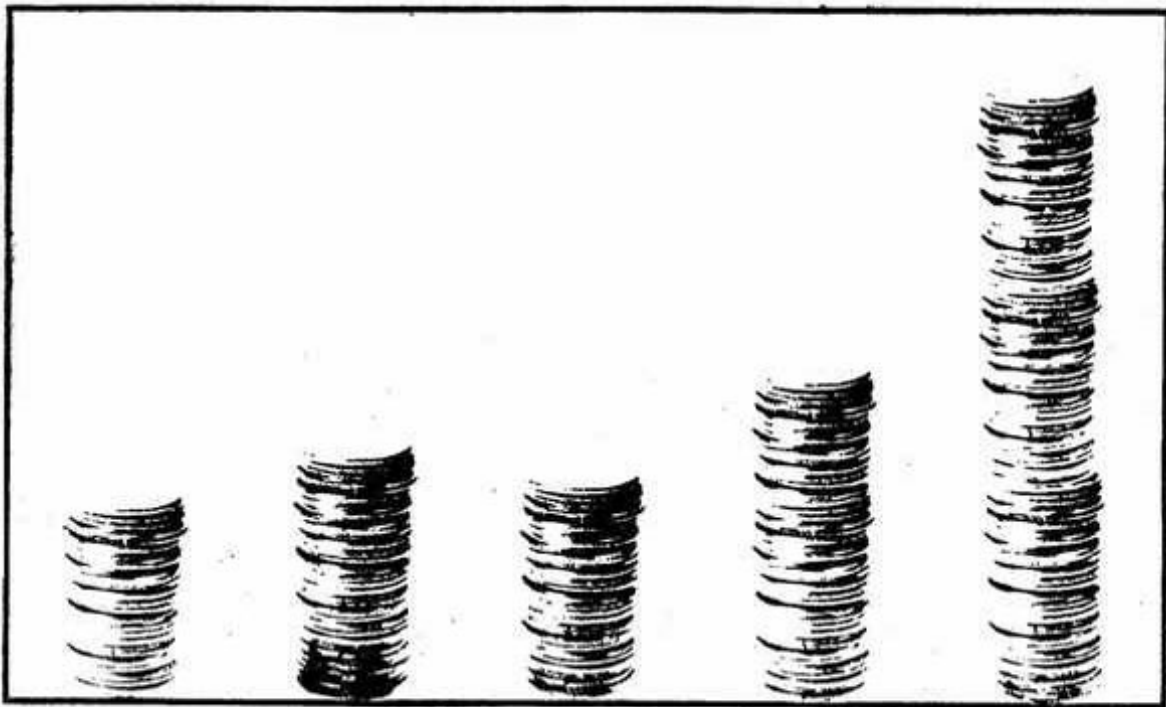
กล่าวกันว่า การพิจารณาความดีความชอบมีช่องโหว่ประการสำคัญอยู่ที่การเล่นพรรคเล่นพวกของผู้บังคับบัญชาซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ ว่ากันด้วยความเป็นปุถุชน ผู้ใต้บังคับบัญชาคนไหนใช้ง่าย ยินดีรับใช้ เจ้านายทั้งราชการและส่วนตัว หัวอ่อน นอบน้อม ประเภทโค้งคำนับจนหัวแทบจรดหัวเข่าของผู้บังคับ

บัญชา คนไหนก็คนนั้น คະแนนนิยมก็จะพุ่งพรวดพรวดลาหน้าคนที่ทำงานอยู่ในระดับเดียวกันไปอย่าง เป็นปกติวิสัย ความดีความชอบที่จะตอบแทนก็อาจจะเฉลเฉลใจออกมาในรูปที่ว่าเอาเงินเดือนของราชการ มาตอบแทนกันในกิจการเป็นส่วนตัว

เรื่องอย่างนี้ ไม่ว่าจะใครจะเพียรปฏิบัติกันอย่างไรก็ตาม ก็เป็นสิ่งที่มีอยู่จริง ๆ ในราชการของเรา เป็นวงจรหนึ่งในชีวิตประจำวันที่ข้าราชการยอมรับกันอยู่แล้วว่าเป็นภาวะปกติ

ที่ใครก็หิมน พวกใครก็พวกมัน

แรงส่งหรือผลสะท้อนของสภาพการดังกล่าว

ก็คือ เมื่อข้าราชการที่ไม่รู้จักประจบเจ้านายด้วยกิจ
ส่วนตัว รู้สึกว่าตนขาดที่พึ่งทางใจ ก็ย่อมจะต้อง
พยายามหาหลักเกาะ เพื่อเป็นหลักประกันความ
มั่นคงและความราบรื่นสำหรับก้าวต่อไปและต่อไป บน
ถนนสายทมิฬของวาระการ

ในหน่วยงานบางแห่งมีปรากฏการณ์ที่เจ้า-
หน้าที่ส่วนหนึ่งพยายามรวมกันเข้าเป็นกลุ่มเพื่อ

อิทธิพล โดยหวังในผลประโยชน์อย่างเดียวกัน
ตราบไต่ที่จะยังคงได้รับผลประโยชน์มาเรื่อยๆ กัน
อย่างทั่วถึง กลุ่มผลประโยชน์ทำนองนี้ก็ยังคงเกาะ
หรือรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น

ขออย่าให้ข้าราชการของเราเป็นอย่างนี้เลย
ผลของการให้ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้พิจารณา
เสนอความคิดความชอบกันไปตามลำดับชั้นอย่างที่ว่ามา
นี้ ก็คือ การเวียนกันรับความคิดความชอบเป็นพิเศษ
เหนือกว่าข้าราชการอื่นที่ไม่ได้สังกัดอยู่ในกลุ่ม ไม่
ว่าจะอยู่นอกสังกัดเพราะเข้าไม่ถึงหรือเพราะมีอุป-
การณ์เป็นของตนเอง ไม่ปรารถนาจะร่วมสังฆกรรม
ด้วยก็ตาม

ส่วนวิธีการที่ให้ข้าราชการเป็นผู้รายงานผลงาน
ของตัวเองขึ้นไปนั้น ก็เชื่อได้ว่า ผู้บังคับบัญชาจะได้
อ่านรายงานที่วิจารณ์บรรจุประคินรู้ถ้อยร้อยคำกันมา
อย่างเล็ดลอดเป็นส่วนใหญ่อ่างชนิดที่ ไม่น่าเชื่อว่า
คนเราจะวิเคราะห์หรือมองตัวเองได้ขนาดนั้น และ
วิธีการแบบนี้ย่อมจะเป็นข้อเสียเปรียบของข้าราชการ
ผู้ทำงานจริงจัง แต่ไม่กล้ายกย่องตัวเอง โดยหวังว่า
ผู้บังคับบัญชาจะเห็นได้เองจากผลงานทั้งหลายทั้งปวง
ของตน

ซึ่งบางครั้งผู้บังคับบัญชาที่ทำเป็นไม่เห็น
อาจจะไม่เห็นเนื่องจาก โมหะจริต โทณะจริต
อวิชชา หรือแม้กระทั่งความรู้สึกส่วนตัว

แล้วความ มุ่งมั่นและ ประกายไฟแรง สำหรับ
การทำงานของข้าราชการก็หลด

จุดอ่อนของการพิจารณาความคิดความชอบ
ดังกล่าว ได้มีส่วนบั่นทอนทำลายขวัญและกำลังใจ
ของข้าราชการดี ๆ ไปมากต่อมากนักแล้ว
มีหน้าข้ายังมีส่วนช่วยคุดกลืนข้าราชการดี ๆ ให้หมุน
เข้าไปสู่เงาของความไม่เป็นข้าราชการอย่างที่เป็น ๆ กัน
อยู่ทุกวันนี้ ได้อย่างน่าทึ่งในประสิทธิภาพของการ
คุดกลืนนั้น

แต่ถ้ามองให้ลึกกลงไปถึงสาเหตุ เห็นจะต้อง
ยอมรับกันว่ามันเป็นเรื่องปกติธรรมดาตามาก เพราะ
เมื่อข้าราชการทำความดีอย่างสุดความสามารถ ตั้งใจ
จริงจังและมีผลงาที่ดีเด่น แต่กลับได้รับผลตอบแทน
หรือความคิดความชอบน้อยกว่าข้าราชการประเภทที่ไม่
ค่อยได้ทำอะไรมากไปกว่า การโค้งคำนับรับใช้ใน
เรื่องส่วนตัว ก็ไม่รู้ว่าจะควรทุ่มเทแรงกายแรงใจ
ให้แก่งานไปเพื่ออะไรอีกแล้ว

เมื่อคุณงามความดีเชื่อถืออะไรไม่ได้ ข้าราชการ (ที่เลย) ดี ๆ เหล่านี้ก็ต้องกระทำตัวเป็น
คนอ้อลุ่มตามไปบ้าง การงานในหน้าที่ปล่อยมัน
บ้างวางมันบ้าง เจียดเวลาส่วนหนึ่งไว้สำหรับการเข้า
ให้ถึงผู้บังคับบัญชา ซึ่งย่อมจะได้รับผลตอบแทนที่
ทันตาเห็นและสูงกว่าการก้มหน้าก้มตาทำงานเพื่อ
ประเทศชาติ หรือประชาชนเป็นไหน ๆ

ปลอบใจตัวเองด้วยวลีไพละว่า **ประเทศไทย
ไม่ใช่ของเราคนเดียว**

ระบบเช้าขามเย็นขามเกิดขึ้นตรงนี้

เคยได้ยินข้าราชการพูดกันมากมายเหลือเกิน
ว่าทำไมการพิจารณาความคิดความชอบประจำปีจึงต้อง
กระทำกันเป็นความลับอันรุกฎรุกรน ขนาดที่ว่ากระตั้น
โรเนียวสักแผ่นก็ทงไว้เป็นเอกสารหลักฐานไม่ได้

ไม่รู้ว่าจะบ๊ะไรกันหนักหนา ก็คงเหมือนกับ
อะไร ๆ อีกหลายอย่างในราชการพลเรือนของเราที่อ้าง
กันว่าเป็นความลับของทางราชการ ห้ามเปิดเผย เอา
ไว้ก่อน

อันที่จริงมันเป็นผลดีสำหรับผู้อ้าง เพราะ
อย่างน้อยถ้าตอบคำถามอะไรไม่ได้ เพราะไม่รู้
ก็มีประโยชน์ คัดขบ เอาไว้ ให้ ทบิบ ฉวยมาใช้ ได้
คล่องๆปากอยู่แล้วว่า-มันเป็นความลับ

จะว่าไปแล้วความลับในลักษณะอย่างนั้น ควร
ใช้สำหรับปกปิดนโยบายหรือข้อมูลอันเป็นเรื่องคอขาด
บาดตายสำหรับประเทศชาติหรือสำคัญยิ่งยวดสำหรับ
ราชการเสียมากกว่า

ไม่ควรเอามาใช้ในการพิจารณาความคิดความ
ชอบของข้าราชการ

คำตอบที่เคยได้รับจากการถามว่า-ทำไมต้อง
พิจารณาความคิดความชอบกันอย่างเป็นความลับก็คือ-
เพื่อชองกันการวิ่งเต้นก่อนพิจารณาแล้วเสร็จ

เป็นคำตอบที่ผู้ตอบคิดว่าฉลาดหลักแหลม แต่ความจริงประการหนึ่งที่เราเองข้ามกันไปก็คือ อุปนิสัยพื้นฐานของความเป็นคน

คนหรือข้าราชการประเภทชอบวงเงิน ไม่ว่าจะพิจารณาคุณค่าความชอบจะกระทำ ในรูปแบบใด ลักษณะใด คนพื้นฐานนี้จะต้องมีการวงเงินให้ได้ และมักจะวงเงิน ได้ผลเสียด้วย

ส่วนประเภทที่เข้าไม่ถึงนั้น จะพิจารณาคุณค่าความชอบกันอย่างไร คนตระกูลนี้ไม่มีโอกาสที่จะวงเงินอยู่ตนเอง

เพราะฉะนั้น การพิจารณาคุณค่าความชอบ โดยถือเป็นเรื่องลับ จึงไม่อาจแก้ไขปัญหาในเรื่องการวงเงินได้อย่างแน่นอนที่สุด

ถ้าจะแก้การวงเงินต้องแก้ที่อุปนิสัยพื้นฐาน

หรือเรียกกันเป็นภาษาพื้นบ้านว่าสันดาน ทั้งของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา

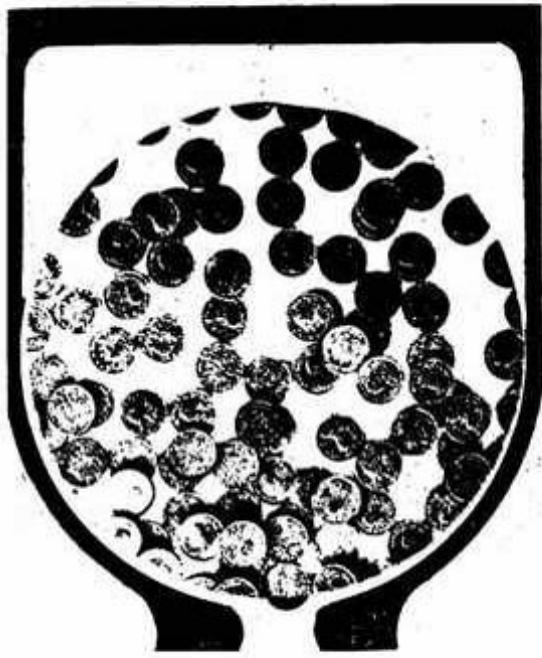
การพิจารณาคุณค่าความชอบด้วยวิธีการเบ็ดเสร็จ อาจช่วยแก้ปัญหาการเล่นพรรคเล่นพวกได้บ้าง

มีอะไรที่ต่างกันบ้าง หน้า ใครสมควรจะได้รับ การพิจารณาคุณค่าความชอบเป็นกรณีพิเศษ ก็จะต้องมีผลงานแสดงต่อผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ ให้เห็นเด่นชัด โดยปราศจากข้อกังขาทั่วกัน

ไม่ใช่เด่นอยู่เฉพาะในหัวใจหรือความทรงจำรำลึกของผู้ บังคับบัญชา และครอบครัวผู้บังคับบัญชาเท่านั้น

วิธีการอย่างนี้เรียกได้ว่าทุกคนด้วยของจริง ใครทำความดีจริงหรือไม่จริงก็จะ ด้รู้โดยทั่วกัน

ข้อเสนอแนะนี้ ไม่จำเป็นต้องเน้นลงไปถึงรายละเอียด เพราะเชื่อได้ว่า จะไม่ได้รับการยอมรับ

หากผู้บังคับบัญชาทั้งหมดผู้มาพิจารณาความดีความชอบอยู่ในทุกวันนี้ เนื่องจากจะมีผู้บังคับบัญชายุ่งส่วนหนึ่งอย่างน้อยที่สุดจะถูกปีศาจ ไม่มีโอกาสที่จะเอาผลประโยชน์ของทางราชการมาตอบแทนกันในเรื่องส่วนตัวอีกต่อไป

ไม่ว่าจะเพียรพยายามหาวิธีการประเมินผลงานเพื่อพิจารณาความดีความชอบสักกี่รูปแบบ ข้อเท็จจริงแน่นอนที่เราลืมไม่ได้ก็คือ ถึงอย่างไรก็ตามคุณนิของผู้บังคับบัญชาจะต้องเป็นคำตัดสินขั้นท้ายเสมอไป

คุณพินิจไม่ใช่กฎเกณฑ์ที่เขียนไว้เป็นกรอบตาม

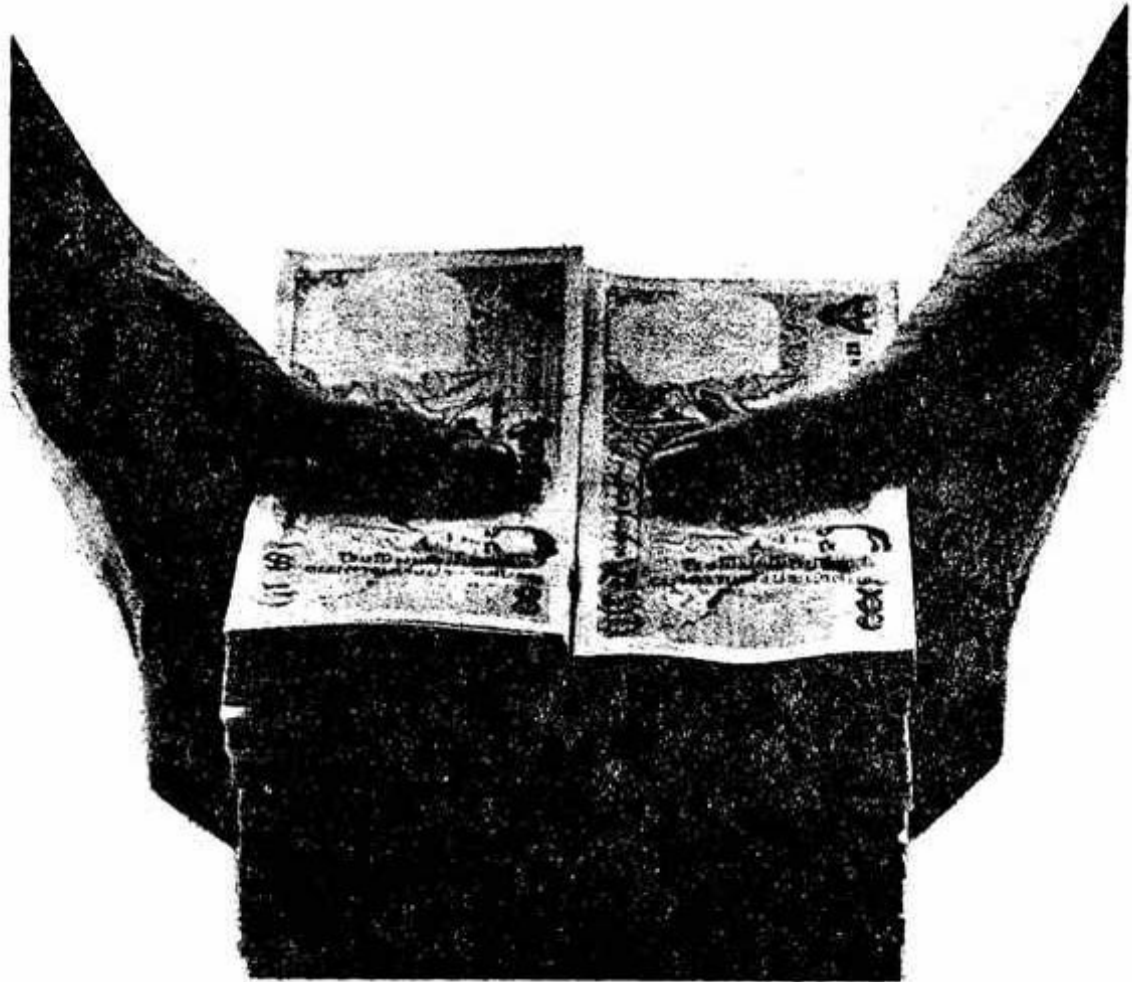
กฎ ก.พ. ฉบับที่สองร้อยเจ็ดสิบเก้า

แต่เป็นกระบวนการที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อตัดสินว่า-ผู้ใดปฏิบัติงาน ในหน้าที่ได้ผลดีขงจถือเป็นตัวอย่างที่ดี ผู้ใดปฏิบัติงานเกินกว่าหน้าที่จนเกิดประโยชน์ต่อราชการเป็นพิเศษ และปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ของตนเป็นผลดีด้วย ผู้ใดปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเห็นดีเห็นงามเป็นพิเศษและงานนั้นได้ผลดีขง ผู้ใดปฏิบัติงานในตำแหน่งที่รับผิดชอบและปริมาณของงานสูงกว่าอัตราเงินเดือนที่ได้รับอยู่ และได้ผลดีสมความมุ่งหมาย

ใช่ เราต้องยอมรับว่า ไม่ว่ากระบวนการประเมินผลงานเพื่อพิจารณาความดีความชอบในราชการพลเรือน จะมีขั้นตอนเป็นมาอย่างไรก็ตามที่ แต่สิ่งตัดสินซขาดท้ายสุดก็คือคุณพินิจของผู้บังคับบัญชานั้นเอง

ประเด็นของการพิจารณาความดีความชอบจึงอยู่ที่ว่า ผู้บังคับบัญชามีคมันอยู่ในระบบคุณธรรม เปี่ยมไปด้วย มโนธรรม จริยธรรม ความเที่ยงธรรม และยุติธรรม มากน้อย แค่ไหนในราชการพลเรือน.

การพิจารณาความดีความชอบประจำปี:

ในภาวะการณปัจจุบันย่อมเป็นที่ตระหนักกันว่า
ข้าราชการ เป็นเครื่องมือจักรกลสำคัญในการบริหาร
ราชการแผ่นดินของรัฐบาล ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อ

การพัฒนาประเทศ การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
รวมตลอดถึงความสงบสุขของบ้านเมือง เพราะข้า-
ราชการมีหน้าที่ต้องทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ

เรื่องของดวงหรือความสามารถ?

สมศักดิ์ สุกระวีญเกษ

ชอบของหน่วยงาน ต้องรับใช้ประชาชน และต้องทำ
ตามนโยบายของรัฐบาล

ข้าราชการจะทำงานได้ดี มีประสิทธิภาพ
และรับใช้ประชาชนได้ดีเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัย
ที่สำคัญประการหนึ่ง คือขวัญหรือกำลังใจ ถ้า
ข้าราชการมีขวัญหรือกำลังใจ ก็ย่อมจะสามารถใช้
ความรู้และความคิดทำงาน ได้อย่างเต็มความสามารถ
แต่ข้าราชการไม่มีกำลังใจในการทำงานแล้ว อาจทำ
ให้เกิดความท้อถอยไม่อาจใช้สติปัญญา ได้อย่างเต็มที่
งานที่เข้าไปนั้นย่อมไม่ได้ผลดี หรือ ไม่มีประสิทธิภาพ
ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อจนถึงผลประโยชน์
ของประชาชนเป็นส่วนรวมโดยตรง

การพิจารณาความ คือความชอบหรือการเลื่อน
เงินเดือนประจำปี ซึ่งเป็นบำเหน็จรางวัลตอบแทนใน
การทำงานของข้าราชการนั้น นับว่าเป็นปัจจัยที่
สำคัญประการหนึ่งในอันที่จะเสริมสร้างกำลังใจ หรือ
บำรุงขวัญของข้าราชการให้มีความมานะพยายามที่จะ
ทำงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป แต่ในบางกรณีการเลื่อนเงิน
เดือนประจำปีอาจกลับกลายเป็นการทำลายขวัญหรือ
บั่นทอนกำลังใจในการทำงานของข้าราชการได้เป็น
อย่างมากเหมือนกัน

โดยที่ระยะนี้ถึงเวลาที่จะต้องพิจารณาความดี
ความชอบหรือเลื่อนเงินเดือนประจำปีกันอยู่แล้ว จึง
ควรที่จะได้หยิบยกหลักเกณฑ์และปัญหาเกี่ยวกับเรื่อง
นี้มาพูดกันอย่างจริงจัง และตรงไปตรงมา เพื่อความ
ถูกต้องและเป็นธรรมแก่ข้าราชการทั่วไป

หลักกฎหมาย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า การเลื่อนขึ้น
เงินเดือนข้าราชการ ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโดย
คำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ

๑. คุณภาพและปริมาณงานของตำแหน่ง
๒. ผลงานที่ได้ปฏิบัติมาในรอบปี
๓. การรักษาวินัย
๔. ความสามารถและความอดุสาหะ ในการ
ปฏิบัติงาน

สำหรับรายละเอียดของหลักเกณฑ์ดังกล่าว
ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

หลักเกณฑ์และวิธีการเลื่อน เงินเดือน

ดังได้กล่าวแล้วว่ากฎหมายบัญญัติให้ ก.พ.
ออกกฎ ก.พ. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในราย
ละเอียดเกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการออกทหนึ่ง
ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. นั้น ควรจะต้องวาง
แนวทางในการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาไว้ให้เป็น
ธรรม และได้มาตรฐาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่
ข้าราชการมากที่สุด

แต่ในระยะนี้ ยังไม่มีกฎ ก.พ. กำหนดหลัก
เกณฑ์ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๐๘ ออกใช้บังคับ และคาดว่าในการพิจารณา
เลื่อนเงินเดือนในปีนี้ คงต้องใช้กฎ ก.พ. ที่ใช้อยู่เดิม
ไปก่อน คือกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๑๘ (พ.ศ. ๒๕๐๔)

แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๗๗ (พ.ศ. ๒๕๑๕)
ฉบับที่ ๗๓๓ (พ.ศ. ๒๕๑๖) และฉบับที่ ๗๘๔
(พ.ศ. ๒๕๑๗)

หลักเกณฑ์ทั่วไป กฎ ก.พ. ดังกล่าวกำหนด
ว่า ข้าราชการที่จะได้เลื่อนเงินเดือนต้องอยู่ในหลัก
เกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ (ให้พิจารณาในรอบปีที่แล้วมา
คือช่วงเดือนกรกฎาคม-มิถุนายนยกเว้นข้อ ๕ ให้พิ-
พิจารณาในบึงบประมาณก่อนคือช่วงเดือนตุลาคม-กัน-
ยายน)

๑. มีวัฒนธรรม
๒. ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนตามที่ทาง
ราชการได้กำหนดไว้ และรักษาวินัยโดย
เคร่งครัด
๓. มีความรู้และความสามารถเหมาะสมกับ
ตำแหน่งหน้าที่ และมีความอดุสาหะบาก
บันในการปฏิบัติหน้าที่ของตน หน้าที่
ได้กระทำไปนั้นเรียบร้อยเป็นผลดีแก่ทาง
ราชการ
๔. ได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่มีคุณภาพและ
ปริมาณของงานสมควรที่จะเลื่อนเงินเดือน
๕. ได้รับบรรจุเข้ารับราชการ หรือเลื่อนชั้น
หรือเลื่อนเงินเดือน แล้วแต่กรณี มาแล้ว
ไม่น้อยกว่า ๘ เดือน ทั้งนี้ไม่ว่าจะบรรจุ
ในวันที่เท่าใดของเดือน ก็ถือว่าบรรจุ
ในเดือนนั้นเต็มเดือน สำหรับผู้ที่ได้
บรรจุในตำแหน่งใหม่หรือเลื่อนชั้น ถ้า

ไม่ได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น ก็นับเวลาใน
ตำแหน่งเดิมหรือชั้นเดิมมารวมเพื่อให้
ครบ ๘ เดือนได้

๖. ต้องไม่มีวันลาพัก คือลาพักและลาป่วย
ไม่เกิน ๔๕ วัน เว้นแต่
(ก) ลาอุปสมบท โดยได้รับเงินเดือนระ
หว่างลาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการ
จ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพล
เรือนและตุลาการ
(ข) ลาคลอดบุตรไม่เกิน ๖๐ วัน
(ค) ลาป่วยซึ่งจำเป็นต้องรักษาตัวเป็น
เวลานานคราวเดียวหรือหลายคราวรวม
กันไม่เกิน ๑๒๐ วัน
(ง) ลาป่วยเพราะประสบอันตรายใน
ขณะปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือใน
ขณะเดินทางไปหรือกลับจากปฏิบัติราชการ
ตามหน้าที่
๗. ต้องไม่ลาบ่อยครั้ง หรือมารับราชการ
สายกว่าเวลาที่ทางราชการกำหนดเนื่องๆ
๘. ต้องไม่ขาดราชการ เว้นแต่เพราะเหตุสุด
วิสัย
๙. ในรอบปีที่แล้วมาจนถึงวันออกคำสั่งเลื่อน
เงินเดือนต้องไม่ถูกลงโทษทางวินัยเว้น
แต่โทษภาคทัณฑ์ แต่ถ้าในปีก่อนไม่ได้
เลื่อนเงินเดือนเพราะถูกลงโทษทางวินัย
หรืออยู่ในระหว่างสอบสวน หรือถูกฟ้อง
ในคดีอาญา และเป็นผู้ซึ่งอยู่ในเกณฑ์

จะได้โอนเงินเดือน ผู้บังคับบัญชาจะ
โอนเงินเดือนให้ก็ได้ โดยมีเงื่อนไขว่า
ถ้าเป็นผู้ซึ่งถูกลงโทษตัดเงินเดือน จะ
โอนเงินเดือนได้ต่อเมื่อพ้นโทษตัดเงิน
เดือนแล้วหรือถ้าเป็นผู้ซึ่งถูกลงโทษลด
เงินเดือน จะโอนเงินเดือนได้ต่อ
เมื่อได้ถูกลงโทษลดเงินเดือนมาแล้ว
เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน

๑๐. ต้องไม่ถูกสั่งพักราชการเกินกว่า ๖ เดือน
๑๑. ถ้าเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ไปศึกษาในประ
เทศหรือต่างประเทศ ต้องได้ปฏิบัติหน้า
ที่ราชการไม่น้อยกว่า ๘ เดือน ในบับ
ประมาณที่แล้วมา หรือไม่น้อยกว่า ๖
เดือนในรอบปีที่แล้วมา

๑๒. ได้รับอนุญาตให้ไปฝึกอบรมหรือดูงาน
ณ ต่างประเทศ ด้วยทุนประเภท ๑ ไม่นเกิน ๑๒ เดือน
หรือทุนประเภท ๒ ไม่นเกิน ๖๐ วัน ถ้าเกินกำหนด
เวลาที่กำหนดได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการมาไม่น้อยกว่า ๘
เดือนในบับประมาณ หรือ ๖ เดือนในรอบปีที่
แล้วมา

เมื่อกฎ ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้เช่นนั้น
แล้ว ข้าราชการผู้ใดอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ว่ามีครบ
ถ้วน ก็อาจได้รับการพิจารณาโอนเงินเดือนได้ แม้
ว่าผู้นั้นจะได้ลาออกจากราชการไปรับราชการทหาร
ก่อนจะมีคำสั่งโอนเงินเดือนก็ตาม ผู้บังคับบัญชา
เดิมก็มีอำนาจที่จะส่งโอนเงินเดือนให้ผู้นั้นย้อนหลัง
ไปถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ได้ และสำหรับผู้ที่จะต้องออก

จากราชการเพราะครบเกษียณอายุ ผู้บังคับบัญชาจะ
ส่งโอนเงินเดือนให้ในวันที่ ๓๐ กันยายน ซึ่งเป็นวัน
สิ้นบับประมาณก่อนที่จะพ้นจากราชการ เพื่อประ
โยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญก็ได้

แต่สำหรับผู้ที่อยู่ระหว่างถูกตั้งกรรมการสอบ
สวนทางวินัย หรือถูกฟ้องคดีอาญาก่อนมีคำสั่งโอนเงิน
เดือน ต้องรอการโอนเงินเดือนในปีนั้นไว้ก่อน
เมื่อสอบสวนพิจารณาเสร็จในบับประมาณใด ผู้นั้น
ไม่ถูกลงโทษทางวินัย หรือไม่ถูกลงโทษทางวินัย หรือ
ไม่มีมลทินหรือมัวหมองก็ให้โอนเงินเดือนในปีที่สอบ
สวนเสร็จได้ และถ้าในปีก่อน ๆ ระหว่างที่รอการโอนเงิน
เดือนทางราชการได้กั้นเงินสำหรับเลื่อนในแต่ละ
ปีไว้ให้ ก็ให้นำเงินนั้นมาเลื่อนในปีที่ส่งเงินเมื่อสอบ
สวนพิจารณาเสร็จได้

หลักเกณฑ์พิเศษ เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนด
เพิ่มเติมไว้สำหรับปูนบำเหน็จความชอบให้แก่ข้าราชการ
ที่จะได้โอนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเกินกว่า ๑ ชั้น
ซึ่งนอกจากจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ทั่วไปแล้ว ยังจะ
ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งใน ๘ ข้อ ดังต่อไปนี้
คือ

๑. ปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการ ได้ผลดียิ่งจน
ถือเป็นตัวอย่างที่ดี
๒. ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่มีการต่อสู้หรือปฏิบัติ
งานที่เสี่ยงอันตรายเป็นกรณีพิเศษ
๓. ปฏิบัติงานในท้องที่กั้นดารและมีไข้ชุกชุม
เป็นการเสี่ยงอันตรายต่อชีวิต และเป็นท้องที่ทางราช
การได้รับรองแล้ว

๔. ปฏิบัติงานเกินกว่าตำแหน่งหน้าที่จนเกิดประโยชน์ต่อราชการเป็นพิเศษ และปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ของตนเป็นผลดีด้วย

๕. ปฏิบัติงานโดยได้ค้นคว้าหรือประดิษฐ์สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อราชการเป็นพิเศษ และทางราชการได้รับรองให้ใช้การค้นคว้าหรือสิ่งประดิษฐ์นั้น

๖. ปฏิบัติงานตรากตรำและรับผิดชอบการเงินเป็นจำนวนมาก

๗. ปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการด้วยความตรากตรำหนักหน่วงเป็นพิเศษ และงานนั้นได้ผลดียิ่ง

๘. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดจนสำเร็จเป็นผลดียิ่งแก่ประเทศชาติ

๙. ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่มีคุณภาพและปริมาณของงานสูงกว่าอัตราเงินเดือนที่ได้รับอยู่และได้ผลดีสมความมุ่งหมาย

ข้าราชการซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังกล่าวข้างต้นนี้ ไซ้ว่าจะได้เงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเกินกว่า ๑ ขั้น ทุกคนก็หาไม่ ทั้งนี้เพราะมติคณะรัฐมนตรี กำหนดกฎเกณฑ์หรือโควตาการเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษไว้อีก ซึ่งตามมติใหม่ของคณะรัฐมนตรี โดยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สร ๐๒๐๑/ว.๕๕ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๘ อนุญาตให้กระทรวงทบวงกรมต่างๆ ถือปฏิบัติสำหรับการเลื่อนเงินเดือนซึ่งจะมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๘ เป็นต้นไป ดังนี้

๑. ให้ข้าราชการได้รับการพิจารณาบำเหน็จหรือความดีความชอบประจำปีเป็นกรณีพิเศษ ได้ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑.๑ กลุ่มข้าราชการชั้นจัตวา - ตร์ ให้เลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ สำหรับข้าราชการชั้นจัตวา - ตร์ ที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในส่วนราชการนั้น

๑.๒ กลุ่มข้าราชการชั้นโท - เอก ให้เลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนข้าราชการชั้นโท - เอก ที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในส่วนราชการนั้น

๑.๓ กลุ่มข้าราชการชั้นพิเศษ ให้เลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนข้าราชการชั้นพิเศษ ที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนของแต่ละกระทรวง

๒. การเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษของข้าราชการชั้นจัตวา - ตร์ และชั้นโท - เอก ตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ นั้น ตามปกติให้ได้รับการเลื่อนเงินเดือนขั้น ๒ ขั้น แต่ในกรณีที่ เป็นผู้ซึ่งแสดงความสามารถดีเด่นมีผลงานเป็นที่น่าชมเชย และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการโดยทั่วไป ให้หัวหน้าส่วนราชการเสนอให้ได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้ ๓ ขั้น โดยให้ได้รับความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด แต่ข้าราชการที่ได้รับการคัดเลือกเสนอเป็นกรณีพิเศษตามข้อนี้จะต้องมีจำนวนไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนข้าราชการ ซึ่งมีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ

๓. การคำนวณโควตาจากจำนวนข้าราชการแต่ละกลุ่มตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวในข้อ ๑. และข้อ ๒. ตามเศษดังกล่าวให้บวกขึ้นเป็นจำนวนเต็ม ถ้าไม่ถึงครึ่งให้ตัดทิ้ง แต่เฉพาะกรณีเงินเดือน ๒ ชั้นนั้น ถ้าบุคคลหนึ่งแล้วจะไม่ได้รับการเลื่อนเงินเดือนเลยแม้แต่คนเดียว ก็ให้เลื่อนได้ ๑ คน

๔. การเลื่อนเงินเดือน ๒ ชั้น เป็นกรณีพิเศษของข้าราชการแต่ละกลุ่ม ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนนำเงินที่ไม่ใช้เลื่อนเงินเดือนข้าราชการซึ่งอาจเลื่อนได้ตามหลักเกณฑ์ของทางราชการว่าด้วยการเลื่อนอันดับและการเลื่อนขั้นเงินเดือน ไปเลื่อนให้ข้าราชการในกลุ่มอัตราส่วนเดียวกัน เพิ่มขึ้นได้ตามเงื่อนไขดังนี้

๔.๑ จำนวนข้าราชการที่จะได้เลื่อนเงินเดือน ๒ ชั้น เป็นกรณีพิเศษตามที่ผู้มีอำนาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนเพิ่มขึ้นนั้น จะเพิ่มได้อีกเพียงไม่เกินหนึ่งเท่าของจำนวนอัตราส่วนเดิม

๔.๒ เงินในกรณีนี้ให้ใช้เลื่อนได้แต่เฉพาะสำหรับข้าราชการในกลุ่มอัตราส่วนเดียวกันเท่านั้น กล่าวคือ ถ้าตัดมาจากชั้นจัตวา-ตรี ก็ต้องนำไปเลื่อนให้แก่ชั้นจัตวา-ตรี เท่านั้น

บทครอบจักรวาล หลักเกณฑ์การเลื่อนเงินเดือนต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น กำหนดเป็นหลักสำหรับพิจารณาเลื่อนเงินเดือน ให้แก่ข้าราชการแต่ละคน ในกรณีที่ข้าราชการผู้ใดขาดหลักเกณฑ์ข้อใด

ข้อหนึ่งยกเว้นเรื่องโควตา แต่เป็นผู้ที่มีความตั้งใจทำงาน มีผลงานดี และผู้บังคับบัญชาประสงค์จะเลื่อนเงินเดือนให้ก็อาจดำเนินการขออนุมัติ ก.พ. ให้ส่งเลื่อนเงินเดือนให้แก่ผู้นั้นเป็นพิเศษเฉพาะรายได้

การพิจารณาของผู้บังคับบัญชา : ดวงใครดวงมัน

นี่ถ้ามองคนที่ว่าด้วยที่สุด คือการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาว่าผู้ใดจะเลื่อนเงินเดือนหรือไม่ ถ้าได้จะเลื่อนชั้น

ถ้าจะว่าตามหลักการแล้ว ในการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้วนั้น และต้องดูผลการปฏิบัติงานของข้าราชการในปีความดีความชอบที่ผ่านมา คือช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนมิถุนายน เว้นแต่ในบางกรณี เช่นผู้ที่บรรจุเข้ารับราชการใหม่ หรือได้เลื่อนชั้นให้พิจารณาคะผลงานปีงบประมาณที่ผ่านมา คือช่วงเดือนตุลาคมถึงกันยายน ว่าข้าราชการแต่ละคนได้ปฏิบัติงานเป็นอย่างไร กล่าวคือได้ทำงานมากน้อยแค่ไหน งานที่ทำนั้นมีคุณภาพดีหรือไม่ และผลของงานที่ได้ปฏิบัติมามีผลดีเป็นประโยชน์แก่ทางราชการเพียงใด ตลอดจนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา

แต่ที่เป็นปัญหาก็คือขณะนี้เรายังไม่มีวิธีการพิจารณาหรือวิธีการประเมินผลงาน ตลอดจนการวัดความสามารถของบุคคล ที่เป็นมาตรฐานแน่นอน บาง

หน่วยงานอาจกระทำโดยให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเป็นผู้พิจารณาโดยวิธีการให้คะแนนเป็นมาตรฐานในการวัดผลงานและความรู้ความสามารถของข้าราชการตามหัวข้อที่กำหนดไว้ โดยข้าราชการแต่ละคนไม่ต้องเขียนรายงานขอความดีความชอบให้ตนเอง ถ้าใครได้คะแนนเฉลี่ย ๘๐-๑๐๐% นับว่า "ดีเยี่ยม" ควรได้เงินเดือน ๒ ชั้น หรือ ๓ ชั้น แล้วแต่กรณี ถ้าได้คะแนน ๗๐-๘๕% จัดอยู่ในชั้น "ดี" และได้คะแนน ๖๐-๖๙% ก็อยู่ในระดับปานกลาง ควรได้เงินเดือน ๑ ชั้น แต่ถ้าใครได้คะแนนต่ำกว่าระดับที่กล่าวมานี้ก็จะไม่เลื่อนเงินเดือนให้ และยังคงหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ผู้นั้นประพฤติหรือมีคุณลักษณะดีขึ้นด้วย

ส่วนในบางหน่วยงาน อาจใช้วิธีการให้ข้าราชการแต่ละคนเขียนรายงานขอความดีความชอบให้แก่ตนเอง แล้วผู้บังคับบัญชาจะเป็นผู้พิจารณารายงานอีกทีหนึ่ง ใครอยากได้ ๒ ชั้น หรือ ๓ ชั้น ก็ต้องเขียนรายงานผลงานกันอย่างพิสดารหน่อย แสดงให้เห็นว่าตนได้รับผิดชอบปฏิบัติงานมีปริมาณและคุณภาพมากมายเพียงใด ต้องตราดว่าเห็นดีเห็นงามและงานนั้นได้ผลอย่างไร ซึ่งที่จริงแล้วอาจไม่ค่อยได้ทำอะไรเป็นชิ้นเป็นอันเลยก็ได้ แต่ถ้าเป็นผู้ที่มีความละเอียดถี่ถ้วนพร้อมความซื่อสัตย์ต่อตนเองอยู่บ้าง ก็อาจรายงานผลงานไปตามความเป็นจริง จะได้กชั้นก็แล้วแต่ ไม่ค่อยสนใจเท่าใดนัก พุดง่าย ๆ ก็คือ แล้วแต่ดวงนั่นเอง ซึ่งวิธีการแบบนี้ เป็นการสร้างนิสัย โลก หรือ ประจบสอพลอ ให้แก่ข้าราชการ อันเป็นผลเสียต่อระบบราชการอย่างฉกรรจ์ทีเดียว

อย่างไรก็ดี ไม่ว่าจะใช้วิธีประเมินผลงานหรือมาตรวัดความรู้ความสามารถของบุคคลอย่างไรก็ตามที่ คำนัดสินในขั้นสุดท้ายก็คือ "ดุลพินิจ" ของผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งเลื่อนเงินเดือนนั่นเอง

คำตัดสินนี้ ย่อมมีผลกระทบต่อขวัญหรือกำลังใจของข้าราชการอยู่ไม่น้อย ถ้าการเลื่อนเงินเดือนเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรม ผู้ที่ได้ ๒ ชั้น หรือ ๓ ชั้น เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีผลงานดีเด่น เป็นที่ยอมรับของข้าราชการในหน่วยงานนั้นแล้ว ก็จะเป็นการบำรุงขวัญหรือเสริมสร้างกำลังใจให้ข้าราชการในหน่วยงานนั้น มีความกระตือรือร้นแข่งขันกันทำงานมากยิ่งขึ้น

แต่ถ้าการเลื่อนเงินเดือนเป็นไปอย่างไม่เป็นธรรม กล่าวคือพวกที่ตั้งใจทำงานดีมีผลงานดีเด่น ไม่ได้รับบำเหน็จความชอบกรณีพิเศษเท่าที่ควร ผลแห่งความดีความชอบกรณีพิเศษ ๒ ชั้น หรือ ๓ ชั้น ส่วนใหญ่กลับไปตกได้แก่พวกที่ไม่มีผลงานดีเด่นอะไร ชอบทำงานเอาแต่หน้า หรือพวกประจบสอพลอ รับใช้ใกล้ชิด "นาย" แล้วก็อาจก่อให้เกิดความสะเทือนใจแก่ผู้ที่ตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง ทำให้เกิดความท้อถอยซึ่งเป็นการบ่อนทำลายขวัญหรือกำลังใจของข้าราชการอย่างร้ายแรง และมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง ทั้งยังอาจก่อให้เกิดระบบการทำงานที่ว่า "ทำดีชาม ไม่ทำดีชาม"

ถ้ากรณีเป็นอย่างหลังนี้ ย่อมทำให้ภาพพจน์ของพิจารณาความดีความชอบเปลี่ยนไปจากหลักการ

อันแท้จริง คือการป้อนบำเหน็จให้ตามความรู้ความสามารถ และผลสำเร็จของงาน กลับกลายเป็นเรื่องของโชคชะตา ดวงใครดีเป็นที่ชอบพอของ "นาย" ก็อาจได้เงินเดือน ๒ ชั้นหรือ ๓ ชั้น แต่ถ้าดวงใครไม่ดีไม่เป็นที่โปรดปรานของ "นาย" ก็อาจได้ชั้นเดียวหรือไม่ได้เลยสักชั้น แล้วแต่ดวงใครดวงนั้น

ร้องทุกข์: ทางออกที่เกือบจะถูกปิด

จริงอยู่ แม้ว่าพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนจะบัญญัติว่า ในกรณีที่เงินเดือนประจำมิให้ข้าราชการผู้ใด ให้ผู้บังคับบัญชาแจ้งเหตุผลให้ผู้ขึ้นทราบ และเปิดโอกาสให้ข้าราชการร้องทุกข์ได้ ในเมื่อเห็นว่าคนไม่ได้รับความเป็นธรรมในการพิจารณาเงินเดือน เพราะผู้บังคับบัญชาได้ใช้ หรือไม่ได้ใช้อำนาจหน้าที่พิจารณาเงินเดือนให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนก็ตาม แต่เรื่องการเงินเดือนนี้ กฎหมายก็ได้กำหนดให้เป็นเรื่องดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้

เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงเป็นการยากที่จะพิสูจน์ว่า ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาถูกหรือผิดเว้นเสียแต่จะปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาไม่ได้ทำตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างชัดแจ้งเท่านั้น แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาได้

ใช้ดุลพินิจสั่งการไม่โดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะดุลพินิจนั้นจะถูกหรือผิดอย่างไรก็ตามจะทำอะไรไม่ได้เลย เพราะผู้บังคับบัญชาก็อาจอ้างได้ว่าตนได้ทำไปถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ทางออกที่พอจะมีอยู่บ้าง ก็ดูเหมือนว่าจะไม่มีความหมายอะไรเลย

แนวทางแก้ไขปรับปรุง

เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีวิธีการพิจารณาประเมินผลงานของข้าราชการที่เป็นมาตรฐานอันแน่นอน ในการที่จะวัดผลงานของข้าราชการเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเงินเดือนดังกล่าวแล้ว ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการพิจารณาของผู้บังคับบัญชามาก ในบางครั้งเมื่อมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถและปฏิบัติงานมีผลงานดีในระดับใกล้เคียงกันหลาย ๆ คน ก็ย่อมทำความลำบากใจให้แก่ผู้บังคับบัญชาที่เงินเดือนเป็นกรณีพิเศษให้แก่ผู้ใดอยู่เหมือนกัน แต่ในบางครั้งก็เปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษให้แก่พรรคพวกบริวารของตนตามใจชอบ ดังที่เบนขาวในหน้าหนังสือพิมพ์เมื่อเร็ว ๆ นี้ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีการวัดผลของงาน และความรู้ความสามารถของบุคคลที่ได้มาตรฐานพอสมควร และเป็นทางปฏิบัติเหมือนกัน วิธีการหนึ่งที่น่าจะได้นำมาใช้ในเรื่องนี้ก็คือ การกำหนดมาตรฐานของงาน

มาตรฐานของงาน - ย่อมเป็นเป้าหมายย่อยของ
หน่วยงานที่ข้าราชการแต่ละคนจะต้องทำให้สำเร็จ ซึ่ง
ฝ่ายบริหารระดับสูงได้กำหนดไว้เป็นเกณฑ์เพื่อเปรียบ
เทียบกับการปฏิบัติงานที่ทำได้จริง ๆ ซึ่งจะต้องระบุ
ว่างานในหน้าที่ของแต่ละคนที่จะต้องทำมีอะไรบ้าง มี
ปริมาณมากน้อยแค่ไหน ควรมีคุณภาพอย่างไรงานที่
ว่านี้อาจเป็นประเภทที่เป็นหน่วยนับได้เป็นชิ้นเป็นอัน
หรือเป็นเรื่อง ๆ หรืออาจมีประเภทที่นับเป็นหน่วยไม่
ได้ ซึ่งต้องกำหนดเป็นปริมาณและคุณภาพของงาน
แล้วแต่ลักษณะของงาน

เมื่อได้กำหนดมาตรฐานของงานไว้แล้ว ใน
การพิจารณาความดีความชอบประจำปี ก็ต้องมี
การประเมินผลงาน ถ้าข้าราชการผู้ใดปฏิบัติงานได้
ตามมาตรฐานของงานที่กำหนดไว้ หรือมากกว่า ก็
ควรได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนตามผลของงาน
และความรู้ความสามารถ แต่ถ้าผู้ใดปฏิบัติงานได้ต่ำ
กว่ามาตรฐานของงานที่กำหนดไว้ ก็ไม่ควรจะได้
เลื่อนเงินเดือน และต้องหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ทำ
งานดีขึ้นกว่าเดิมด้วย

บัญชาดำลัญ จึงอยู่ที่วิธีการกำหนดมาตรฐานของ
งาน และวิธีการประเมินผลงาน ซึ่งต้องใช้ทฤษฎีวิชาเข้าช่วย
ในการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ อันเป็นหน้าที่ของนัก
บริหารงานบุคคล ที่จะแสวงหาวิธีการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ
และเป็นธรรม

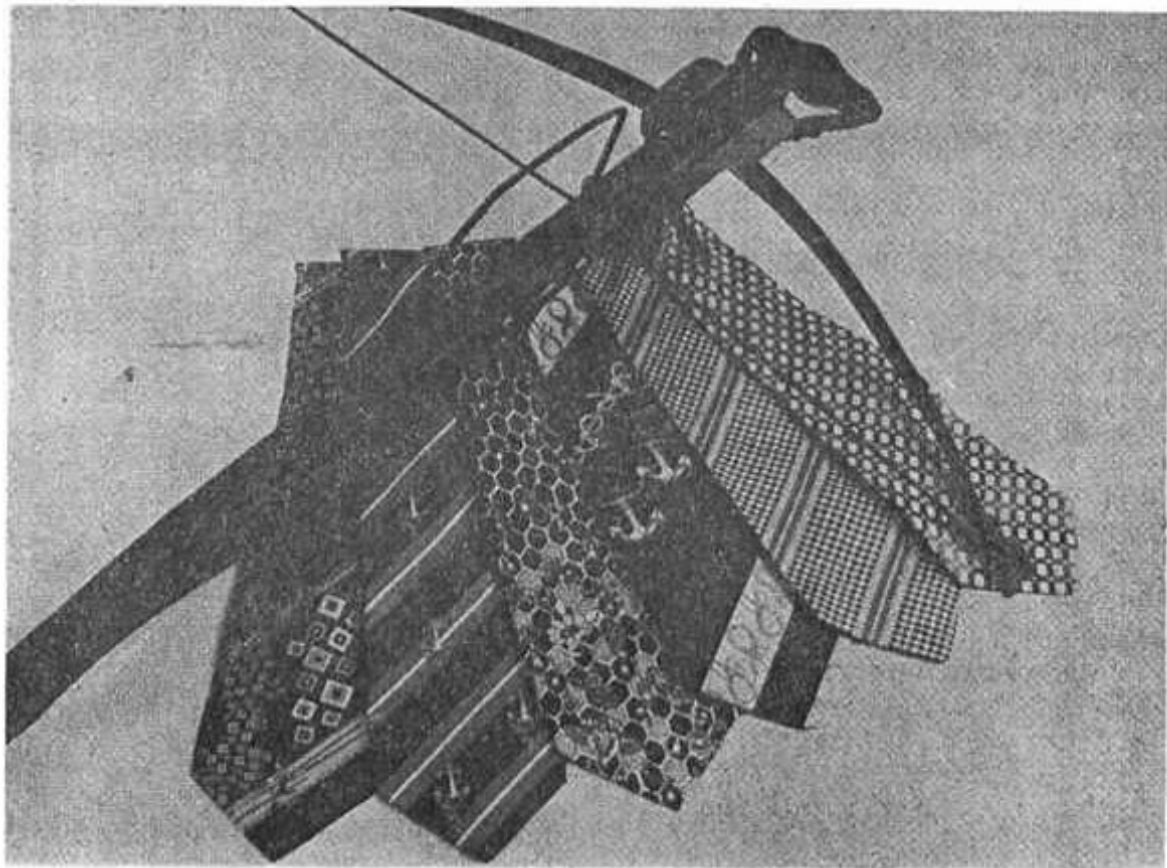
นอกจากนี้ วิธีการพิจารณาของผู้บังคับบัญชา
ควรจะได้กระทำอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมาโดย
ปราศจากเลศนัย ไม่ควรกระทำเป็นเรื่องลับ เพราะ
ไม่ใช่เรื่องที่เมื่อเปิดเผยออกไปแล้วจะเกิดผลเสียหาย
อย่างร้ายแรง กระทบกระเทือนถึงความปลอดภัย
ของประเทศชาติแต่ประการใด

และถ้าจะให้ดี - ควรจะต้องมีตัวแทนของ
ข้าราชการแต่ละกลุ่มเข้าร่วมพิจารณาคับ เพราะ
ข้าราชการแต่ละคนย่อมประเมินผลงาน ความรู้
ความสามารถกันเองอยู่แล้ว ทั้งเพื่อแสดงให้เห็นว่า
ผู้บังคับบัญชามีความบริสุทธิ์ใจและเที่ยงธรรมเพียงไร

วิธีการดังกล่าวที่วางข้อเป็น การ เปิดตนเองไปสู่อ
สิ่งที่ดีกว่า ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

บทสรุป

เท่าที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ ก็ด้วยความ
ปรารถนาที่จะให้เห็นการพิจารณาความดีความชอบ

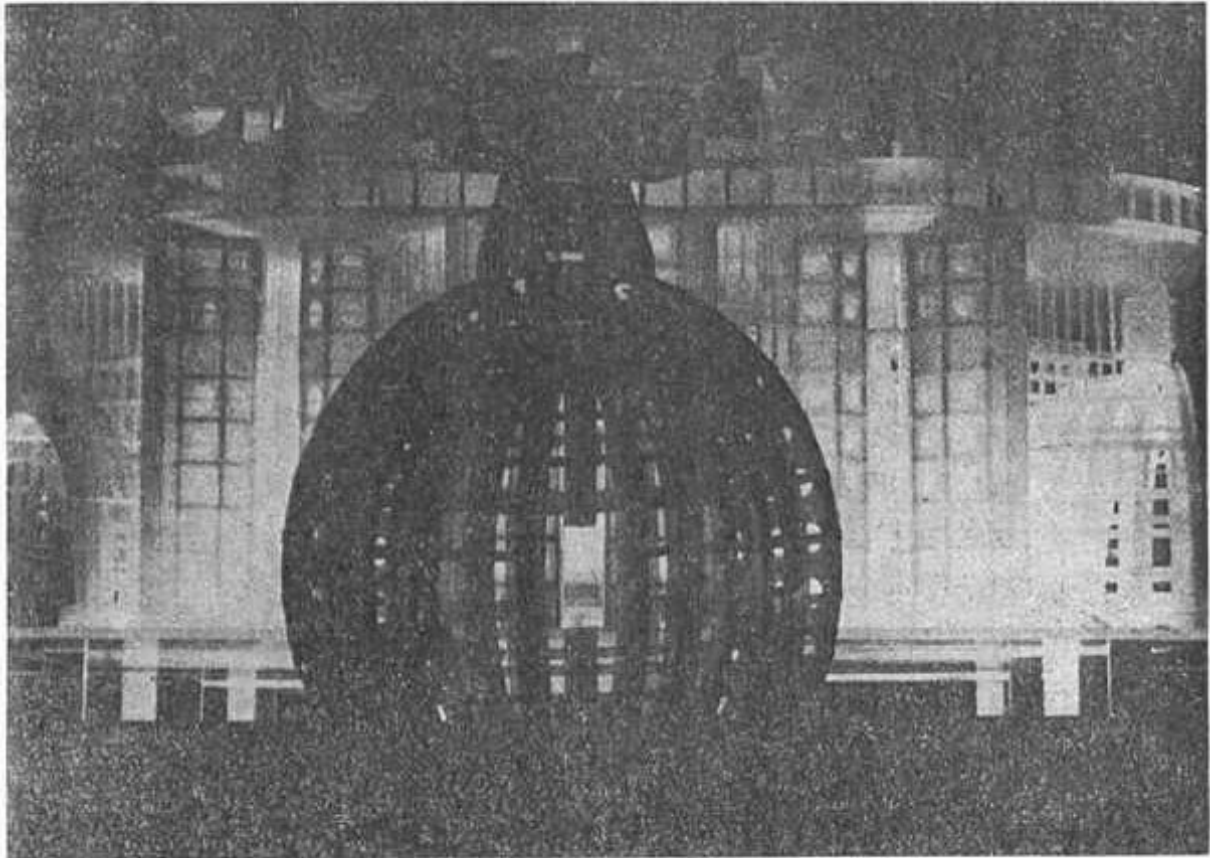
หรือการเล่นเงินเดือนประจำปี เป็นเรื่องของการให้
 นำเงินรางวัลตามความรู้ความสามารถของบุคคล และ
 ตามผลของงานที่ได้ปฏิบัติมาอย่างแท้จริง มิใช่เป็น
 เรื่องของการตบรางวัลให้แก่พรรคพวกของตน ซึ่งทำ
 ประโยชน์ให้ในเรื่องส่วนตัว หรือมีประโยชน์ร่วมกัน
 ซึ่งเป็นมรดกที่เกาะกันสังคมของข้าราชการอยู่ใน
 ทุกวัน

ดังนั้น ๕๓๕ ๕๓๖ ๕๓๗ ๕๓๘ ๕๓๙ ๕๔๐ ๕๔๑ ๕๔๒ ๕๔๓ ๕๔๔ ๕๔๕ ๕๔๖ ๕๔๗ ๕๔๘ ๕๔๙ ๕๕๐ ๕๕๑ ๕๕๒ ๕๕๓ ๕๕๔ ๕๕๕ ๕๕๖ ๕๕๗ ๕๕๘ ๕๕๙ ๕๖๐ ๕๖๑ ๕๖๒ ๕๖๓ ๕๖๔ ๕๖๕ ๕๖๖ ๕๖๗ ๕๖๘ ๕๖๙ ๕๗๐ ๕๗๑ ๕๗๒ ๕๗๓ ๕๗๔ ๕๗๕ ๕๗๖ ๕๗๗ ๕๗๘ ๕๗๙ ๕๘๐ ๕๘๑ ๕๘๒ ๕๘๓ ๕๘๔ ๕๘๕ ๕๘๖ ๕๘๗ ๕๘๘ ๕๘๙ ๕๙๐ ๕๙๑ ๕๙๒ ๕๙๓ ๕๙๔ ๕๙๕ ๕๙๖ ๕๙๗ ๕๙๘ ๕๙๙ ๖๐๐ ๖๐๑ ๖๐๒ ๖๐๓ ๖๐๔ ๖๐๕ ๖๐๖ ๖๐๗ ๖๐๘ ๖๐๙ ๖๑๐ ๖๑๑ ๖๑๒ ๖๑๓ ๖๑๔ ๖๑๕ ๖๑๖ ๖๑๗ ๖๑๘ ๖๑๙ ๖๒๐ ๖๒๑ ๖๒๒ ๖๒๓ ๖๒๔ ๖๒๕ ๖๒๖ ๖๒๗ ๖๒๘ ๖๒๙ ๖๓๐ ๖๓๑ ๖๓๒ ๖๓๓ ๖๓๔ ๖๓๕ ๖๓๖ ๖๓๗ ๖๓๘ ๖๓๙ ๖๔๐ ๖๔๑ ๖๔๒ ๖๔๓ ๖๔๔ ๖๔๕ ๖๔๖ ๖๔๗ ๖๔๘ ๖๔๙ ๖๕๐ ๖๕๑ ๖๕๒ ๖๕๓ ๖๕๔ ๖๕๕ ๖๕๖ ๖๕๗ ๖๕๘ ๖๕๙ ๖๖๐ ๖๖๑ ๖๖๒ ๖๖๓ ๖๖๔ ๖๖๕ ๖๖๖ ๖๖๗ ๖๖๘ ๖๖๙ ๖๗๐ ๖๗๑ ๖๗๒ ๖๗๓ ๖๗๔ ๖๗๕ ๖๗๖ ๖๗๗ ๖๗๘ ๖๗๙ ๖๘๐ ๖๘๑ ๖๘๒ ๖๘๓ ๖๘๔ ๖๘๕ ๖๘๖ ๖๘๗ ๖๘๘ ๖๘๙ ๖๙๐ ๖๙๑ ๖๙๒ ๖๙๓ ๖๙๔ ๖๙๕ ๖๙๖ ๖๙๗ ๖๙๘ ๖๙๙ ๗๐๐ ๗๐๑ ๗๐๒ ๗๐๓ ๗๐๔ ๗๐๕ ๗๐๖ ๗๐๗ ๗๐๘ ๗๐๙ ๗๑๐ ๗๑๑ ๗๑๒ ๗๑๓ ๗๑๔ ๗๑๕ ๗๑๖ ๗๑๗ ๗๑๘ ๗๑๙ ๗๒๐ ๗๒๑ ๗๒๒ ๗๒๓ ๗๒๔ ๗๒๕ ๗๒๖ ๗๒๗ ๗๒๘ ๗๒๙ ๗๓๐ ๗๓๑ ๗๓๒ ๗๓๓ ๗๓๔ ๗๓๕ ๗๓๖ ๗๓๗ ๗๓๘ ๗๓๙ ๗๔๐ ๗๔๑ ๗๔๒ ๗๔๓ ๗๔๔ ๗๔๕ ๗๔๖ ๗๔๗ ๗๔๘ ๗๔๙ ๗๕๐ ๗๕๑ ๗๕๒ ๗๕๓ ๗๕๔ ๗๕๕ ๗๕๖ ๗๕๗ ๗๕๘ ๗๕๙ ๗๖๐ ๗๖๑ ๗๖๒ ๗๖๓ ๗๖๔ ๗๖๕ ๗๖๖ ๗๖๗ ๗๖๘ ๗๖๙ ๗๗๐ ๗๗๑ ๗๗๒ ๗๗๓ ๗๗๔ ๗๗๕ ๗๗๖ ๗๗๗ ๗๗๘ ๗๗๙ ๗๘๐ ๗๘๑ ๗๘๒ ๗๘๓ ๗๘๔ ๗๘๕ ๗๘๖ ๗๘๗ ๗๘๘ ๗๘๙ ๗๙๐ ๗๙๑ ๗๙๒ ๗๙๓ ๗๙๔ ๗๙๕ ๗๙๖ ๗๙๗ ๗๙๘ ๗๙๙ ๘๐๐ ๘๐๑ ๘๐๒ ๘๐๓ ๘๐๔ ๘๐๕ ๘๐๖ ๘๐๗ ๘๐๘ ๘๐๙ ๘๑๐ ๘๑๑ ๘๑๒ ๘๑๓ ๘๑๔ ๘๑๕ ๘๑๖ ๘๑๗ ๘๑๘ ๘๑๙ ๘๒๐ ๘๒๑ ๘๒๒ ๘๒๓ ๘๒๔ ๘๒๕ ๘๒๖ ๘๒๗ ๘๒๘ ๘๒๙ ๘๓๐ ๘๓๑ ๘๓๒ ๘๓๓ ๘๓๔ ๘๓๕ ๘๓๖ ๘๓๗ ๘๓๘ ๘๓๙ ๘๔๐ ๘๔๑ ๘๔๒ ๘๔๓ ๘๔๔ ๘๔๕ ๘๔๖ ๘๔๗ ๘๔๘ ๘๔๙ ๘๕๐ ๘๕๑ ๘๕๒ ๘๕๓ ๘๕๔ ๘๕๕ ๘๕๖ ๘๕๗ ๘๕๘ ๘๕๙ ๘๖๐ ๘๖๑ ๘๖๒ ๘๖๓ ๘๖๔ ๘๖๕ ๘๖๖ ๘๖๗ ๘๖๘ ๘๖๙ ๘๗๐ ๘๗๑ ๘๗๒ ๘๗๓ ๘๗๔ ๘๗๕ ๘๗๖ ๘๗๗ ๘๗๘ ๘๗๙ ๘๘๐ ๘๘๑ ๘๘๒ ๘๘๓ ๘๘๔ ๘๘๕ ๘๘๖ ๘๘๗ ๘๘๘ ๘๘๙ ๘๙๐ ๘๙๑ ๘๙๒ ๘๙๓ ๘๙๔ ๘๙๕ ๘๙๖ ๘๙๗ ๘๙๘ ๘๙๙ ๙๐๐ ๙๐๑ ๙๐๒ ๙๐๓ ๙๐๔ ๙๐๕ ๙๐๖ ๙๐๗ ๙๐๘ ๙๐๙ ๙๑๐ ๙๑๑ ๙๑๒ ๙๑๓ ๙๑๔ ๙๑๕ ๙๑๖ ๙๑๗ ๙๑๘ ๙๑๙ ๙๒๐ ๙๒๑ ๙๒๒ ๙๒๓ ๙๒๔ ๙๒๕ ๙๒๖ ๙๒๗ ๙๒๘ ๙๒๙ ๙๓๐ ๙๓๑ ๙๓๒ ๙๓๓ ๙๓๔ ๙๓๕ ๙๓๖ ๙๓๗ ๙๓๘ ๙๓๙ ๙๔๐ ๙๔๑ ๙๔๒ ๙๔๓ ๙๔๔ ๙๔๕ ๙๔๖ ๙๔๗ ๙๔๘ ๙๔๙ ๙๕๐ ๙๕๑ ๙๕๒ ๙๕๓ ๙๕๔ ๙๕๕ ๙๕๖ ๙๕๗ ๙๕๘ ๙๕๙ ๙๖๐ ๙๖๑ ๙๖๒ ๙๖๓ ๙๖๔ ๙๖๕ ๙๖๖ ๙๖๗ ๙๖๘ ๙๖๙ ๙๗๐ ๙๗๑ ๙๗๒ ๙๗๓ ๙๗๔ ๙๗๕ ๙๗๖ ๙๗๗ ๙๗๘ ๙๗๙ ๙๘๐ ๙๘๑ ๙๘๒ ๙๘๓ ๙๘๔ ๙๘๕ ๙๘๖ ๙๘๗ ๙๘๘ ๙๘๙ ๙๙๐ ๙๙๑ ๙๙๒ ๙๙๓ ๙๙๔ ๙๙๕ ๙๙๖ ๙๙๗ ๙๙๘ ๙๙๙ ๑๐๐๐

บากับปฏิบัติหน้าที่ของตน ให้บังเกิดผลดีแก่ประ
 เทศชาติและประชาชน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้
 ข้าราชการมีมานะในการทำงานเพื่อแข่งขันกันทำดีมาก
 ยิ่งขึ้น และเพื่อความเป็นธรรมในสังคมของข้าราชการ
 การ

ไหนๆ คุณก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้ของการ
 “ค้น” อะไรต่ออะไรหลายอย่างแล้ว ถ้าจะค้น
 ความเป็นธรรมในการพิจารณา เงินเดือนให้
 แก่ข้าราชการอีกสักอย่าง จะไม่ได้เขี้ยวหรือ

บทบาทการเมืองของข้าราชการ

อินสลับ บัวเขียว

I. บทนำ

ในประเทศประชาธิปไตย ความต้องการของพลเมืองในสังคม ข่อมจะต้องมีอิทธิพลสำคัญต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ ในรูปของการออกเสียงเลือกตั้ง การเดินขบวนหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบอื่น ๆ นโยบายที่กำหนดขึ้นมาจะต้องสอดคล้องกับ

ความต้องการหรือผลประโยชน์ของประชาชนในส่วนรวมเป็นสำคัญ และในประเทศที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองตัวอย่าง เช่น อังกฤษ อเมริกา และประเทศที่คล้ายคลึงกัน ประชาชนมีบทบาทเข้าร่วมในการดำเนินการทางการเมืองอย่างกว้างขวาง ประชาชนในสังคม

ดังกล่าวถือว่าข้าราชการมีหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อให้บริการแก่ประชาชน และการปฏิบัติงานของข้าราชการจะต้องอยู่ภายใต้ นโยบายและการนำทางของฝ่ายการเมือง ถึงแม้ว่าข้าราชการจะเป็นผู้มีความรู้และความชำนาญในงานสาขานั้น ๆ และมีส่วนช่วยเหลือฝ่ายการเมือง ในการกำหนดนโยบายก็ตาม ข้าราชการจะต้องยึดถือเป็นหลักปฏิบัติว่า คนเป็นเครื่องมือที่เบ็ดกลางของสถาบันทางการเมืองและอยู่ภายใต้การนำทางและควบคุมของฝ่ายการเมือง

ในประเทศที่ขาดสมดุลย์ระหว่างสถาบันการเมืองกับสถาบันการบริหารย่อมทำให้สถาบันราชการมีอิสระในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก ยิ่งในกรณีที่สถาบันการบริหารมีอำนาจครอบคลุมสถาบันทางการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์อื่นอย่างเต็มที่แล้ว ความรู้สึกสำนึกและความรับผิดชอบ ในกระบวนการปฏิบัติงานและผลงานของข้าราชการก็ย่อมจะลดน้อยลงตามส่วนการเพิ่มอำนาจของฝ่ายบริหารอาจจะเป็นอันตรายอย่างยิ่งโดยเฉพาะประเทศที่มีระบบบริหารเป็นระบบที่มั่นคงแข็งแรงที่สุดเช่น ประเทศไทยเราซึ่งถูกเรียกว่า Bureaucratic Polity เพราะสถาบันข้าราชการในประเทศไทยมีความสำคัญต่อระบบอื่น โดยที่ใช้อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและระบบอื่น ๆ น้อยมากแต่ในประเทศที่ความสมดุลย์ระหว่างสถาบันการเมืองและการบริหารกล่าวคือ มีอำนาจต่อรองและควบคุมซึ่งกันและกัน พร้อมกับมีประชาชนที่สำนึกในหน้าที่ของตนพร้อมที่จะเข้าร่วมในการกำหนดนโยบายส่วนรวมของรัฐอย่างหนาแน่นและมีระเบียบ สิ่งแวดล้อมทางด้าน

การบริหารของรัฐบาลย่อมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริหารงานอยู่มากในกรณีเช่นนี้ รัฐบาลจำเป็นต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก พร้อมทั้งจะปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเพื่อให้ได้ผลงานที่สามารถถูกตรวจสอบได้ (accountable) และเป็นไปตามนโยบายที่นักการเมืองได้กำหนดเอาไว้

ด้วยความเชื่อที่จะให้มีความสมดุลย์ระหว่างอำนาจทางการบริหารกับอำนาจทางการเมืองนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตของบทบาทและความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายให้เหมาะสม ดังได้กล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งในแต่ละประเทศอาจแตกต่างกันไปบ้าง โดยทางปฏิบัติจริงแล้ว ยังจะต้องอาศัยวัฒนธรรมทางการเมืองช่วยควบคุมบทบาทดังกล่าวอีกด้วย เพื่อให้เกิดความสมดุลย์กันโดยอาศัยการแบ่งอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ในบางลักษณะก็มีความซับซ้อนกัน (over lab) อยู่ในงานของทั้งสองฝ่าย ลักษณะที่ซ้อนกันนี้เกิดขึ้นจากบทบาททางการเมืองของข้าราชการ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจอย่างมากว่าบทบาททางการเมืองของข้าราชการมีได้อย่างไร และมีขอบเขตแค่ไหน จากความประสงค์จึงทำให้เกิดทฤษฎีและแนวความคิดต่าง ๆ ขึ้นมามากมายในเรื่องบทบาททางการเมืองของข้าราชการ ดังที่จะนำมาเสนอเพื่อวิเคราะห์ต่อไป

บทความนี้มีความมุ่งหมายที่จะสำรวจและ

วิเคราะห์ส่วนหนึ่งของเอกสารทางวิชาการในด้านบทบาททางการเมืองของข้าราชการ โดยมุ่งเน้นถึงโอกาสและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้ข้าราชการในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมและบทบาททางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งได้ชี้ให้เห็นกรณีของประเทศ ระบบการเมืองได้พัฒนาแล้วด้วยว่า ข้าราชการมีขอบเขตของบทบาททางการเมืองอย่างไร โดยมุ่งหวังอยู่ว่า สิ่งนี้จะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการทางการเมือง ได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราอาจนำเอาทฤษฎีและแนวความคิดเหล่านี้ มาอธิบายปัญหาการพัฒนาการเมืองของประเทศไทยเราได้ และเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในโอกาสต่อไป

การศึกษานี้ ได้ศึกษาในขอบเขตของทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของฝ่ายบริหาร (ข้าราชการ) ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง โดยศึกษาแยกตามกลุ่มแนวความคิดต่าง ๆ เท่าที่ได้วิวัฒนาการมา

II. แนวความคิดที่จะให้แยกการบริหารออกจากการเมือง

แนวความคิดที่จะให้มีการแยกการบริหารออกจากการเมือง หรือการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการบริหาร เกิดขึ้นในประเทศที่มีการครองแบบประชาธิปไตย ได้มีการวิวัฒนาการมา

ตั้งแต่ต้นคือ จุดเริ่มต้นคือ ในประเทศสหรัฐอเมริกา อันเนื่องมาจากระบบการเล่นพรรคพวก ในวงการเมือง ได้นำเอาระบบอุปถัมภ์มาใช้ในหน่วยราชการอย่างแพร่หลาย ในกลางศตวรรษที่ ๑๘ ซึ่งมีผลให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการเสื่อมลง มีการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองและการบริหารราชการทุกแห่ง ความกดดันจากฝ่ายต่าง ๆ ที่จะให้มีการปฏิรูประบบราชการได้บรรลุถึงจุดสูงสุด เมื่อผู้ผลิตหวงจากการวิ่งเต้นเข้ารับราชการผู้หนึ่ง ได้ยิงประธานาธิบดีตาย เนื่องจากการที่ประธานาธิบดีผู้นั้น ไม่ช่วยเหลือเขาให้เข้าทำงาน

จากการถูกฆ่าตายของประธานาธิบดี Garfield มีผลให้เกิดการปฏิรูประบบราชการ และมีการออกพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งเรียกกัน "Pendleton Act" ในปี ค.ศ. ๑๘๘๓ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า อเมริกาเป็นประเทศผู้เริ่มจัดกำหนดแนวทางความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการเมือง โดยได้พยายามให้เอาการบริหารกับการเมือง โดยได้พยายามนำเอาการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในบริษัทเอกชน มาเปรียบเทียบเป็นแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องในระบบราชการ และปรับปรุงการปฏิบัติราชการของข้าราชการให้มีประสิทธิภาพ

ประธานาธิบดี Woodrow Wilson เป็นบุคคลแรกที่ได้เสนอหลักการ ให้มีการแยกการบริหารออกจากการเมือง เพื่อให้การบริหารราชการมีประสิทธิภาพ การเสนอลักษณะนี้ได้เสนอในสมัยที่เขายังเป็น

ศาสตราจารย์อยู่ในมหาวิทยาลัยก่อนที่จะได้รับการ
เลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี โดยเสนอบทความสั้น ๆ
เรื่องหนังสือ The Study of Administration ซึ่ง
พิมพ์ลงในวารสาร Political Science Quarterly
ฉบับเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๘๘๗ Wilson ได้วางหลัก
ที่ให้แยกกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับ
การเมืองไว้ดังนี้

“การบริหารราชการเป็นการดำเนินการ
เกี่ยวกับรายละเอียดซึ่งมีการดำเนินการอย่าง
เป็นระบบ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กฎ
หมายมหาชนได้กำหนดไว้ การนำกฎหมาย
ทั่วไปมาปรับเข้ากับการปฏิบัติงานโดยเฉพาะ
เจาะจงนั้น คือการบริหารราชการ แต่การออก
กฎหมายทั่วไป ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการ
ดำเนินการดังกล่าวนี้ เป็นเรื่องนอกเหนือ

อำนาจในการบริหาร ดังนั้นการกำหนดนโยบาย
หรือโครงการในการดำเนินงานของรัฐบาล
จึงไม่ใช่การบริหาร ส่วนการบริหารนั้นได้แก่
การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามโครง
การหรือนโยบายที่กำหนดไว้ ความแตกต่าง
ระหว่างการเมืองกับการบริหารก็คือ การเมือง
นั้นเป็นการกำหนดนโยบาย หรือแผนการ
ดำเนินงานของรัฐบาล ส่วนการบริหารได้แก่
การปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตาม
นโยบายหรือแผนการนั้นๆ การบริหารราชการ
เป็นการดำเนินงาน ซึ่งอยู่นอกขอบเขตการ
ดำเนินการทางการเมือง ปัญหาเกี่ยวกับการ
บริหารราชการเป็นปัญหาคนละส่วนกับปัญหา
ทางการเมือง ถึงแม้ว่าฝ่ายการเมืองจะเป็นผู้
กำหนดอำนาจหน้าที่ของข้าราชการประจำ แต่
ฝ่ายการเมืองจะต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับการบริหาร
หรือใช้อิทธิพลบังคับให้ข้าราชการประจำปฏิบัติ-

บัตการใด ๆ เพื่อประโยชน์ทางการเมืองของคนจริงอยู่แม้การดำเนินการทางการเมืองและการบริหารจะแยกจากกันเป็นสัดส่วนกัน แต่การบริหารกับการเมืองมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เนื่องจากการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่สังคมนั้นจะต้องอาศัยการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้องของทั้งสองฝ่าย”

จากหลักการในบทความของ Wilson และความคิดเห็นของนักวิชาการคนอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ทำให้มีการพิจารณากำหนดหลักการ ไม่เฉพาะแต่การมุ่งจะแยกการบริหารออกจากการเมืองเท่านั้น ยังรวมถึงการแยกฝ่ายกำหนดนโยบายออกจากฝ่ายปฏิบัติการ เพื่อให้บรรลุตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ด้วย ซึ่งแนวความคิดเกี่ยวกับการกำหนดความสัมพันธ์การบริหารกับการเมืองนี้ ได้มีอิทธิพลเหมือนทฤษฎีทางการเมืองและการบริหาร ในอเมริกาในช่วงระยะเวลา ๕๐ ปีต่อมา

Wilson ได้เสนอให้มีการแยกการบริหารออกจากการเมือง โดยกล่าวว่า “การบริหารราชการเป็นการดำเนินงานที่อยู่นอกขอบเขตของทางการเมือง” แต่ Wilson เองก็กำลังเฝ้าดูว่า การปฏิรูประบอบราชการ โดยให้แยกข้าราชการประจำออกจากการเมืองนั้น จะมีผลต่อการปรับปรุงสมรรถภาพในการปฏิบัติ

งานของข้าราชการแค่ไหนเพียงใดเพราะ Wilson เองได้กล่าวว่า การจะปฏิรูประบอบราชการให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับ การเตรียมวางพื้นฐานทางด้านจิตใจและความรับผิดชอบทางศีลธรรมของฝ่ายต่างๆ ที่จะต้องเคารพต่อหลักการที่กำหนดตนด้วย จึงจะสามารถให้การปรับปรุงระบอบราชการดำเนินไปอย่างได้ผล

กลุ่มนักวิชาการผู้ให้การสนับสนุนให้มีการแยกการบริหารออกจากการเมืองตามที่ Wilson ได้วางแนวทางไว้ นักรัฐศาสตร์คนอื่น ๆ ได้ศึกษาพิจารณาว่าหลักเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการเมือง ซึ่งถือเป็นหลักปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันนี้ อาทิเช่น Frank J. Goodnow และ W.F. Willoughby ซึ่งบุคคลทั้งสองมีความคิดเห็นเช่นเดียวกับ Wilson โดยเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องแยกการบริหารออกจากการเมือง ให้เป็นสัดส่วนเพื่อให้การปรับปรุงระบอบราชการมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ดี Goodnow ได้เน้นถึงเรื่องนี้ว่า ถ้าจะให้การบริหารงานของรัฐบาลดำเนินไปอย่างได้ผลแล้ว การบริหารราชการจะต้องดำเนินการเกี่ยวข้อง และมีความสัมพันธ์กับการดำเนินการทางการเมืองอย่างใกล้ชิด

สำหรับ Willoughby ได้พยายามที่จะแยกการบริหารให้มีฐานะพิเศษเป็นอิสระจากการควบคุมของฝ่ายการเมือง โดยเสนอให้มีการจัดตั้งระบบบริหารให้เป็นองค์ประกอบที่สี่ของระบบการปกครอง

แบบประชาธิปไตยเพิ่มขึ้น จากที่แบ่งออกเป็นสามฝ่าย อยู่แล้ว คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และฝ่าย นิติบัญญัติ แม้ว่าแผนการของ Willoughby จะ เป็นการผัดแผก ไปจากทฤษฎีการปกครองระบอบประ- ชาธิปไตยของอเมริกาที่ถือปฏิบัติกันอยู่แล้วก็ตาม ข้อ เสนอของเขาก็เป็นเพียงแต่ให้มีการขยายหลักการเพื่อ ให้มีการแยกข้าราชการประจำออกจากฝ่ายการเมืองให้ เป็นสัดส่วนแน่นอนเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อความสงบของ กันมิให้ฝ่ายการเมืองเข้ายุ่งเกี่ยวกับการบริหาร หรือ ใช้อิทธิพลบีบบังคับ ให้ข้าราชการ ประจำปฏิบัติหน้าที่ เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองของตน การแยกการ บริหารออกจากการเมืองจึงเป็นการป้องกันมิให้มีการ ใช้ระบอบเล่นพรรคเล่นพวก ในการบรรจุแต่งตั้ง ข้าราชการ ซึ่งจะมีผลให้การปฏิบัติงานของข้าราชการ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

III. แนวความคิดคัดค้านการแยก การบริหารออกจากการเมือง

แต่นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกันโดยทั่วไปไม่เห็น ด้วยกับแนวความคิด ในการกำหนดความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารกับการเมือง ตามข้อเสนอของ Willoughby ทั้งนี้จะเห็นได้จาก ในขณะที่ Willoughby ได้เสนอให้แยกฝ่ายการเมืองออกจากข้าราชการประจำ โดยเด็ดขาดนั้น Howard Lee McBain ได้เสนอ แย้งว่า "หัวหน้าฝ่ายบริหารของอเมริกันแท้ที่ จริงแล้ว เป็นหัวหน้าฝ่ายนิติบัญญัติในส่วนที่เกี่ยว กับกับการกำหนดนโยบายด้วย ซึ่งในทางปฏิบัติไม่เพียง แต่อนุญาตให้หัวหน้าฝ่ายบริหารเป็นผู้ดำเนินการตั้ง กล่าวนั่นเท่านั้น แต่การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนด นโยบายของฝ่ายการเมืองจะสามารถดำเนินไปโดยราบ รื่นและถูกต้อง จำเป็นจะต้องอาศัยความช่วยเหลือ จากนักบริหารทุกระดับ

ข้อโต้แย้งของ McBain ที่ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารเป็นหัวหน้าฝ่ายกำหนดนโยบายด้วยนั้น เป็นการเสนอให้รวมฝ่ายบริหารไว้เป็นส่วนหนึ่งของการเมือง และการกำหนดนโยบายและได้กล่าวโจมตีการที่จะให้แยกการบริหารออกจากการเมืองและการกำหนดนโยบายโดยเด็ดขาด

จากการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศใหม่ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีผลให้รัฐบาลมีภาระที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามโครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เป็นเหตุให้มีการพิจารณาปรับปรุงกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ และระหว่างฝ่ายที่ดำเนินการบริหารให้เป็นไปตามนโยบาย กับฝ่ายกำหนดนโยบายเพื่อให้การพัฒนาประเทศสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลให้ข้าราชการประจำหน้าที่จะต้องเข้าช่วยเหลือ ฝ่ายการเมืองในการกำหนดนโยบายมากขึ้นกว่าแต่ก่อน

การพิจารณากำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการเมืองให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความจำเป็นของประเทศในขณะนั้น เป็นผลมาจากที่ Luther Gulick ได้วิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นจริงในขณะนั้นโดยได้แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานตามโครงการพัฒนาประเทศของรัฐบาลจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น นอกจากจะต้องปรับปรุงระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพแล้ว จำเป็นที่จะต้องให้ข้าราชการประจำเข้าช่วยเหลือ มีส่วนช่วยเหลือในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลด้วย และ Gulick ได้ให้คำจำกัดความ คำว่า "การดำเนินการทางการเมือง"

ว่า "การเมืองคือหน้าที่ในการดำเนินการควบคุมปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร" ด้วยเหตุนี้จึงไม่สามารถแยกการบริหารออกจากการเมืองได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ย่อมเห็นเป็นที่แน่นอนว่า ไม่มีฝ่ายใดที่ประสงค์จะดำเนินการสิ่งใดตามอำเภอใจของตนและสามารถดำเนินการตามลำพังตนเองได้ในเมื่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศตามแนวความคิดใหม่ขึ้นอยู่กับ ความสอดคล้องต้องกันระหว่างเป้าหมายโครงการและวิธีการบริหารงานตามโครงการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ Gulick ได้สนับสนุนแนวความคิดที่ให้มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการเมืองในลักษณะที่ให้การดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมการบริหารและการดำเนินงานของข้าราชการในหน่วยงานต่าง ๆ กับฝ่ายการเมืองมีส่วนเกี่ยวข้องกัน อย่างใกล้ชิดให้มีความสอดคล้องเป็นแนวเดียวกัน ดังนั้น จึงไม่มีเหตุผลอื่นใดที่จะให้มีการแยกการบริหารออกจากการเมือง และ Gulick ยังได้ให้เหตุผลต่อไปนี้

"การใช้ดุลยพินิจเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดนโยบาย ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นบุคคลใด แม้แต่ข้าราชการผู้น้อยก็ตาม หากมีอำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ผู้ผู้นั้นก็ย่อมเป็นผู้มีส่วนในการกำหนดนโยบายด้วย การดำเนินงานที่ไม่ต้องใช้ดุลยพินิจนั้น มีเฉพาะแต่การปฏิบัติงานโดยเครื่องจักร

เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ จึงไม่มีเหตุผลอย่างใดที่จะให้มีการบริหารออกจากการเมือง โดยเด็ดขาด และไม่มีการดำเนินการเกี่ยวของซึ่งกันและกัน

สำหรับเหตุผลในการแยกการบริหารออกจากการเมือง มิใช่เพราะว่าการรวมการเมืองกับการบริหารไว้ในองค์การเดียวกัน ซึ่งเป็น การละเมิดหลักการแห่งระบอบการปกครองของสหรัฐอเมริกา แต่การแยกการบริหารออกจากการเมืองก็เพื่อเป็นหลักประกันว่า ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง จะต้องไม่เข้ายุ่งเกี่ยวหรือก้าวก่ายในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ซึ่งได้แต่งตั้งผู้มีความรู้และความสามารถให้ดำรงตำแหน่งประจำสืบเนื่องกัน ไปและไม่เข้าเกี่ยวของกับการดำเนินการทางการเมือง การแยกข้าราชการประจำออกจากฝ่ายการเมืองก็ด้วยเหตุผลจะให้มีผู้มีความรู้ความชำนาญในสาขาต่าง ๆ เข้าดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำ ซึ่งจะทำให้ผลการปฏิบัติงานของข้าราชการดีกว่าการแต่งตั้งข้าราชการเมืองซึ่งไม่มีความรู้ความชำนาญ เฉพาะในตำแหน่งให้ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการประจำ

ตามแนวความคิดของ Gulick เห็นว่าการบริหารงานของรัฐบาลอเมริกันนั้น เปรียบเสมือนการดำเนินงานของบริษัทใหญ่ที่มีภาระรับผิดชอบที่เกี่ยวกับการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกคน ฉะนั้น เพื่อให้งานของรัฐบาลบรรลุเป้าหมาย จึงต้องมีการกำหนดทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับการแบ่งแยกอำนาจ ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวต้องไม่ใช่ทฤษฎีที่กำหนดขึ้นเพื่อให้อำนาจทั้งสามสมดุลกันตามเจตจำนงเดิม หรือแบ่งแยกฝ่ายกำหนดนโยบายกับฝ่ายที่ปฏิบัติตามนโยบายให้เป็นสัดส่วน แต่จะต้องเป็นทฤษฎีให้มีการแบ่งแยกระหว่างฝ่ายที่สหรับบังการกำหนดนโยบายกับฝ่ายที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุถึงเป้าหมายนโยบาย Gulick ได้เสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ขององค์การทางการเมืองต่างๆ เสียใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับทฤษฎีแบ่งแยกอำนาจที่เขาเสนอใหม่คือ

“ให้ฝ่ายบริหารมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายหรือวางแผนงาน (โดยได้รับความช่วยเหลือจากคณะที่ปรึกษาฝ่ายต่าง ๆ) และมีอำนาจทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารตามโครงการที่กำหนดไว้ อาทิเช่นอำนาจในการจัดตั้งหน่วยงานที่จะดำเนินการตามโครงการ มีหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในการดำเนินงานของหน่วยราชการต่าง ๆ และมีอำนาจในการกำหนดวิธีการในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการต่าง ๆ

ส่วนสภานิติบัญญัตินั้น มีอำนาจยับยั้งการใช้
 ดุลยพินิจในการกำหนดนโยบายหรือวางแผน
 ที่เห็นว่าไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมและทำหน้าที่
 ตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและสอบสวน
 เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น ส่วนประชาชนก็
 ใช้สิทธิในการควบคุมการบริหารงานของรัฐ
 บาล โดยผ่านทางพรรคการเมืองและกลุ่มผล
 ประโยชน์เช่นที่เคยปฏิบัติมาแต่เดิม”

IV. แนวความคิดที่ว่าควรให้กำหนด ความสัมพันธ์

ความคิดเห็นของ Gulick ดังกล่าวข้างต้น มี
 อิทธิพลต่อแนวความคิดของนักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน
 เกี่ยวกับการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับ
 การบริหารในสมัยปัจจุบันเป็นอันมาก ฉะนั้นจึงเห็น
 ได้ว่าในอเมริกานั้น แนวความคิดดั้งเดิมที่ให้มีการ
 แยกการบริหารออกจากการเมืองนั้น ได้เปลี่ยนมาเป็น

พยายามที่จะได้มีการกำหนดความสัมพันธ์ ระหว่างการ
 บริหารกับการเมืองซึ่งมีการดำเนินการเกี่ย วข้องกันเป็น
 ลูกโซ่ให้เหมาะสมกับความจำเป็นในการบริหารงาน
 ของประเทศ ฉะนั้น จึงไม่เป็นแต่เพียงการพัวพันที่
 จะแยกการบริหารออกจากการเมืองเท่านั้น แต่ความ
 คิดที่จะให้แยกการบริหาร ออกจากการเมือง อย่างเด็ด
 ขาดนั้นย่อมไม่เป็นที่พึงปรารถนาด้วย ถ้าหากว่าจะให้
 การบริหารงานของรัฐบาลประสบความสำเร็จลุล่วงไป
 ได้ด้วยดี ตามความเห็นของ Lepawsky ว่า ควร
 กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร กับการเมืองไว้
 ดังนี้

การที่จะพิจารณาแยกการบริหารออกจากการ
 เมืองให้เป็นสัดส่วนในขณะที่ยังสถานการณ์ และความ
 จำเป็นที่จะต้องรวบรวมและกำหนดนโยบาย และการ
 กำหนดให้เป็นไปตามนโยบายเข้าด้วยกัน เพื่อให้
 การบริหารงานตามโครงการพัฒนาของรัฐบาลสามารถ
 บรรลุเป้าหมายและดำเนินงาน ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 นั้น ก็โดยกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการ

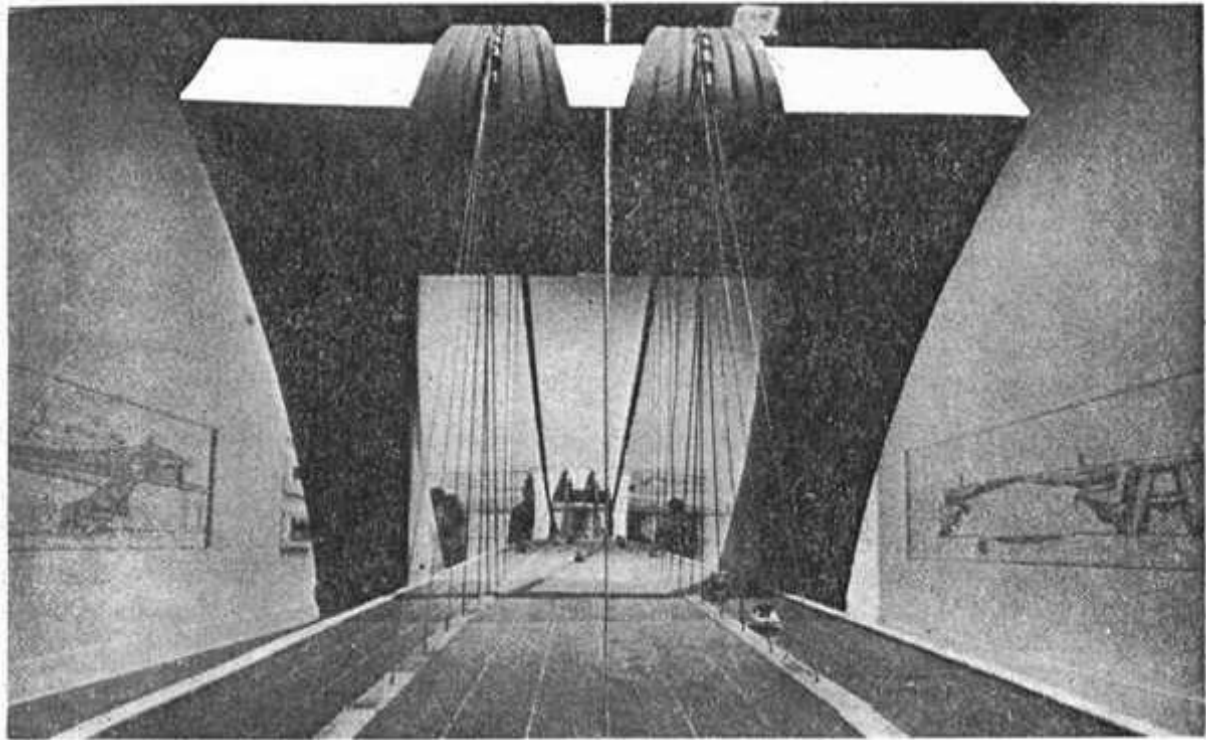

ค่านิจงานของข้าราชการประจำ และฝ่ายกำหนดนโยบายให้เหมาะสมตามสถานการณ์ไว้เป็นที่แน่นอน เพราะเหตุว่า ข้าราชการทุกระดับได้รับมอบหมายให้ใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานหรือกำหนดนโยบายได้ มากยิ่งขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น และการใช้ดุลยพินิจ คัดเลือกใจของข้าราชการก็มีผลต่อการริเริ่มในการ กำหนดนโยบายของชาติอีกด้วย ดังนั้นเมื่อฝ่ายรัฐบาลมีภาระหน้าที่ต้องปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น นักบริหาร ในฐานะเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารงานของรัฐบาล จะต้องกำหนดบทบาทของข้าราชการ ในการเข้าช่วย เหลือฝ่ายการเมืองกำหนดนโยบายไว้แน่นอน

ในการกำหนดบทบาทของนักบริหารหรือข้าราชการในระดับสูง ในการเข้าร่วมกำหนดนโยบายใน อังกฤษนั้น อังกฤษได้ยอมรับหลักการที่ให้นักบริหารมี ความรับผิดชอบ ในการร่วมกำหนดนโยบายมาเป็นช้านานแล้ว และทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ ซึ่งมีมูลฐานในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของสหรัฐอเมริกา ให้เห็นว่า การแยกฝ่ายกำหนดนโยบายกับข้าราชการประจำ ซึ่งมีหน้าที่รับนโยบายมาปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายออกเป็นสัดส่วนโดยเด็ดขาด แต่องค์การ ทางการเมืองต่าง ๆ ได้ใช้อำนาจดังกล่าวร่วมกัน ไม่มีการแยกอำนาจบริหาร และอำนาจนิติบัญญัติออกจากกันโดยเด็ดขาดสภาผู้แทน ซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัตินั้น เป็นฝ่ายมีอำนาจสูงสุด ไม่ว่าทางกฎหมายและทางการ กำหนดนโยบายและสภาผู้แทนราษฎรนี้ มีอำนาจ

เหมือนคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายบริหาร และถือเสมือนว่าฝ่ายบริหาร เป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายนิติบัญญัติ ทั้งนี้เนื่องจากหลักการที่ว่ากษัตริย์คือ ประมุขไม่ใช่ผู้ บริหารประเทศ กษัตริย์ไม่ใช่ผู้มีอำนาจในการคัดเลือก ในการบริหารประเทศ อังกฤษนั้นแม้จะมีการแบ่งแยก อำนาจออกเป็นสามฝ่ายด้วยกัน แต่แทนที่จะเป็นฝ่าย บริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ แต่กลับ ปรากฏว่าในระบบรัฐสภาอังกฤษนั้น อำนาจทั้งสาม ได้แก่ กษัตริย์ คณะรัฐมนตรี และข้าราชการประจำ ฉะนั้นเมื่อทั้งสามฝ่ายมีอำนาจร่วมกัน ในการกำหนด นโยบาย และมีหน้าที่ร่วมกันในการบริหารงานให้ บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่กำหนดนั้นขึ้นด้วย จึง เป็นเหตุให้ทฤษฎีของอเมริกาที่ให้แยกการบริหารจาก การเมืองที่กล่าวมาในตอนต้น ไม่สามารถจะนำมาปรับ เข้ากับการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับ ฝ่ายการเมืองในอังกฤษได้ทั้งหมด

ภายหลังจากที่คณะกรรมการซึ่งรัฐบาลอังกฤษ ได้จัดตั้งขึ้นมีชื่อว่า "The Civil Service National Whitley Council Reorganization Committee" ได้พิจารณา กำหนดบทบาทและหน้าที่ของข้าราชการ ประจำในการเข้าร่วมและช่วยเหลือฝ่ายการเมืองกำหนด นโยบายในปี ๑๙๖๐ อังกฤษก็ได้ประกาศยอมรับอย่าง เป็นทางการตามมติของคณะกรรมการดังกล่าวว่า ข้าราชการประจำในระดับนักบริหารนั้นมีหน้าที่ช่วย

เหลือฝ่ายการเมืองในการกำหนดนโยบายด้วย และ
 ต่อจากนั้นมาในปี ๑๙๕๓ ก็ได้มีการตั้งคณะกรรมการ
 ออกจากคณะหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า "Royal Commission
 of the Civil Service" เพื่อพิจารณาปัญหาในเรื่อง
 นี้ โดยยืนยันในการกำหนดให้ข้าราชการในระดับสูงตั้ง
 กล่าวเข้าร่วมในการกำหนดนโยบายเช่นเดียวกับความ
 เห็นของคณะกรรมการชุดก่อน

V. ข้าราชการประจำกับการกำหนดนโยบายของรัฐ

ในประเทศอังกฤษ ข้าราชการในระดับนัก
 นักบริหาร ได้แก่ ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งในระดับ

สูงสุดในกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ปลัด
 กระทรวง อธิบดี รองอธิบดี ผู้ช่วยตำแหน่งดังกล่าว
 และผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่า ข้าราชการซึ่งดำรง
 ตำแหน่งดังกล่าวนี้ นอกจากหน้าที่รับผิดชอบในการ
 ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ฝ่ายการ
 เมืองได้กำหนดไว้แล้ว ยังมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา
 และวิเริ่มเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายแก่ฝ่าย
 การเมืองด้วย ข้าราชการในระดับนักบริหารเหล่านี้ถือ
 ว่าเป็นมันสมองที่เชื่อถือได้ของรัฐบาลอังกฤษ และ
 เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเป็นผู้ช่วยเหลือคณะ
 รัฐมนตรีในการบริหารประเทศโดยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา
 และผู้ช่วยเหลือรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงในการพิจารณา

กำหนดนโยบายต่าง ๆ และนำนโยบายที่รัฐบาลได้กำหนดไว้มาปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย ข้าราชการในระดับนักบริหารทุกคน นอกจากจะรวบรวมข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับงาน ในหน้าที่ของตนหรือ ที่ตนได้รับมอบหมาย ให้แก่รัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายแล้ว ข้าราชการ ในกลุ่มนี้ยังได้เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ฝ่ายการเมือง ในการกำหนดนโยบายระดับชาติ และเป็นผู้รวบรวมเอกสาร และหลักฐานต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อประกอบการชี้แจงและแก้ข้อโจมตีเกี่ยวกับนโยบายนั้น ๆ ต่อประชาชนและในสภาผู้แทนอีกด้วย

บทบาทและหน้าที่ของข้าราชการประจำในระดับสูงของอังกฤษในการเข้าร่วมและช่วยเหลือฝ่ายการเมือง ในการกำหนดนโยบายนี้ ได้เป็นที่ยอมรับเป็นทางการปฏิบัติกันโดยทั่วไปรวมทั้งรัฐมนตรี ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ของกระทรวงต่าง ๆ ในนามของรัฐบาลที่บริหารประเทศในขณะนั้น และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย ไม่ว่าพรรคใดจะเป็นฝ่ายครองเสียงข้างมากและได้จัดตั้งรัฐบาลก็ตาม รัฐมนตรีทุกคน ได้ยึดถือเป็นทางปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเกี่ยวกับบทบาทของข้าราชการในการเข้าร่วมและช่วยเหลือในการกำหนดนโยบายตามหลักความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐมนตรีและข้าราชการประจำดังกล่าวมาแล้ว ทั้งรัฐมนตรีคนสำคัญสองคนสังกัดพรรค Labour และ Conservative

ซึ่งได้แก่ Austen Chamberlain และ Herbert Morrison ได้กล่าวไว้ในปี ค.ศ. ๑๙๒๐ และ ๑๙๓๓ ว่าข้าราชการประจำมีส่วนสำคัญอย่างมากในการช่วยเหลือรัฐมนตรีพิจารณา กำหนดนโยบาย

การช่วยเหลือของข้าราชการถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะข้าราชการนั้นเป็นผู้ซึ่งมีประสบการณ์เนื่องจากปฏิบัติงานต่อเนื่องกันมานานติดกับรัฐมนตรีซึ่งส่วนมากไม่มีประสบการณ์ในกระทรวงที่ตนรับผิดชอบ แต่เป็นผู้ริเริ่มนโยบายใหม่ตามความต้องการของประชาชน ซึ่งบางครั้งอาจปฏิบัติไม่ได้ หรือรัฐมนตรีบางคนอาจไม่มีความคิดของตนเองในการกำหนดนโยบายที่ถูกต้อง ฉะนั้นการให้ความช่วยเหลือและนำปรึกษาในการดำเนินงานดังกล่าว จึงมีความจำเป็นมาก เพราะเหตุว่าในกรณีที่เห็นว่านโยบายที่รัฐมนตรีกำหนดขึ้นนั้นไม่ถูกต้องหรือปฏิบัติไม่ได้ ข้าราชการก็จะเป็นผู้ที่ท้วงชี้แจงผลได้เสีย และเสนอทางเลือกอื่น ๆ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง เลือक्तัดสินใจกำหนดนโยบายให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นจริง หรือ ในกรณีที่รัฐมนตรีไม่มีความคิดของตัวเองในการกำหนดนโยบายเช่นนั้น ข้าราชการก็จะเสนอแนะนโยบายต่าง ๆ ให้รัฐมนตรีเลือกตัดสินใจกำหนดนโยบายที่เหมาะสมที่สุดในขณะนั้นอีกด้วย ส่วนการช่วยเหลือของข้าราชการประจำทั้งสองได้แก่ ในกรณีที่รัฐมนตรีได้ตัดสินใจกำหนดนโยบายที่จะดำเนินการให้เป็นที่แน่นอนแล้ว ข้าราชการก็จะเป็นผู้เสนอแนะวิธีที่ดีที่สุดและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดในการที่จะปฏิบัติ

บคให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายนั้น ๆ ดังนั้นจึงเป็นที่ปรากฏชัดว่า ข้าราชการนั้นเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยเหลือฝ่ายการเมือง ซึ่งมีความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย ให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกเหนือจากหน้าที่ที่จะต้องนำนโยบายที่ฝ่ายการเมืองลงมติตัดสินใจประกาศเป็นนโยบายมาปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แนวความคิดเห็นของอังกฤษเกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็คือ ข้าราชการต้องวางตนเป็นกลางในทางการเมือง และปฏิบัติตนให้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการทหข้อสคัญของฝ่ายกำหนดนโยบาย จริงอยู่แม้ว่าข้าราชการ ในระดับนักบริหารจะมีบทบาทในการช่วยเหลือฝ่ายการเมือง ในการกำหนดนโยบายก็ตาม แต่ข้าราชการต้องระลึกเสมอว่า ข้าราชการผู้นั้นอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาและการนำของฝ่ายการเมือง ดังนั้นจึงวางตนเป็นกลางทางการเมือง ไม่ว่าพรรคการเมืองใดจะเป็นผู้ตั้งรัฐบาลก็ตาม

ทั้งในอังกฤษและอเมริกา นั้นได้ถือปฏิบัติตามหลักการที่ว่า ข้าราชการในระดับสูงจะต้องมีบทบาท ในการร่วมกำหนดนโยบายกับฝ่ายการเมือง เติมทางปฏิบัติแตกต่างกันในสองประเทศนี้

ในอังกฤษนั้นทั้งข้าราชการประจำและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ได้ถือเป็นแนวปฏิบัติว่าทั้งสองฝ่ายมีพันธกรณร่วมกัน ในการกำหนดนโยบาย โดยข้า-

ราชการจะยึดถือปฏิบัติตามหลัก ความเป็นกลางทางการเมือง และไม่แสดงตนโดยเปิดเผยในการปฏิบัติการช่วยเหลือ ฝ่ายการเมืองในการกำหนดนโยบาย ข้าราชการประจำนั้นมิหน้าที่ ให้คำแนะนำปรึกษาแก่รัฐมนตรี ผู้ซึ่งมีความรับผิดชอบทางการเมือง แต่ในขณะเดียวกันก็มิหน้าที่นำนโยบายเสนอต่อรัฐมนตรีหรือรัฐบาลให้ได้ ลงมติตัดสินใจประกาศอย่างเป็นทางการ เพื่อนำมาปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายด้วยความซื่อสัตย์และมีประสิทธิภาพมากที่สุด หลักการซึ่งไม่แสดงตัวโดยเปิดเผยหมายความว่า ข้าราชการได้รับความคุ้มครองโดย ไม่ถูกเปิดเผยชื่อ ในการที่ตนได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายแก่รัฐมนตรีและ

จะไม่ถูกนำมาพิพากษาให้รับผิดชอบต่อการขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากการต่อสู้ทางการเมือง อันมีผลต่อเนื่องมาจากนโยบายที่ข้าราชการได้มีส่วนให้คำแนะนำกำหนดขึ้นนั้น ตามหลักปฏิบัติของอังกฤษนั้นแม้ว่าจะอนุญาตให้ข้าราชการในระดับสูงริเริ่มและร่วมกำหนดนโยบายได้ภายใต้การควบคุมแนะนำทางของผู้นำฝ่ายการเมือง แต่ก็ได้ห้ามข้าราชการมิได้ปรากฏตัวหรือแสดงตนต่อประชาชนอย่างเปิดเผยว่า ข้าราชการผู้นั้นได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการริเริ่ม หรือร่วมในการกำหนดนโยบาย

สำหรับในอเมริกา ข้าราชการที่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายนั้นจะต้องแสดงความคิดเห็นออกมาอย่างเปิดเผย ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ข้าราชการเป็นหัวหน้าที่ริเริ่มความคิดเห็นออกมาเสนอนโยบายเช่นเดียวกับผู้นำทางการเมือง ซึ่งหัวหน้ากำหนดนโยบายโดยทั่วไป และการเข้าเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายของข้าราชการอเมริกันนั้น ข้าราชการจะต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวในการดำเนินการดังกล่าว ดังนั้น จึงเป็นการเสี่ยงต่อความมั่นคงของตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการผู้นั้นอยู่ไม่น้อย ภายใต้ระบบข้าราชการอเมริกันก็ได้กำหนดให้ข้าราชการมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ฝ่ายการเมืองในการกำหนดนโยบายเช่นเดียวกับในอังกฤษ แต่ในระบบอเมริกัน ได้เน้นให้ข้าราชการมีความรับผิดชอบต่อนโยบายที่ตนเสนอเช่นเดียวกับนักการเมืองอื่น ๆ โดยให้ข้าราชการเป็นผู้ชี้แจงเหตุผลและตอบข้อซักถาม

หรือตอบข้อคัดค้านของคณะกรรมการรัฐสภา กลุ่มผลประโยชน์ และผู้สื่อข่าวของสื่อมวลชนต่างๆ ความสัมพันธ์ของข้าราชการระดับสูงกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้นกำหนดไว้อย่างคลุมเครือ ข้าราชการประจำทางเลือกที่จะให้คำแนะนำปรึกษาแก่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวง หรือขอโอนไปรับราชการกระทรวงอื่น ในเมื่อมีความเห็นขัดกับรัฐมนตรี เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การยอมรับหลักการที่ให้ข้าราชการที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบาย ที่รัฐมนตรีกำหนดขึ้นแสดงความคิดเห็นไปในทางปรบปรนก่อนนโยบายดังกล่าวได้นั้น สืบเนื่องมาจากแนวทางปฏิบัติที่ให้ข้าราชการรับผิดชอบก่อนนโยบายที่ตนเสนอ ข้าราชการอเมริกันมีสิทธิลาออกหรือขอย้ายไปรับราชการในกระทรวงอื่น เมื่อมีความคิดเห็นขัดแย้งกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ตนสังกัดอยู่ และอาจขอกลับเข้ารับราชการใหม่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการอเมริกันกล้าลาออกเมื่อมีความคิดเห็นขัดแย้งกับรัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายการเมือง โดยไม่วิตกร่องตำแหน่งหน้าที่ราชการที่ตนดำรงอยู่ ก็เพราะมีโอกาสที่จะหางานบริษัทเอกชน ซึ่งได้รับเงินเดือนและมีเกียรติไม่น้อยไปกว่าการรับราชการ

VI. สรุป

ด้วยการวิเคราะห์ทางทฤษฎีแล้ว การบริหารกับการเมืองนั้น เป็นการดำเนินการแยกกันเป็นคน

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

จากข้าราชการ ชาวบ้าน คนชัว บ่อมจะต้องรังแกคน
ดีและกลายเป็นคนดี ด้วยประการฉะนี้

ตามที่เราได้เคยศึกษา จากพระธรรมมานัน
คนจะตกต่ำด้วยความประพฤติ ลักษณะที่จะตกต่ำ
ดังนี้

ก) อธนังรังฆาทา คนที่ไร้ทรัพย์ แต่บริโภค
ของดี ราคาแพง

ข) อพลัสสะ หตา นรา คนอ่อนแอ แต่
ชอบหาร่อง หาราว

ค) อบัญญัติสสะ กถาวากยา คนโง่ แต่
อวดฉลาด

อย่างไรก็ดี ปัญหาของคนชัวคนแล้วได้ดังนี้
หาได้ขยติลงในชั่วระยะเวลาอันสั้นไม่ เราจะต้องดู
หาคนที่จะขึ้นมารับตำแหน่งที่เป็นคนดี มีความรู้ และ
ความสามารถที่ต่อกด้วย และก็คนเลวมีมากเช่นนม
อิทธิพลถึงเพียงนี้ ก็นับว่าเป็นบุญของชาวไทยที่ ยัง
มีคนดีเหลืออยู่ อย่างน้อยก็เพียงข้อพิสูจน์ว่า คนดี
(บางคน) ยังมีความดีให้คุณแก่เขาอยู่บ้าง แคนก็
พอใจสำหรับคนอย่างผู้เขียน อย่าลืมนว่าคุณความ
ดีเท่านั้น ที่จะรักษาผู้ประพฤติประพฤติชอบด้วย
กายวาจาและใจ ●

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗

เรื่อง การโอนเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษ

เรียน เวียงกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๒๐๐/ว. ๘๕ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๖

ตามที่ได้อนุมัติคณะรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์การโอนเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษ มาเพื่อปฏิบัติ ความแจ้งอยู่แล้ว

บัดนี้ กระทรวงการคลังรายงานว่า ได้หารือกับสำนักงบประมาณและสำนักงาน ก.พ. เกี่ยวกับเรื่องนี้แล้ว เห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาโอนเงินเดือนกรณีพิเศษเสียใหม่ เพื่อให้ข้าราชการได้รับการพิจารณำำเนียงกรณีพิเศษได้ทั่วถึงกันเท่าที่ควร ตามผลแห่งความดีความชอบในการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ คือ

๑. ควรให้ข้าราชการได้รับการพิจารณำำเนียงหรือความดีความชอบประจำปี เป็นกรณีพิเศษ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑.๑ กลุ่มข้าราชการชั้นจัตวา-ตรี ควรกำหนดให้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ สำหรับข้าราชการชั้นจัตวา-ตรี ที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเดือนเงินเดือนในส่วนราชการนั้น

๑.๒ กลุ่มข้าราชการชั้นโท-เอก ควรกำหนดให้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนข้าราชการชั้นโท-เอก ที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเดือนเงินเดือนในส่วนราชการนั้น

๑.๓ กลุ่มข้าราชการชั้นพิเศษ ควรกำหนดให้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนข้าราชการชั้นพิเศษที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเดือนเงินเดือนของแต่ละกระทรวง

๒. การโอนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษของข้าราชการชั้นจัตวา-ตรี และชั้นโท-เอก ตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ นั้น ตามปกติให้ได้รับการโอนเงินเดือนชั้น ๒ ชั้น แต่ในกรณีที่เป็นผู้ ซึ่งแสดงความสามารถดีเด่นผลงานเป็นที่ประจักษ์ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการโดยทั่วไป ให้หัวหน้าส่วนราชการเสนอให้ได้รับการพิจารณาโอนเงินเดือนได้ ๓ ชั้น โดยให้ได้รับความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด แต่ข้าราชการที่ได้รับการคัดเลือกเสนอเป็นกรณีพิเศษตามข้อนี้ จะต้องมีจำนวนไม่เกินร้อยละ ๑ ของจำนวนข้าราชการชั้นพิเศษที่ได้รับการพิจารณาเดือนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ

๓. การคำนวณโควตาจากจำนวนข้าราชการแต่ละกลุ่มตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวในข้อ ๑ และข้อ ๒ ถ้าไม่ถึงครึ่งให้บุคคลนั้นเป็นจำนวนเต็ม ถ้าไม่ถึงครึ่งให้บุคคลหนึ่ง แต่เฉพาะกรณีเงินเดือน ๒ ชั้นนั้น ถ้าบุคคลหนึ่งแล้วจะไม่ได้รับการเลื่อนเงินเดือนเลยแม้แต่คนเดียว ก็ให้เลื่อนได้ ๑ คน

๔. การเลื่อนเงินเดือน ๒ ชั้น เป็นกรณีพิเศษของข้าราชการแต่ละกลุ่ม ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนนำเงินที่ไม่ได้ใช้เลื่อนเงินเดือนข้าราชการซึ่งอาจเลื่อนได้ตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ ว่าด้วยการเลื่อนอันดับ และการเลื่อนเงินเดือนไปเลื่อนให้ข้าราชการในกลุ่มอัตราส่วนเดียวกันเพิ่มขึ้นได้ตามเงื่อนไขข้างนี้

๔.๑ จำนวนข้าราชการที่จะได้เลื่อนเงินเดือน ๒ ชั้น เป็นกรณีพิเศษตามที่ผู้มีอำนาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนเพิ่มขึ้นได้นั้น จะเพิ่มได้อีกเพียงไม่เกินหนึ่งเท่าของจำนวนอัตราส่วนเดิม

๔.๒ เงินในกรณีนี้ให้ใช้เลื่อนได้แต่เฉพาะสำหรับข้าราชการ ในกลุ่มอัตราส่วนเดียวกันเท่านั้น กล่าวคือ ถ้าตัดมาจากชั้นจัตวา-ตรี ก็ต้องนำไปเลื่อนให้แก่ชั้นจัตวา-ตรี เท่านั้น

ทั้งนี้ โดยให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถ้อยปฏิบัติสำหรับการเลื่อนเงินเดือนซึ่งจะมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

กระทรวงการคลังจึงขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ลงมติอนุมัติตามที่กระทรวง

การคลังเสนอ

จึงเรียนขึ้นมายังนี้ และถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ปลั่ง มีจุล

(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

โทร. ๔๑๒๒๕๐

ระเบียบกระทรวงการคลัง

ว่าด้วยการเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๑๔

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๑ ลงมติมอบหมายให้กระทรวงการคลังพิจารณากำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างของส่วนราชการในกรณีต่าง ๆ ไว้ในระเบียบเดียวกัน กระทรวงการคลังจึงกำหนดระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๑๔”

ข้อ ๒. บรรดาระเบียบข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อกำหนดแห่งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓. ในระเบียบนี้

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวซึ่งกระทรวงทบวงกรมจ้างไว้ปฏิบัติงาน โดยเบิกค่าจ้างจากเงินงบประมาณ

“ค่าจ้าง” หมายความว่า ค่าจ้างอัตราปกติรายเดือน รายวัน และรายชั่วโมง ตามอัตราที่กำหนดจ่ายให้ลูกจ้างสำหรับการทำงานปกติ และให้หมายความรวมถึงเงินพิเศษสำหรับการสู้รบ (พ.ส.ร.) ด้วย

ลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างเป็นรายวันประเภทที่ทำงานมีวันหยุดประจำสัปดาห์ ๑ วัน ให้คิดค่าจ้าง ๒๑ วันเป็นค่าจ้างหนึ่งเดือน สำหรับประเภทที่ทำงานมีวันหยุดประจำสัปดาห์ ๒ วัน ให้คิดค่าจ้าง ๒๓ วันเป็นค่าจ้างหนึ่งเดือน

ลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างเป็นรายชั่วโมง ให้ค่าจ้าง ๑ ชั่วโมงเป็นหนึ่งวัน เว้นแต่ลูกจ้างที่กำหนดเวลาทำงานสำหรับหนึ่งวันเป็นอย่างอื่น ก็ให้คิดค่าจ้างตามจำนวนชั่วโมงที่ได้กำหนดนั้นเป็นค่าจ้างหนึ่งวัน แล้วคิดเป็นค่าจ้างหนึ่งเดือนตามวรรคก่อน

ข้อ ๔. ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณที่เทียบเท่าอธิบดีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้อำนาจเพิ่มค่าจ้างได้ตามบัญชีจ่ายค่าจ้างประจำตามงบประมาณและภายในกำหนดวงเงินงบประมาณเพิ่มค่าจ้างที่สำนักงบประมาณกำหนดให้

เมื่อขึ้นบงประมาณใหม่ เพื่อมิให้ลูกจ้างได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับการส่งหรือจ่าย
ค่าจ้างล่าช้า ให้หัวหน้าส่วนราชการดังกล่าว หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายส่งเพิ่มค่าจ้างให้ลูกจ้างประจำที่อยู่ในข่าย
มีสิทธิได้รับการเพิ่มค่าจ้างได้ ตามบัญชีลดย้ายค่าจ้างประจำของบทหลวงมาแล้วไปก่อนได้ไม่เกิน ๑ ชั้น เมื่อกรม
บัญชีกลางตรวจสอบยืนยันบัญชีลดย้ายประจำใหม่แล้ว ให้เบิกเพิ่มหรือเบิกหักผลส่งหรือนำส่งใช้แล้วแต่กรณี

ในกรณีลูกจ้างประจำครบเกษียณอายุในบงประมาณใด และลูกจ้างประจำผู้นั้นอยู่ใน
หลักเกณฑ์สมควรได้รับการพิจารณาเพิ่มค่าจ้างประจำ และได้รับอัตราค่าจ้างยังไม่เต็มขั้นสูงของตำแหน่ง
หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของประมาณที่เทียบเท่าอธิบดีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะส่งเพิ่มค่าจ้างให้ใน
วันที่ ๓๐ กันยายนของบงนั้น โดยไม่จ่ายตัวเงิน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จลูกจ้างที่ย่อมทำได้
โดยส่งให้เพิ่มค่าจ้างได้ไม่เกิน ๑ ชั้น

ข้อ ๕. ในกรณีจำเป็น กระทรวงการคลังอาจเรียกให้ส่วนราชการส่งหลักฐานหรือคำขัง
ประกอบสำเนาคำสั่งเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำก็ได้ และหากปรากฏว่าการเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำที่ไม่อยู่ในข่าย
ที่จะได้รับการพิจารณาเพิ่มค่าจ้างประจำตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ กระทรวงการคลังจะไม่อนุมัติให้เบิกค่าจ้าง
สำหรับลูกจ้างประจำรายนั้น ๆ ก็ได้

ข้อ ๖. ลูกจ้างประจำที่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการพิจารณาเพิ่มค่าจ้างประจำจะต้องเป็นผู้ที่อยู่ใน
หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๖.๑ เป็นผู้ซึ่งมีวัฒนธรรม
๖.๒ เป็นผู้ซึ่งปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่ทางราชการได้กำหนดไว้และรักษาวินัยโดย
อนุโลมตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยของข้าราชการพลเรือน

๖.๓ เป็นผู้ซึ่งมีความรู้และความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และมีความ
อดสาหะบากบั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ทั้งงานที่ได้กระทำไปนั้นเรียบร้อยเป็นผลดีแก่ทางราชการ

๖.๔ เป็นผู้ซึ่งได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่มีคุณภาพและปริมาณของงาน สมควรที่จะเพิ่ม
ค่าจ้าง

๖.๕ เป็นผู้ซึ่งได้จ้างเข้าปฏิบัติงานหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ หรือได้รับการเพิ่ม
ค่าจ้างประจำแล้วแต่กรณีมาไม่น้อยกว่าเก้าเดือน โดยนับตั้งแต่เดือนมกราคมเป็นต้นมา การจ้างหรือการ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ หรือการเพิ่มค่าจ้างในนั้นเต็มเดือน

กำหนดเวลาเก้าเดือนตามวรรคก่อนนั้น สำหรับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่

โดยที่ผู้ยื่น ไม่ได้รับการเพิ่มค่าจ้าง ให้มีเวลาในตำแหน่งเดิมของผู้ยื่นรวมเข้ากับเวลาในตำแหน่งใหม่ เพื่อพิจารณาเพิ่มค่าจ้างประจำปีได้

๖.๖ ในรอบบ่งประมาณที่แล้วมาจะต้องเป็นผู้มีวันลาไม่เกินจำนวนวันลา สำหรับการลาต่าง ๆ ตามระเบียบว่าด้วยการจ่ายค่าจ้างลูกจ้างของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๖.๗ ในรอบบ่งประมาณที่แล้วมาจะต้องเป็นผู้ซึ่งไม่มาทำงานสายกว่าเวลาที่ทางราชการกำหนดเนื่อง ๆ

๖.๘ ในรอบบ่งประมาณที่แล้วมาจะต้องเป็นผู้ซึ่งไม่ขาดราชการ เว้นแต่เพราะเหตุสุดวิสัย

๖.๙ ในรอบบ่งประมาณที่แล้วมาจนถึงวันออกคำสั่งเพิ่มค่าจ้าง จะต้องไม่เป็นผู้ต้องหาคดีอาญาโดยถูกควบคุมตัวไม่อาจมาปฏิบัติงานได้ หรือถูกลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งพักงาน

๖.๑๐ ในรอบบ่งประมาณที่แล้วมาต้องเป็นผู้ซึ่ง ไม่ถูกสั่งพักงานเกินกว่าหกเดือน

ข้อ ๗. ผู้ซึ่งสมควร ได้รับการพิจารณาเพิ่มค่าจ้างประจำปีตามข้อ ๖. แต่ขาดลักษณะตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๖.๕ ถ้าในรอบบ่งประมาณที่แล้วมาได้จ้างเข้าปฏิบัติงานหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ หรือเพิ่มค่าจ้างประจำปี แล้วแต่กรณี ไม่ครบเก้าเดือนโดยนับถึงเดือนสุดท้ายของปี แต่มีเวลาปฏิบัติงานตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไป ถ้าอยู่ในข่ายได้รับการพิจารณาเพิ่มค่าจ้างเป็นกรณีพิเศษตามนัยข้อ ๑๐ ก็ให้เพิ่มค่าจ้างได้ ๑ ชั้น

ข้อ ๘. ตามหลักการการจ้างลูกจ้างชั่วคราวมุ่งหมายถึงลูกจ้างที่จ้างไว้ปฏิบัติงานที่มีสภาพชั่วคราวและหรือโดยมีกำหนดระยะเวลาจ้างจึง ไม่มีสิทธิได้รับการเพิ่มค่าจ้างประจำปี เว้นแต่ลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการในต่างประเทศ และหรือลูกจ้างชั่วคราวที่มีฝีมือหรือชำนาญงานของกรมชลประทาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติเป็นพิเศษ ให้มีการเพิ่มค่าจ้างประจำปีตามความเหมาะสม ให้อนุโลมตามหลักเกณฑ์การเพิ่มค่าจ้างประจำปีกรณีปกติ และกรณีพิเศษ

ข้อ ๙. การให้ลูกจ้างประจำซึ่งกลับเข้าทำงานในตำแหน่งเดิม หลังจากพ้นจากการรับราชการทหารโดยได้รับค่าจ้างสูงกว่าเดิม ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังขอเพิ่มค่าจ้างจากเดิมได้ไม่เกิน ๑ ชั้น และมีหลักฐานการรับรองความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษจากผู้บังคับบัญชาเจ้าสังกัด ฝ่ายทหารที่เทียบเท่าผู้บังคับกองพันขึ้นไปเพื่อประกอบการพิจารณา

การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำกรณีพิเศษ (๒ ชั้น)

ข้อ ๑๐ การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำกรณีพิเศษ หมายความว่า การเพิ่มค่าจ้างประจำปีเกินกว่า ๑ ชั้น ให้พิจารณาคัดเลือกผู้ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำกรณีปกติ และจะต้องเป็นผู้ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ประการใดประการหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ๑๐.๑ ปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการ ได้ผลดีถึงจนถือเป็นตัวอย่างที่ดีได้
- ๑๐.๒ ปฏิบัติงานในหน้าที่หมการต่อสู้หรือปฏิบัติงานที่เสี่ยงอันตรายเป็นพิเศษ
- ๑๐.๓ ปฏิบัติงานในท้องที่ก้นคารและมีใช้ชุกชุมเป็นการเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตและเป็น

ท้องที่ทางราชการ ได้รับรองแล้ว

๑๐.๔ ปฏิบัติงานเกินกว่าตำแหน่งหน้าที่จนเกิดประโยชน์ต่อทางราชการเป็นพิเศษ และปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ของตนเป็นผลดีด้วย

๑๐.๕ ปฏิบัติงานโดยได้ค้นคว้าหรือประดิษฐ์สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการเป็นพิเศษ และทางราชการได้รับรองให้ใช้ค้นคว้าหรือสิ่งที่ประดิษฐ์นั้น

๑๐.๖ ปฏิบัติงานตรากตรำและรับผิดชอบการเงินเป็นจำนวนมาก

๑๐.๗ ปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการ ด้วยความตรากตรำเหน็ดเหนื่อยเป็นพิเศษและงานนั้น

ได้ผลดี

๑๐.๘ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดจนสำเร็จเป็นผลดี

ยิ่งแก่ประเทศชาติ

๑๐.๘ ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่มีคุณภาพและปริมาณงานสูงกว่าค่าจ้างที่ได้รับอยู่ และเป็น

ผลดีสมความมุ่งหมาย

ข้อ ๑๑. การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำกรณีพิเศษ ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณที่เทียบเท่าอธิบดีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจสั่งเพิ่มค่าจ้างได้ตามอัตราส่วนที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๑๒. ให้หัวหน้าส่วนราชการดังกล่าวในข้อ ๑๑. มีอำนาจนำเงินที่ตนเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำ ซึ่งอยู่ในข่ายที่จะได้การเพิ่มค่าจ้างตามหลักเกณฑ์การเพิ่มค่าจ้างประจำปีไปเพิ่มค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างประจำคนอื่นที่อยู่ในกลุ่มที่มีอัตราส่วนเดียวกันได้ตามเงื่อนไขดังนี้

๑๒.๑ จำนวนลูกจ้างประจำที่ได้รับการเพิ่มค่าจ้างเป็นกรณีพิเศษตามที่อนุมัติให้ผู้มีอำนาจตามข้อ ๑๑. สั่งเพิ่มได้อีกเพียงไม่เกิน ๑ เท่าของจำนวนอัตราส่วนเดิมทั้งหมด

๑๒.๒ เงินที่จะใช้เพิ่มค่าจ้างในกรณีนี้จะนำไปเพิ่มได้แต่เฉพาะลูกจ้างประจำที่อยู่ในกลุ่มของอัตราส่วนเดียวกันเท่านั้น

ข้อ ๑๓. การคำนวณลูกจ้างประจำตามอัตราส่วนของลูกจ้างประจำแต่ละกลุ่มดังกล่าว ถ้ารวมกันแล้วมีเศษถึงครึ่ง ก็ให้บดเศษนั้นจนเป็นจำนวนเต็ม แต่ถ้าวรวมกันแล้วมีเศษไม่ถึงครึ่ง ก็ให้บดเศษนั้นทิ้ง

ส่วนกรณีกระทรวงทบวงกรมใดมีลูกจ้างประจำบางกลุ่มจำนวนน้อย ซึ่งถ้าพิเศษทั้งที่จะไม่มีผู้ได้รับการเพิ่ม
ค่าจ้างเป็นกรณีพิเศษเลย ให้ผ่อนผันเพิ่มค่าจ้างเป็นกรณีพิเศษได้ ๑ คน การกระทำเช่นว่านี้ให้ส่วนราชการ
เจ้าสังกัดส่งหลักฐานหรือคำชี้แจงให้กระทรวงการคลังประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๑๔. ส่วนราชการแห่งใดใช้บัญชีจัดจ่ายค่าจ้างประจำรวมกันทั้งกระทรวงโดยมิได้แยกเป็น
กรม ก็ให้นับจำนวนลูกจ้างประจำทั้งกระทรวงรวมกันเป็นเกณฑ์เพื่อกำหนดการเพิ่มค่าจ้างตามอัตราส่วนในแต่ละ
ละกลุ่ม

การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายเนื่องจากปฏิบัติราชการในหน้าที่

ข้อ ๑๕. ลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายเนื่องจากปฏิบัติราชการในหน้าที่ และการตายนั้นมิได้เกิด
จากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือความผิดของตนเอง ให้เพิ่มค่าจ้างตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑๕.๑ ถึงแก่ความตายเพราะถูกทำร้ายเนื่องจากการปราบปรามผู้กระทำผิด เพิ่มได้
ไม่เกิน ๖ ชั้น

๑๕.๒ ถึงแก่ความตายเพราะปฏิบัติงานในสภาพที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิต เพิ่มได้ไม่
เกิน ๕ ชั้น

๑๕.๓ ถึงแก่ความตายโดยถูกประทุษร้าย เพิ่มได้ไม่เกิน ๓ ชั้น

๑๕.๔ ถึงแก่ความตายโดยอุบัติเหตุ เพิ่มได้ไม่เกิน ๒ ชั้น

๑๕.๕ ถึงแก่ความตายเพราะปฏิบัติงานตรากตรำหรือเร่งรัดเกินกว่าการปฏิบัติตามธรรมดา
เพิ่มได้ ๑ ชั้น

ข้อ ๑๖. ชั้นค่าจ้างที่จะเพิ่มตามข้อ ๑๕. ให้เป็นไปตามบัญชีอัตราค่าจ้าง ในกรณีที่ไม่มีชั้น
ค่าจ้างที่จะเพิ่มให้ตามเกณฑ์ในข้อ ๑๕ ไม่ว่าจะกรณีใด กระทรวงการคลังจะกำหนดให้เป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๑๗. เมื่อมีกรณีที่จะต้องพิจารณาเพิ่มค่าจ้างตามข้อ ๑๕. ให้ผู้บังคับบัญชาของลูกจ้าง
ซึ่งถึงแก่ความตายเป็นผู้พิจารณาว่าควรเพิ่มค่าจ้างให้ตามเกณฑ์ใด แล้วให้รายงานเสนอความเห็นตามลำดับ
จนถึงเจ้ากระทรวง

ข้อ ๑๘. เมื่อเจ้ากระทรวงได้รับรายงานพร้อมด้วยความเห็นตามข้อ ๑๗. แล้ว ถ้าพิจารณา
เห็นสมควรเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายอย่างไร ก็ให้ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณาอนุมัติการ
เพิ่มค่าจ้างให้ต่อไป

- ข้อ ๑๘. การเพิ่มค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย เนื่องจากการทำงานในหน้าที่
ตามระเบียบนี้ ให้เพิ่มตั้งแต่วันที่ ๑ ของเดือนที่ลูกจ้างผู้นั้นถึงแก่ความตาย
- ข้อ ๒๐. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๘

บุญชู โรจนเสถียร

(นายบุญชู โรจนเสถียร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมายเหตุ ระเบียบนี้แจ้งให้ทราบโดยหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค. ๐๕๑๐/๒๖๖๘๔ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๘

ระเบียบ

ว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ

ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๘

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ คณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๘”

ข้อ ๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิกความในข้อ ๕. แห่งระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕. ในระเบียบนี้

“ข้าราชการ” หมายถึงข้าราชการทุกประเภท ยกเว้นข้าราชการทหาร และข้าราชการพลเรือนสังกัดกระทรวงกลาโหม

“ศึกษา” หมายถึงการเพิ่มพูนความรู้ด้วยการเรียนหรือการวิจัย ตามหลักสูตรของสถาบันการศึกษา หรือสถานวิชาชีพ เพื่อให้ได้มาซึ่งปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพตาม กฎ ก.พ. ว่าด้วยงานนั้น หมายความว่าความรวมตลอดถึงการฝึกฝนภาษาและการรับคำแนะนำก่อนเข้าศึกษาและการฝึกอบรม หรือการดูงานที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหรือต่อจากการศึกษานั้นด้วย

“ฝึกอบรม” หมายความว่าความถึงการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ หรือประสบการณ์ด้วยการเรียน การวิจัย การอบรมสัมมนา หรือการทำงานโดยไม่มี การรับปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพตาม กฎ ก.พ. ว่าด้วยงานนั้น และหมายความว่าความรวมตลอดถึงการฝึกฝนภาษา และการรับคำแนะนำก่อนเข้าฝึกอบรม หรือการดูงานที่เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม หรือต่อจากการฝึกอบรมนั้นด้วย

“ดูงาน” หมายถึงการเพิ่มพูนความรู้หรือประสบการณ์ ด้วยการสังเกตการณ์

“การปฏิบัติการวิจัย” หมายความว่าความถึงการกระทำวิจัยเพื่อนำผลที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ของสถาบันหรือหน่วยงานโดยตรง และไม่รวมถึงการวิจัยตามลักษณะของการศึกษาหรือฝึกอบรม

“ทุน” หมายถึงเงินค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัย และเพื่อ

การครองชีพระหว่างศึกษา ฝึกอบรม คุงาน หรือปฏิบัติการวิจัย และหมายความรวมถึงเงินค่าพาหนะเดินทางเพื่อการนี้ด้วย แต่ไม่รวมถึงเงินที่ได้รับเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

“ทุนประเภท ๑” ได้แก่

(ก) ทุนที่กระทรวงหรือกรมเป็นผู้ให้ ทั้งนี้ ไม่ว่าทุนนั้นจะจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายหรือจากเงินอื่นใดของทางราชการ

(ข) ทุนที่รัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือนิติบุคคลต่างประเทศ มอบให้รัฐบาลไทย เพื่อส่งข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม คุงาน หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ และรัฐบาลไทยตกลงรับทุนนั้น ตามที่กรมวิเทศสหการจะได้ประกาศให้ทราบ ทั้งนี้ ไม่ว่าทุนนั้นจะจ่ายผ่านกระทรวงหรือกรม หรือจ่ายให้ผู้รับทุนโดยตรง หรือจ่ายโดยวิธีอื่นใด

(ค) ทุนที่นิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาในประเทศมอบให้แก่กระทรวงทบวงกรม เพื่อส่งข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม คุงาน หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ โดย ก.พ. พิจารณาเห็นชอบด้วย

“ทุนประเภท ๒” ได้แก่ทุนอื่นที่ไม่ใช่ทุนประเภท ๑”

ข้อ ๔. ให้ยกเลิกความในข้อ ๖. แห่งระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และคุงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖” ให้มีคณะกรรมการกำหนดโครงการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ คณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ช.ค.” ประกอบด้วย เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นประธาน เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมวิเทศสหการ และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการกองวางแผนประชากรและกำลังคน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการนี้หน้าที่พิจารณากำหนดความสำคัญของสาขาวิชาที่ทางราชการต้องการ ซึ่งควรจะให้ข้าราชการไปศึกษา หรือฝึกอบรมตามลำดับก่อนหลัง โดยคำนึงถึงความรีบด่วนและความจำเป็นมากน้อยของโครงการหรือแผนงานที่ทางราชการกำหนดไว้ กับให้หน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติ นอกจากที่ระบุไว้โดยเฉพาะในระเบียบนี้ในเรื่องการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ และมีหน้าที่อื่นที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และให้คณะกรรมการนี้มีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ แทนได้”

ข้อ ๕. ให้ยกเลิกความในข้อ ๔. แห่งระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔. ให้กระทรวงทบวงกรมทำสัญญาผูกมัดให้ข้าราชการที่ไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ กลับมารับราชการตามแผนงานหรือโครงการที่ทางราชการกำหนดเป็นเวลายาวไม่น้อยกว่า สองเท่าของเวลาที่ข้าราชการผู้นั้นได้รับเงินเดือนระหว่างศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย

ข้าราชการผู้ใดไม่ได้รับราชการตามสัญญา ต้องชดใช้เงินแก่ทางราชการดังนี้

(๑) สำหรับผู้ไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ด้วยทุนประเภท ๑ ให้ชดใช้เงินเดือนที่ได้รับระหว่างศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย และเงินที่ทางราชการจ่ายช่วยเหลือ กับให้ใช้เงินอีกจำนวนหนึ่งเท่ากับจำนวนทุน เงินเดือน และเงินที่ทางราชการจ่ายช่วยเหลือดังกล่าว ให้เป็นเบี้ยปรับแก่ทางราชการอีกด้วย

(๒) สำหรับผู้ไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ด้วยทุนประเภท ๒ ให้ชดใช้เงินเดือนที่ได้รับระหว่างศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย และเงินที่ทางราชการจ่ายช่วยเหลือ กับให้ใช้เงินอีกจำนวนหนึ่งเท่ากับจำนวนเงินเดือนและเงินที่ทางราชการจ่ายช่วยเหลือดังกล่าว ให้เป็นเบี้ยปรับแก่ทางราชการอีกด้วย

ในกรณีที่ผู้ไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย กลับมาแล้วรับราชการไม่ครบกำหนดตามสัญญาที่ให้ลดเงินที่จะต้องชดใช้และเบี้ยปรับตาม (๑) หรือ (๒) ลงตามส่วน

การทำสัญญาให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๘

(ลงชื่อ) **คึกฤทธิ์ ปราโมช**

นายกรัฐมนตรี

(สำเนา)

ที่ ศร ๑๐๐๓/ว. ๑๑

สำนักงาน ก.พ.

๑๓ สิงหาคม ๒๕๑๔

เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพ

เรียน (เวียงกระหรง ทบวง กรม)

ด้วย ก.พ. ได้ลงมติรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถาบันการศึกษาภายในประเทศ ว่าเป็นปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งอาจบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตาม กฎ ก.พ. ดังนี้

๑. ระดับปริญญาตรี

๑.๑ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาสถิติ ของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๑.๒ ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต ศษ.บ. (คหกรรมศาสตร์) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

๑.๓ ปริญญาอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต (อส.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีโทรทัศน์ของ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า นนทบุรี

๑.๔ ปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต (ค.อ.บ.) สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน และสาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า นนทบุรี

๑.๕ ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาการบัญชี การเงิน การตลาดและการบริหารงานบุคคล ของวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ (วิทยาลัยเอกชน)

๑.๖ ประกาศนียบัตรครุเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) สาขาวิชาโยธา ของวิทยาลัยครู อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

อาจบรรจุเข้ารับราชการได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๒ ขึ้น ๑,๗๕๐ บาท ตามข้อ ๖ (๒) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๗๗๔ (พ.ศ. ๒๕๑๑) และ

๑.๗ ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สถ.บ.) สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน และสาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า นนทบุรี อาจบรรจุเข้ารับราชการได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๒ ขึ้น ๑,๘๖๐ บาท ตามข้อ ๖ (๓) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๗๗๔ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

๒. ระดับปริญญาโท

๒.๑ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาโภชนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหิดล

๒.๒ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาพัฒนาการศึกษา (ประชากรศึกษา) ของมหาวิทยาลัยมหิดล

๒.๓ ปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.ม.) สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า นนทบุรี

อาจบรรจุเข้ารับราชการได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๑ ชั้น ๒,๒๓๐ บาท ตามข้อ ๖ (๕) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗๔ (พ.ศ. ๒๕๑๗) และ

๑.๔ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาเภสัชศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหิดล อาจบรรจุเข้ารับราชการได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๑ ชั้น ๒,๓๗๐ บาท ตามข้อ ๖ (๖) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗๔ (พ.ศ. ๒๕๑๗)

๓. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

๓.๑ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และ

๓.๒ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการตลาด ของวิทยาลัยเทคนิคสยาม

อาจบรรจุเข้ารับราชการได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๕๕๐ บาท ตามข้อ ๖ (๑) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗๔ (พ.ศ. ๒๕๑๗)

ทั้งนี้ หากส่วนราชการใดประสงค์จะบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าว ก็ขอให้ทำความตกลงกับ ก.พ. ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

ประวิณ ณ นคร

(นายประวิณ ณ นคร)

รองเลขาธิการ ก.พ. ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการ ก.พ.

กองวิชาการ

โทร. ๘๐๓๓๓๓ ต่อ ๓๔

บริหารธรรม

โศวีร์ นนทศิริพันธ์

การบริหารงานสมัยก่อน ถือว่าเป็น เรื่องของเจ้านายท่านผู้(ยัง)ใหญ่โดยเฉพาะ คนเล็ก ๆ ขนาดผู้เขียนไม่ควรที่จะอาจเอื้อมได้ หรือเข้าไปทำ ให้งาน(ที่ยัง, วนวายอยู่แล้ว) เสียไป และทุกคนที่พูดถึงผู้บริหาร ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ หรือผู้อะไรก็ตาม มักจะถูกเพ่งเล็งว่า เป็นฝ่ายที่ต้องการจะโค่น ล้าง ผู้บริหาร มาสมัยนี้การบริหารงาน เป็นเรื่อง ความเป็นความตายของชาติบ้านเมือง จึงมีการสอน เรียง กันคำว่า ให้เจริญก้าวหน้า และเราผู้น้อยทุกคนเห็นว่าพวกเราถูกปกครอง หาก ผู้ปกครองบริหารงานไม่เป็นธรรม ไม่ถูกต้อง กตข่มเหง ก็น่าจะเป็น สิทธิของเรา ตามกฎหมาย(และกฎหมาย) ที่จะเลือก หรือ แนะนำ หรือ มีส่วนที่จะตัดสินใจบ้างโดยที่เขามารู้อะไรของผู้ใหญ่ หรือมาร่วมใน คณะบ้าง ทั้งนี้ ผู้บริหารเพียงคนเดียวที่เป็นป่ดุษณี อาจจะมีผลพลาด ได้, ไม่รู้สึกตนสักหนามาง, ทำให้ ชาติบ้านเมือง เสียหายเหมือนกัน การที่ช่วยกันทำ ช่วยกันคิดนั้น เป็น เรื่องที่เราจะต้องทำไปในอนาคต ผู้

บริหารคนใดก็ตาม ที่ใช้อำนาจ ใช้ การข่มขู่ ไม่ยอมให้ผู้น้อยได้มีส่วน เราเรียกกันว่าเป็นนักเผด็จ การ หรือพวกอึดตาธิปไตย ซึ่งเรา เรียกว่า เป็นนักบริหารสมัยเก่าและมี พฤติการณ์ไม่สุจริตนัก แต่ใน ช่วงนี้เราพบว่า นักบริหารแม้จะ แก่หรือหนุ่มต่างก็หันมา นิยมหรือ ใช้วิธีใหม่กันบ้างแล้ว เราจึงไม่ หนักใจในเรื่องนี้เท่าใดนัก

มีหลายท่านที่พยายามที่จะหา สังคหสูตร หรือวิธี การบริหารอย่างไทย ๆ มาใช้ในบ้านเราบ้าง หนังสือ ที่ใช้กันหรือนำมาอ้างกันบ่อย ๆ ก็มี นวโกวาท ซึ่งเป็น หลักสูตรของนักธรรมตรี ในหนังสือดังกล่าวเราจะ พบว่า มีเรื่องสติ สมัชชัญญะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรู้ สึกตัว ระวังระวังความคิด ความประพฤติ สัมปปริส ธรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับ หน้าที่ของตน รู้จักตนเอง ผู้ใหญ่ ตลอดจนสถานภาพและสภาวะของสังคมที่ตนอยู่ อาศัยพรหมวิหาร ๔ เป็นเรื่องของการช่วยเหลือเจื้อ จาน การพุดจา ความสม่ำเสมอแห่งมิตรภาพ อปริหาร ธรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ความสามัคคี อาวุโส และ ไม่ยอมที่จะนำความเสื่อมเสียมาสู่หมู่คณะ นอกจากนี้ เรายังพบอีกว่า ในหลักสูตรวัฒนธรรมของ ก.พ. ชัย บ่ง หรือระบธรรมะของนักบริหารไว้อีกประมาณ ๑๔ ข้อที่จะให้บรรดาท่านผู้บริหารนำไปใช้ แต่เป็นที่ สังเกตว่า ทุกท่านอ่านนำไปใช้ (สอบเอาคะแนน

อย่างดี แต่ไม่ยอมที่จะทำหรือประพฤติปฏิบัติตาม
เอากันเพียงแค่อวดดีก็พอ วิธีการต่างๆอยู่ที่ตัวท่าน
เอง และดูว่าตามอารมณ์หรือตามใจฉัน เสียมาก
กว่า

ในบรรดาธรรมชาติทั้งหลายนี้ ได้มีท่านผู้ใด
เขียนไว้บ้างแล้ว แต่มีธรรมชาติอีกพวกหนึ่ง ที่พวกเรา
ไม่เคยเห็นเลย แต่ก็น่าจะสนใจ ผู้เขียนจึงนำมาเสนอ
ต่อท่านผู้ที่จะก้าวไปสู่ความเป็นผู้บริหาร หรือท่านที่
เป็นนักบริหารอยู่แล้ว เห็นว่าอย่างอื่นสู้ตัวกู ของกู
ไม่ได้ จะลองมาทำความเข้าใจกับธรรมชาติเหล่านี้ ก็จะเป็น
กุศล หาน้อยไม่ ธรรมชาตินี้มี

๑. อุภูฐานะโต ความขยัน ข้าราชการ
การผู้ใหญ่ต้องขยัน พยายามที่จะจัดความเกียจคร้าน
ออกจากตนเองและหมู่คณะ โดยที่พยายามจะหางาน
ที่ตนมีหน้าที่ทำ รักษาของตนและของหลวงให้อยู่
ในสภาพเรียบร้อย หาชื่อเสียงในทางที่ดีที่ชอบ ไม่
ใช้ว่า ชอบฉันทรับศกฺกฺกณฺธํตนเอง การทรมิตร
ผู้ที่ตนนี้ ข้อมที่จะเกื้อกูลในส่วนตนและส่วนราชการ
อย่างซื่อ แต่ถ้ามิตรที่ชั่วหรือเพื่อนโกงนั้น ไม่
ควรที่จะมี

ผู้เขียนเองเคยมีเพื่อนที่เป็นแพทย์หลายท่าน
ท่านมีรถหลวงใช้ น้ำมันฟรี แต่ไม่เคยเช็คดูเลย
ปล่อยให้สภาพรถดูไม่ได้ แต่รถส่วนตัวของท่านนั้น
ทำมางให้นอน กลัวขุ่นถ่ายรด หรือกลัวขุ่นกักเป็นไข้
เลือกออกก็ไม่ทราบ ยิ่งกว่านั้น บางท่านไม่รู้เรื่อง
เลยว่ามีโรงรถเป็นอย่างไร ทั้งๆ หลวงท่านก็จ้างคน

ขับรถไว้เพียงแต่ไปคุด ไปส่ง ก็ยังไม่ยอม ยังมีอีก
หลายท่านที่ได้ยินมาว่าไม่ยอมออกห้องที่ เพราะ
กลัวจะกลับมาเบียดเบียนไม่ทัน คนไข้จะหนีไปหา
หมอก่อน สั่งเหล่านี้ผู้เขียนเห็นว่า เมื่อไม่มีเวลา
กลัวเสียผลประโยชน์ส่วนตัว ก็น่าจะลาออก
ปล่อยให้ตำแหน่งของคนว่างนั้น ให้คนที่ชอบกว่า
เสียดีกว่า มาทำเสียดีกว่า การที่อยู่และขยัน
ทำงานส่วนตัวมากกว่าราชการนั้นน่าอับอายอย่างยิ่งที่
อาจเหมือนแพทย์นั้น ก็เห็นว่าเป็นพวกเดียวกัน ข้าราชการ
การฝ่ายอื่นก็มีอยู่ไม่น้อย ไม่อยากจะทำ เพราะที่
เห็นมีทุกระดับ ทุกระทรวง ซึ่งระยะน้ำมันแพง
ซึ่งจะได้สินทนาคู ขอเสียที่เกิดทุคมามันไม่น่าฟัง
พวกเราโตกันแล้ว ไม่อายคนอื่น ก็อายตนเองบ้าง

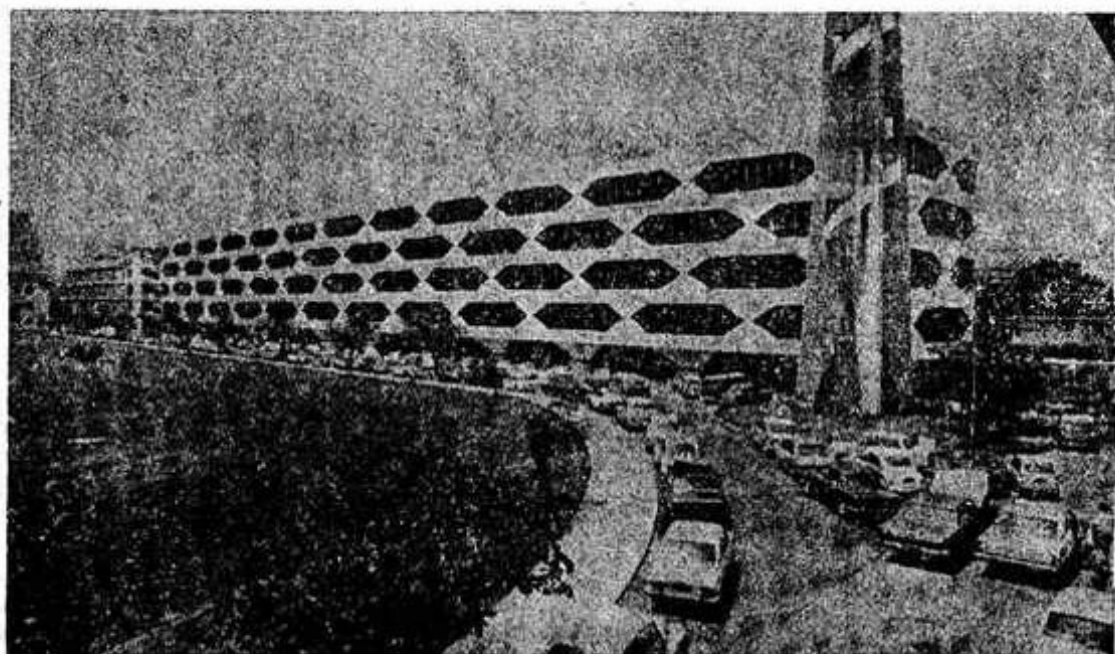
เท่าที่ฟังจากท่านผู้รับบอกว่า ความขยันนี้
เอาเพียงว่า ขยันทำดี ขยันทำงาน และไม่ยอม
เอาเรื่องส่วนตัวไปยุ่งกับการงานก็พอแล้ว สำหรับ
ยุคของแพงนี้ ขอภัยสำหรับนักฉวยโอกาสที่ขยัน
งานส่วนตัวอย่างมาก ที่พูดความจริงถ้าไม่รักกันจริง
จะไม่พูดเลย

๒) สติมาโต คือมีสติ สติที่จะรับรู้อะไร
ระลึกได้ว่า ตนกำลังทำงาน กินเงินเดือนหลวง และ
ต้องทำงานของชาติบ้านเมือง การทำสิ่งใดก็ตาม
น่าจะนึกถึงผู้จ้างหรือนายจ้างก่อน เท่าที่ผ่านมา
ผู้ใหญ่หลายท่านที่มีสติที่จะระลึกถึงเรื่อง
นี้แล้วแต่การกินเลี้ยง การเที่ยวเตร่ และใช้
อารมณ์แก่ผู้อื่นมากกว่า มิได้คิดที่จะสร้าง

พรรคในสิ่งที่ค้างคา และมักจะหลงตน ถิ่นตัว
 คิดเสียว่า ใครทำอะไรให้ไม่ได้หรือเส้นสายของ
 คนนั้นใหญ่หลวง - ไม่มีใครทำอะไรได้ ที่ใดมีการ
 ก่อสร้างหรือมีการรับเหมา มักจะมีคนออกไป
 อยู่หากไปอยู่แล้วไม่มีอะไรทำ มักจะรื้อ สร้าง
 ดอน ทำวนไปเวียนมา เหมือนกับว่า ทรัพย์สิน
 ของหลวงนั้น เป็นของคนอื่น ที่คนจะใช้อย่างไรก็ได้
 สติเช่นนี้ เป็นสติที่ไม่มีผลต่อราชการบ้านเมืองเลย
 ในบางครั้ง คึกเขาสวยงาม บ้านยังคึกอยู่ พยายาม
 จะหาทางรอดอน โดยที่ไม่ต้องขออนุมัติอันใด จาก
 ที่ใดเลย พอหักท้วง ก็มักจะอ้างไม่ทราบ ไม่รู้
 ทำไปด้วยสุจริตใจ การเป็นผู้ใหญ่อ้างว่าไม่ทราบ
 นั้น ดูว่าจะอายมากน้อยเพียงใด บางแห่ง
 ร้อออกมาไม่เก็บ หึ่งให้ปลวกกิน หรือบางคนหัว

แหมม นำเอา เบี้ยคั้งเขาไปใช้ก่อสร้างบ้านของ
 ตนก็เลยมี แม้จะกล่าวหาจะเท็จจริงอย่างไร ก็เป็น
 ที่ครหาของชาวบ้าน ผู้เขียนเอง เป็นข้าราชการกับ
 เขาค้วย ฟังแล้วไม่เชื่อและไม่สบายใจจริงๆ

การทำสิ่งใดก็ตาม ต้องระลึกลึกเสมอ
 จะเป็นประโยชน์ไหม? จะได้ผลดีแก่ส่วนรวม
 เพียงใด และจะเป็นที่พอใจของทุกคนหรือไม่
 มากกว่าที่ตนเองจะคิดง่าย ๆ ว่า ตนเองคือ ผู้
 ทำทุกอย่างเป็นสากล ใครต้องเห็นด้วยทั้งนี้
 มีความระมัดระวังผลประโยชน์ของทางราชการ
 สุด จึงจะเหมาะสมสำหรับตำแหน่ง หน้า
 ราชการ อย่งไรก็ตาม คนที่มึสติดี จะไม่ทำใ
 เกิดเรื่องดีๆ เลย อย่าให้อายุเวลาที่ผ่านไป มี

อุปสรรคต่อการรักษา บ้านเมือง และสร้างสรรค์
ความดีงามให้แก่มวลมนุษย์เลย

๓) **สุจิตัมมัสสะ** การทำงานการ
สะอาด เรื่องนี้ความเป็นหัวใจของงาน เพราะที่ใด
ก็ตาม ถ้าสถานที่สกปรก ไม่ดูแลเอาใจใส่ ปล่อยให้
ให้กรุงรังแล้ว เราย่อมจะอ่านนิสัยใจคอของหัวหน้า
ส่วนราชการที่นั่นได้ บางท่านกล่าวว่า ถ้าไปตรวจ
ราชการ ไปดูร่วมกับห้องสมุด ก็จะสามารถได้ว่า ท่าน
ที่เป็นนักบริหารนั้น มีความก้าวหน้า และสนับสนุน
ลูกน้องเพียงใด หัวหน้าส่วนราชการบางคนนั้น ผู้
เขียนเคยได้ยินจากปากของท่านเองว่า ท่านไม่มีเวลา
เพราะงานมาก บางครั้งท่านต้องไปอ่านบัตรอวยพร
ปีใหม่เอาเดือนมีนาคม ซึ่งก็แน่เหลือเกินว่า หนังสือ
ต่าง ๆ ที่เขาบริจาคให้ห้องสมุดโดยผ่านท่านนั้น ท่าน
หาได้ดูไม่ ผู้เขียนเองเคยพิมพ์หนังสือแจกตาม
หัวหน้าส่วนราชการ คดบด ขอร้องให้ท่านส่งข่าว
มาว่าได้รับหรือไม่ ปรากฏว่า ๘๐% ไม่ตอบเลย ทั้ง ๆ
ที่ท่านเองจะตอบก็ไม่ต้องเสียค่าแสตมป์เลย สิ่ง
หนังสือราชการมากพอแล้ว อันนี้ จึงเป็นคำตอบที่ดี
ว่า บรรดานักบริหารไม่สนใจที่จะอ่าน จะเรียน
งานบ้านเมืองจึงสกปรกและเหะ

คนที่ทำงานสะอาดนั้น ก็พอจะมีหลักว่า คน
นั้นต้องเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต ไม่โกงเล็กโกงน้อยหรือ
แม้จะโกงใหญ่ก็ไม่ยอม การคบคนโกงหรือมีลูกน้องที่

กดโกง ก็น่าจะพยายามแก้ไขให้เขาเป็นคนดี ไม่ใช่จะช
เติมหรือให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลแก่คนเลว ๆ เช่นนี้
และตนเองจะต้องพยายามปิดทางที่มั่วซ่องโหู่ ให้ค
เหล่านั้นโกงไม่ได้อีกด้วย คุณธรรมเช่นนี้หาได้ย
ในเมืองเรา ทั้งนี้ คนที่ร้าย ข้าราชการ ชาวบ้าน
จะเกรงใจ ให้เกียรติ ซึ่งก็เท่ากับว่า ถ้าเขาคงตัว
ด้วยการโกง เราก็สนับสนุนเขา พวกนี้คงปทัส
ทางสังคมผิด ๆ ทำให้ค่านิยม หรือโอเซะยลาลว่ว ผิ
ไป การให้เกียรติยกย่องคนที่คดโกงนั้นย่อมจะถ
เป็นการสนับสนุนให้เขาทำอย่าง ไม่มีข้อแม้

๔. **นิสัมมะการิโน** การใคร่คร
ก่อนทำ หมายถึงว่า ก่อนจะทำอะไร ควรที่จะมี
คิด หากทำโดยไม่มีแผน ก็ถือว่าไม่ใช่การบริหาร
เขียนเอง เคยเห็นแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาล
แห่ง จะสร้างห้องแพทย์เวร ท่านหรือ ๓ คน ย้ายห
โน้นมา พอเห็นไม่เอากลับไปเติม อีกสองวัน
เปลี่ยนอีก คราวนี้ให้ไปไว้ที่ห้องเดิม รื้อแล้วสร
แล้วรื้อ เสียเงินเสียทอง สมัยนี้กำลังขึ้นสมอง
มีท่านผู้อำนวยการทำเช่นกัน หลอดนีออนแตกเพ
ทนน้ำซึมเข้าไป เป็นจำนวนสิบๆหลอด ไฟส่องที่เร
สปอร์ตไลท์หมดไปหลายสิบลูก อันนี้ก็เป็ผลมา
การมองงานแคบ ไม่มีแผนการ แต่ท่านเหล่านั้น
กลายเป็นข้าราชการชั้นพิเศษไปหมดแล้ว

การใคร่ครวญนั้นมีผลดีมาก สมัยเราจะเพ
มีแต่คนเอาตัวรอด มีแผนการที่จะกัดกันหรือแก้

น้องเสียมากกว่า เราจะต้องระมัดระวังประหยัดเงิน วัสดุและน้ำใจไปด้วย มีบางท่านที่เป็นหัวหน้าส่วนราชการ ไปประกันลูกน้องเอาไว้เพื่อจะหาเสียงหาพวก เมื่อลูกน้องปากเสียคนไม่ชอบ ประพฤติตนเป็นคนเลวท่านก็ยังไม่เอาไว้ เพราะกลัวเงินท่านสูญกลัวผู้ใหญ่ในกรมกองจะหาว่าท่านไม่เป็นผู้ใหญ่ และยังมีแผนกันไม่ให้คนที่ท่านเกลียดก้าวหน้า เลียงให้มันดั่ง ๆ กันเอาไว้ก็มี เมื่อท่านอยู่ในจังหวัดท่านก็ย้ายไปไว้อำเภอ เมื่อท่านจะต้องย้ายไปท่านก็นำกลับมาไว้ที่เดิมอีก วิธีการเช่นนี้ท่านเองก็คงคิดว่าไม่มีใครเข้าใจท่าน

๕. สัญญัตตัสสละ เป็นผู้สำรวจ และระมัดระวัง สิ่งที่น่าจะระวังคือ

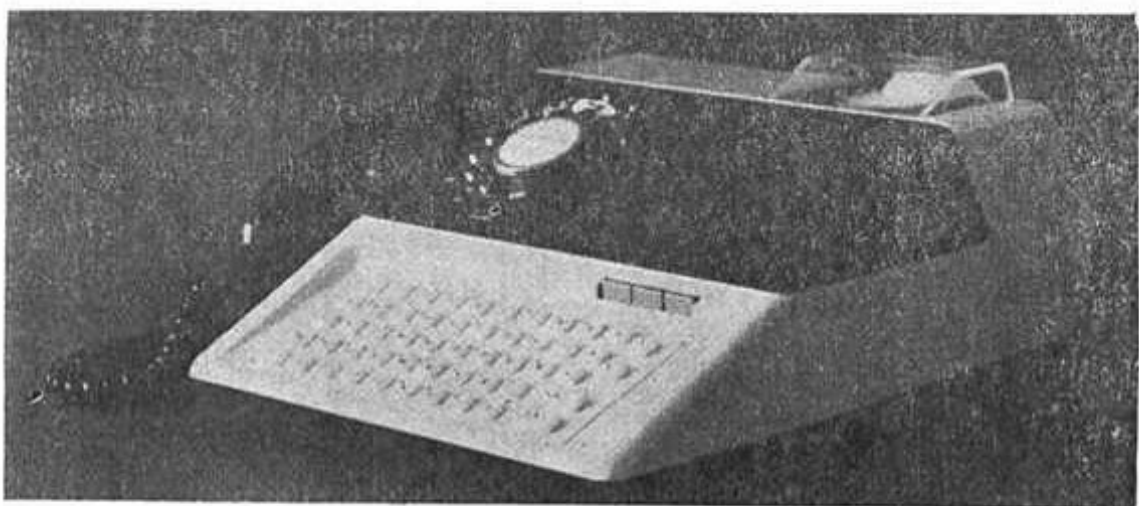
ระวังสิ่งทั่วโลก ไม่ให้สูญหายไป ระวังอย่า

ให้โอกาสคนเลวก้าวหน้า ระวังอย่าให้คนคิดค่าระวาง คนเลวที่จะมาอยู่ด้วย ระวังตนเองที่จะหลงไหลในสิ่ง เป็นอบายมุข และที่สำคัญที่สุดระวังอย่าให้ศรัทธา ของลูกน้องที่มีต่อคนหมดไป

ข้าราชการบางท่าน มัวเมาในอบายมุข ชอบดื่มเหล้าแล้วปล่อยสติให้หมดไป แสดงเหมือนเด็กๆ ชอบเดินร่ำ ชอบเที่ยวเตร่ เมื่อเงินส่วนตัวหมด ก็มักจะหันไปเล่นเงินหลวง อบายมุขนั้น กล่าวกันว่า เลว น้อยกว่าทลมตน ลมลูกน้องและลมหน้าทการงาน

๖. ธรรมะชีวิตโน การเลี้ยงชีพโดย

ชอบ คนที่ซื่อสัตย์สุจริตนั้น ย่อมจะเป็นผู้มั่งมีประโยชน์ ต่อราชการอย่างมาก การทำงานเพื่องานก็ดี การทำงาน เพื่อจะให้มั่งมีประโยชน์สมกับที่เขาจ้างมานั้น ย่อมที่จะ

เหมาะแก่ธรรมเนียม มีหลายท่านเห็นว่าเมื่อไม่ใช่หน้าของตนก็ไม่ยอมทำ บางครั้งก็มีเหตุผลน่าฟัง แต่ก็มีบ่อยครั้งที่ไม่น่ากระทำ ในโรงพยาบาลบางแห่ง เรือนไขหนึ่ง ๆ มีแพทย์เข้าไปดูคนไขคนละหลายเตียง แต่ละท่านไปดูคนไขของตนเองที่รับมาจากคลินิก คนไขที่เสียเงินให้โรงพยาบาลก็น่าที่จะได้รับการดูแลเหมือน ๆ กัน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำต่ำสูงขึ้นในจิตใจของคนไขและเสือกาวนัขาวของแพทย์ ฟังดูแล้ว ก็เหมือนกับว่าโรงพยาบาลเป็นโรงงานอย่างหนึ่งผลผลิตเงินกำไรและการลงทุนของคนในนั้น การทำงานเพื่อนำมันยอมจะเหมาะที่สุดในยุคนี้ จริงอยู่ผู้เขียนเอง เบนข้าราชการผู้น้อยก็มีความรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อเห็นเพื่อนข้าราชการด้วยกันถูกกล่าวหาว่าทุจริต หรือถูกกลั่นแกล้ง หรือถูกกล่าวหาข้งางครั้งก็เป็นเพียงอยากให้ข้าราชการได้รับความลำบากหรือตกคนตอนที่จะเข็นเงินเตอน แต่ในบางท่านนั้นพยายามทำดี แต่ไปขัดขวางทิศทางของคนบาง

คนบางกลุ่มที่เจตนาไม่สุจริต จึงถูกเขายักหาเอาราษฎรบ้าง นักเรียนบ้าง มาเป็นเครื่องมือให้ออกไปจากที่นั้น การแสดงประชามติขณะนั้นซึ่งเชื่อมากไม่ได้เพราะธัญชาความรอบคอบ และขาดการเตรียมการอยู่ มีอยู่ไม่น้อยที่การทุจริตจริงผู้เขียนก่อนไม่ทนได้ด้วยทั้งนี้เพราะเขาช่วยคนเดียว กลุ่มเดียว แต่เงินทองของนั้นเป็นของพวกเขาเราทุกคน ทุกคนจึงต้องระมัดระวังแลหวางแทน

ก่อนจะจับบทความนี้ อยากจะขอนำเอาบทกลอนที่ พระธรรมวิคฤโกภิกขุ (พระยานรรัตน์ราชมานิต) แต่งไว้ ให้ท่านผู้อ่านลองพิจารณา ดู ท่านว่า

เมื่อน้ำไหลไหลเชี่ยวเป็นเกลียวกล้า
เอานาวาวางไว้ภัยมหันต์
เรื่องของคนเป็นกันยั้ง นุงนังครัน
ต้องปล่อยมัน เป็นไปใจสบาย

ท่านที่นิยมพระเครื่องคงจะรู้จักพระคุณเจ้าดีว่ามีพลังอย่างไร ●

ใหม่ ๆ ในราชการ

งบประมาณแผ่นดินในแต่ละปี ย่อมมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและมีผลกระทบต่อจนถึงเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลมุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชนในทางใด อย่างไรด้วย

สำหรับงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งจะเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๘ จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๘ นั้น รัฐบาลได้เสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและสภาฯ ได้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๘ ไปเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘ แล้ว ซึ่งงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวมียอดสูงสุดถึง ๖๒,๖๕๐ ล้านบาท มากกว่ายอดรายจ่ายของปีงบประมาณ ๒๕๑๘ ถึงร้อยละ ๓๐.๕ นับเป็นการพองตัวของรายจ่ายที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศ

ทั้งนี้ รัฐบาลได้แถลงว่า งบประมาณที่เสนอ

ต่อสภาเป็น “งบประมาณประชาชน” อย่างแท้จริง เพราะปรารถนาที่จะยกระดับรายได้ของประชาชนส่วนใหญ่ และมุ่งให้เกิดผลในด้านปรับปรุงความเป็นอยู่ ตลอดจนการทำความหนักของประชาชนด้วย

นอกจากนี้ เ็นเป้าหมายใหญ่ในการจัดทำงบประมาณก็คือ การขจัดความล้าหลังในชนบทให้มากที่สุดเช่นแก้อัญหาความแห้งแล้ง น้ำเพาะปลูก และนี้บริโภคน แก้อไขความไม่สะดวกในการคมนาคม ความบกพร่องทางการศึกษา ความบกพร่องในทางสาธารณสุข และแก้อการขาดแคลนไฟฟ้า

ต่อไปนี้เป็นรายการแสดงงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการต่าง ๆ ที่รัฐบาลตั้งไว้และประมาณการรายรับ ซึ่งรัฐบาลสามารถจะหาได้ โดยเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ ๒๕๑๘ ดังนี้

งบประมาณรายจ่าย (ล้านบาท)

หน่วยราชการ	ปี ๒๕๑๕	ปี ๒๕๑๘	เพิ่ม บวก ถด ถบ
งบกลาง	๔,๑๘๘	๔,๒๖๓	ถบ ๒.๔%
สำนักนายกรัฐมนตรี	๒,๗๗๓	๒,๑๖๕	บวก ๒๖.๓%
กลาโหม	๖,๗๘๑	๗,๗๑๐	บวก ๒๖.๖%
คลัง	๘,๓๒๒	๗,๑๔๗	บวก ๑๖.๔%
ต่างประเทศ	๒๘๔	๒๔๗	บวก ๑๔.๘%
เกษตรและสหกรณ์	๕,๔๕๒	๕,๒๘๐	บวก ๒๖.๓%
คมนาคม	๕,๖๘๑	๕,๑๕๒	บวก ๓๖.๘%
พาณิชย์	๑๐๖	๖๔	บวก ๑๕.๖%
มหาดไทย	๑๘,๐๗๐	๑๑,๓๘๗	บวก ๕๘.๗%
ยุติธรรม	๑๘๖	๑๓๔	บวก ๓๘.๘%
ศึกษาธิการ	๔,๐๘๔	๓,๕๘๕	บวก ๑๗.๒%
สาธารณสุข	๒,๖๕๖	๑,๕๔๗	บวก ๗๔.๒%
อุตสาหกรรม	๓๔๗	๓๐๔	บวก ๑๔.๒%
ราชบัณฑิตยสถาน	๑,๖๖๐	๑,๖๒๕	ถบ ๑๓.๘%
สำนักพระราชวัง	๕๑	๘๖	บวก ๒.๔%
สำนักพระราชเลขานุการ	๓.๖	๓.๒	บวก ๒๒.๐%
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	๓๖	๓๐	บวก ๑๗.๖%
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา	๗๘	๗๐	บวก ๑๑.๒%
รัฐวิสาหกิจ	๕๖๖	๘๖๓	ถบ ๔๗.๘%
รวม	๖๒,๖๕๐	๔๘,๐๐๐	บวก ๓๐.๕%

หมายเหตุ: ตัวเลขพิเศษเป็นหน่วยล้านบาท อัตราเพิ่ม-ลดคิดจากตัวเลขจริง

ประมาณการรายรับ

	รับจริง ๒๕๑๗ ล้านบาท	ประมาณการ ๒๕๑๘ ล้านบาท	ประมาณการ ๒๕๑๙ ล้านบาท
ก. รายได้			
๑. งบภาษีอากร	๓๕,๔๖๘.๗	๓๕,๐๓๕.๘	๔๑,๖๓๒.๒
๑.๑ ภาษีทางตรง	๔,๗๓๖.๔	๕,๘๐๐.๐	๕,๗๐๐.๐
เงินได้บุคคล	๒,๐๓๗.๑	๒,๓๕๐.๐	๓,๕๐๐.๐
เงินได้นิติบุคคล	๒,๖๙๙.๓	๓,๔๕๐.๐	๕,๐๐๐.๐
ทรัพย์สิน	-	-	๑,๒๐๐.๐
๑.๒ ภาษีการขาย	๑๕,๖๖๓.๗	๑๕,๖๖๖.๒	๑๘,๐๓๖.๕
ภาษีการค้า	๗,๓๓๕.๕	๗,๘๐๐.๐	๘,๕๐๐.๐
อากรแสตมป์	๑๖๖.๐	๑๘๐.๐	๒๐๐.๐
ภาษีโรคภัยไข้	๖,๓๖๕.๑	๖,๕๕๕.๐	๘,๕๕๐.๐
ภาษีทรัพย์สิน	๑๖๖.๐	๑๘๐.๐	๒๐๐.๐
๑.๓ ภาษีสินค้าขาออก	๑๓,๐๕๓.๑	๑๐,๓๕๕.๐	๑๑,๐๖๕.๐
สินค้าขาออก	๑,๕๓๖.๔	๕๐๐.๐	๑,๒๐๐.๐
สินค้าขาเข้า	๘,๕๑๖.๗	๘,๒๐๐.๐	๑๐,๐๐๐.๐
พรมเย็บ	๓,๐๐๐.๐	๑,๒๕๕.๐	๖๕.๐
๑.๔ ภาษีอื่น ๆ	๓,๐๕๕.๕	๒,๒๓๕.๖	๒,๖๓๐.๖
๒. งบการขายหลักทรัพย์สินและทรัพย์สิน	๑๐๘.๕	๑๓๒.๕	๒,๐๗๖.๒
๒.๑ ขายหลักทรัพย์สิน (ส. ปลัด ก. คลัง)	-	-	๑,๒๐๐.๐
๒.๒ ขายสิ่งของ	๑๐๘.๕	๑๓๒.๕	๑๓๒.๒
๒.๓ ขายทรัพย์สินอื่น ๆ (ส. ปลัด ก. คลัง)	-	-	๗๔๔.๐
๓. งบขายบริการ	๕๘๓.๒	๖๕๕.๒	๗๖๓.๕
๔. งบรัฐพาณิชย์	๕๖๑.๖	๑,๘๔๘.๗	๒,๖๘๘.๖
๔.๑ เงินส่วนแบ่งจากธนาคารแห่งประเทศไทย	๕๒๓.๐	๕๕๐.๐	๑,๒๓๐.๐
๔.๒ อื่น	๓๘.๖	๑๓๘.๗	๑,๔๕๘.๖
๕. งบรายได้อื่น ๆ	๑,๒๒๘.๕	๒๒๘.๗	๑,๕๕๕.๕
รวมรายได้	๓๘,๓๕๐.๕	๓๗,๕๕๕.๘	๔๘,๖๗๕.๐

ข. เงินกู้			
๑. ธนาคารแห่งประเทศไทย	๑.๔	๔,๐๐๐.๐	๖,๐๐๐.๐
๒. ธนาคารออมสิน	๒,๓๕๐.๐	๒,๒๐๐.๐	๑,๖๐๐.๐
๓. ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเอกชน	๑,๔๕๐.๕	๑,๘๐๐.๐	๔,๓๕๕.๐
รวมเกินกู้	๓,๘๕๐.๕	๘,๐๐๐.๐	๑๒,๐๕๕.๐
ค. เงินคงคลัง	-	๑,๕๐๐.๐	๑,๘๘๐.๐
รวมประมาณการรายรับ	๔๒,๑๕๒.๘	๔๖,๔๘๖.๘	๖๒,๖๕๐.๐

งบประมาณรายจ่ายและประมาณการรายรับดังกล่าวข้างต้นนี้มีผู้วิจารณ์มากมายว่าเป็นงบประมาณที่หนักทางด้านการเมือง คือหวังผลในทางหาเสียงให้กับรัฐบาลและกลุ่มการเมืองที่สนับสนุนรัฐบาลชุดนี้มากกว่าที่จะส่งผลไปทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงถึงภาวะการเงิน และการเศรษฐกิจของโลกที่เกี่ยวข้องกันด้วย นอกจากนี้ยังทำให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อตามมาด้วย

บทวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ หนึ่งว่ามีสาระนำใจมากก็คือผลสรุปของกลุ่มสัมมนา ซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายอาชีพ ณ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ซึ่งนำลงหนังสือพิมพ์ประชาชาติรายวัน ฉบับวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘ มีรายละเอียดดังนี้

สาระสำคัญและการวิเคราะห์งบประมาณปี ๒๕๑๘

ก. งบประมาณด้านรายจ่าย
 งบประมาณด้านรายจ่ายของปี ๒๕๑๘ มีจำนวน ๖๒.๖ พันล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นมา ๑๔.๖ พันล้านบาท คิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ ๓๐.๕ เมื่อพิจารณาจากงบประมาณด้านรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นโดยจำแนกตามหน่วยงานแล้ว ปรากฏว่ามี ๖ กระทรวงด้วยกัน ที่มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นกว่าหนึ่งพันล้านบาท ซึ่งรวมกันคิดเป็นร้อยละ ๘๔ ของงบประมาณรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด

รายจ่ายที่เพิ่มขึ้นของกระทรวงทั้ง ๖ มุ่งเน้นกระทรวงมหาดไทย ๖.๗ พันล้านบาท, กลาโหม ๒.๑ พันล้านบาท, คมนาคม ๑.๕ พันล้านบาท, เกษตรและสหกรณ์ ๑.๒ พันล้านบาท, คลัง ๑.๒ พันล้านบาท และสาธารณสุข ๑.๒ พันล้านบาท

งบประมาณที่เพิ่มขึ้นของแต่ละหน่วยงานเหล่านี้ นอกเหนือจากรายจ่ายประจำอื่นๆ แล้ว เป็นค่าใช้จ่ายรายการที่สำคัญๆ แยกรายละเอียดตามแต่ละหน่วยงานได้ดังนี้ :-

งบประมาณ รายจ่ายที่เพิ่มขึ้นของกระทรวงมหาดไทย ประมาณร้อยละ ๘๘ หรือ ๕.๘ พันล้านบาท ใช้ในงานของกรมการปกครองเพียงแห่งเดียว ซึ่งส่วนใหญ่ ใช้ในโครงการผันเงิน ไปสู่ชนบทและโครงการประถมศึกษา

ส่วนกระทรวงกลาโหม งบประมาณรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น ใช้สำหรับการพัฒนากองทัพ ขดเขตที่สหรัฐขาดความช่วยเหลือและใช้เป็นเงินตามข้อผูกพันและโครงการรวมกันเป็นเงิน ๘๗๓ ล้านบาท แต่ส่วนที่เหลือที่มีปริมาณมากกว่า ๑ พันล้านบาท ไม่มีรายละเอียดแต่ประการใด

รายจ่ายที่เพิ่มขึ้นของกระทรวงคมนาคม ใช้ในโครงการเดินรถรับส่งนักเรียนและผู้มีรายได้น้อย ๕๐๘ ล้านบาท ใช้สำหรับการก่อสร้างทางหลวงประมาณ ๗๐๐ ล้านบาท และใช้สำหรับงานด้านบำรุงรักษาเพียง ๕๒ ล้านบาทเท่านั้น

ส่วนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ งบใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๖๕ หรือ ประมาณ ๘๐๐ ล้านบาท ใช้สำหรับงานด้านชลประทาน แต่งานด้านเกษตรอื่นๆ ได้รับงบเพิ่มขึ้นรวมกันเพียง ๕๐๐ ล้านบาท

งบรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นของกระทรวงการคลัง ใช้สำหรับการชำระหนี้สินเป็นส่วนใหญ่

ส่วนกระทรวงสาธารณสุข งบรายจ่ายสำคัญที่เพิ่มขึ้นได้แก่ ค่าใช้จ่ายในโครงการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อย ๕๒๐ ล้านบาทเท่านั้น

โดยส่วนรวมแล้ว จะเห็นได้ว่า นอกเหนือจากโครงการผันเงินไปสู่ชนบทแล้ว โครงสร้างด้าน

รายจ่ายปี ๒๕๐๕ มิได้เปลี่ยนไปจากของปีก่อน ๆ กล่าวคือ รัฐมีโครงการรายจ่ายสำหรับงานหลักที่จะช่วยแก้ไขปัญหาเรื้อรังทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งจะมีผลสำคัญในด้านเอื้ออำนวยให้เกิดการขยายตัวในการกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ และลดช่องว่างที่เกิดจากการกระจายรายได้ ที่ไม่เป็นธรรมให้น้อยลง

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า งบค่าใช้จ่ายจำนวนมากในโครงการผันเงินไปสู่ชนบท อาจจะทำให้เกิดผลประโยชน์ไม่คุ้มค่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับผลประโยชน์อันเกิดจากการใช้เงินจำนวนเดียวกันในด้านอื่นๆ ที่มีความสำคัญมากกว่า เช่น

งานปฏิรูปที่ดิน ซึ่งปี ๒๕๐๕ นี้ ใช้งบประมาณไว้เพียง ๔๖ ล้านบาท และมีเงินกองทุนสงเคราะห์ชาวนาอีก ๕๐๐ ล้านบาท แต่งานปฏิรูปที่ดิน จะก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างเต็มที่ถ้าจะต้องใช้เงินอย่างน้อยประมาณ ๒ พันล้านบาท

นอกจากนี้ ยังมีงานด้านปลดปล่อยภาระหนี้สินของชาวนา งานประกันราคาพืชผลทางเกษตรและงานพัฒนาด้านการเกษตรอื่นๆ เช่น ด้านการชลประทานด้านปศุสัตว์ ด้านการประมง และด้านการป่าไม้ ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้งเงินมากกว่าที่จัดสรรให้ในปี ๒๕๐๕ เป็นจำนวนมากหากจะมุ่งในการพัฒนาเพื่อยกระดับฐานะของเกษตรกรให้บรรลุผลอย่างจริงจัง

ส่วนงานที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ ซึ่งควรได้รับงบรายจ่ายเพิ่มขึ้น ได้แก่ งานพัฒนาทางการศึกษาด้านการบริการสาธารณสุข และด้านรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

ข. งบประมาณด้านรายรับ

งบประมาณปี ๒๕๑๘ ได้ประมาณการไว้ว่า รัฐบาลจะสามารถหารายได้ ได้ทั้งสิ้น ๔๘.๖ พันล้านบาทเปรียบเทียบกับประมาณการ ๑๘ พันล้านบาท ในปี ๒๕๑๘

รายได้ประเภทที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นมากมีดังนี้

ภาษีเงินได้บุคคลและเงินได้นิติบุคคล คาดว่าจะเพิ่มจาก ๕.๘ พันล้านบาทเป็น ๘.๕ พันล้านบาท คิดเป็นอัตราการเพิ่มประมาณร้อยละ ๔๑

ภาษีเงินได้นี้เป็นประมาณการที่คาดคะเนจากแนวโน้มของการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากปีก่อน ๆ และคาดว่าส่วนใหญ่จะเก็บได้เพิ่มขึ้นจากการบริหารการจัดเก็บให้รัดกุมยิ่งขึ้น โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี

ขอทนายเป็นห่วงเกี่ยวกับการเพิ่มของภาษีสรรพสามิต
หากรัฐบาลมุ่งจะเก็บภาษีสรรพสามิตให้ได้อีกตามประมาณการที่
ตั้งไว้ ผู้ที่จะต้องรับภาระหนักอาจจะเป็นบุคคลที่มีราย
ได้ปานกลาง และร้านค้าย่อย แทนที่จะเป็นผู้มีรายได้อ
สูง

หากเป็นเช่นนั้น ภาษีเงินได้ดังกล่าวจะซ้ำเติมความ
เหลื่อมล้ำของรายได้ของคนมีเงิน และคนยากจนมาก
ยิ่งขึ้น

ภาษีสรรพสามิต คาดว่าจะเก็บได้ ๑.๒ พันล้าน
บาท

ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีประเภทใหม่ที่รัฐบาล
เรียกเก็บแทนภาษีอากรโรงเรือน และที่ดินของท้องถิ่น

รัฐบาลได้กำหนดไว้ว่าจะเป็นผู้เก็บภาษีสรรพสามิต
ตนเองในปี ๒๕๑๘ และจะจัดตั้งทบวงพิเศษท้องถิ่นใน
ปีต่อ ๆ ไป

ขอทนายสังเกตเกี่ยวกับการโอนภาษีท้องถิ่นมา
เป็นส่วนกลางก็คือ ในขณะที่รัฐบาลนี้ได้แถลงไว้ว่า
นโยบายที่จะกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น
การโอนภาษีเช่นนี้ย่อมขัดต่อนโยบายที่แถลงไว้

ภาษีโรงเรือน คาดว่าจะเก็บเพิ่มจาก ๖.๘ พัน
ล้านบาทเป็น ๘.๖ พันล้านบาท

ส่วนใหญ่ จะได้จากการปรับปรุงระเบียบการ
ประเมินมูลค่า และค่าอากรขาสูบ

ภาษีสรรพสามิตขาออก คาดว่าจะเก็บภาษีสรรพสามิต
ขาออกได้ เพิ่มขึ้นจาก ๘ ร้อยล้านบาทเป็น ๑.๒ พัน

ล้านบาทและภาษีสรรพสามิตขาเข้าจะเพิ่มจาก ๘.๒ พันล้าน
บาทเป็น ๑ หมื่นล้านบาท

ขอทนายสังเกตเกี่ยวกับประมาณการภาษีสรรพสามิต
ขาออกก็คือ เมื่อพิจารณาจากแนวโน้มของตลาดโลก
ในปี ๒๕๑๘ แล้ว เป็นที่น่าวิตกว่าหากไม่สามารถ
ส่งสินค้าออกได้มากตามที่คาดคะเนไว้ ก็อาจจะไม่
สามารถเก็บภาษีสรรพสามิตขาออกได้ตามประมาณการที่ตั้ง
ไว้ก็ได้

งบการขยายหลักสูตรและทรัพย์สิน คาดว่าจะ
ได้จากการขายหุ้นในรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ๑.๒ พันล้าน
บาท

และจากการขายทรัพย์สินที่ขุดมาจากรวมพล
สฤษดี รวมพลถนอมและคณะ ๑๔๔ ล้านบาท

ในการขายหุ้นของรัฐวิสาหกิจนั้น รัฐบาลได้
กำหนดไว้ว่า จะจัดตั้งบริษัทถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจต่างๆ
และขายหุ้นของบริษัทแทนหุ้นของรัฐวิสาหกิจ

ข้อหนึ่งเกี่ยวกับบทบัญญัติว่า หากไม่สามารถ
ขายหุ้นได้ตามที่คาดหมายไว้ ประมาณการที่ตั้งไว้ก็
ย่อมขาดความแน่นอนไปด้วย

งบรัฐพาณิชย์ ประมาณการไว้ว่าจะเพิ่มจาก
๑.๘ พันล้านบาท เป็น ๒.๖ พันล้านบาท

การเพิ่มขึ้นจะได้จากเงินส่วนแบ่งจากธนาคาร
แห่งประเทศไทย ๑.๒ พันล้านบาท และจากรายได้ของ
องค์การคลังสินค้า ๖๐๐ ล้านบาท

เมื่อได้พิจารณาประเภทของรายได้ที่คาดว่าจะ
สามารถหาได้เพิ่มขึ้นในปี ๒๕๑๘ แล้ว จะเห็นว่าส่วน
ใหญ่เป็นรายได้ที่จะได้เพียงครั้งเดียว หรือเป็นการ
เพิ่มขึ้นได้เพียงครั้งเดียว เช่นกำไรทรัพย์สินและทรัพย์สิน
เงินส่วนแบ่งจากธนาคารแห่งประเทศไทยและองค์
การคลังสินค้า

เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ยากที่จะหวังว่า การหารายได้
ของรัฐบาลในปีต่อไป จะไม่สามารถเพิ่มขึ้นได้ใน
อัตราเช่นนี้

อย่างไรก็ดี งบประมาณปี ๒๕๑๘ ได้ตั้งราย
จ่ายไว้ถึง ๖๒.๗ พันล้านบาท ในขณะที่รัฐบาลได้ประ
มาณการรายได้ไว้เพียง ๔๘.๗ พันล้านบาท จึงต้อง

ขาดดุลถึง ๑๔ พันล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๒๒
ของงบประมาณที่ตั้งไว้

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อพิจารณาถึงรายได้บางประ
เภทที่ยังขาดความแน่นอนเช่นกำไรทรัพย์สิน ๑.๒ พัน
ล้านบาท ซึ่งยังไม่แน่ว่าจะสามารถโอนจากท้องถิ่นได้
ตามต้องการหรือไม่ และงบการขายหลักทรัพย์อีก
๑.๒ พันล้านบาท ซึ่งยังไม่แน่ว่าจะได้ตามที่คาดคะเน
ไว้หรือไม่

หากไม่สามารถหารายได้สองประเภทนี้ ได้
ตามที่คาดคะเนไว้ก็จะทำให้ขาดดุลถึง ๑๖ พันล้าน
บาท หรือร้อยละ ๒๖ ของงบประมาณที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจ
มีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง
ได้

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจส่วนรวม ของงบประมาณปี ๒๕๑๘

งบประมาณจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เพราะ
งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเป็นถึง ร้อยละ ๒๐
ของรายได้ประชาชาติ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงในงบ
ประมาณย่อมจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
ของชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางการเงิน ราคาสินค้า
และการจ้างงาน ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม ในประเทศไทยนั้น ผลของการ
เปลี่ยนแปลงทางด้านงบประมาณต่อเศรษฐกิจไทย มี
ปัจจัยที่ช่วยปรับอยู่ ๒ ประการ คือ

ประการแรก เศรษฐกิจของไทยนั้นเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีการค้าขายกับต่างประเทศมาก ดังนั้นการใช้จ่ายของรัฐบาลส่วนใหญ่ อาจจะใช้ในการส่งสินค้าเข้าจากต่างประเทศ ทำให้ผลกระทบที่มีต่อระดับราคาสินค้าในประเทศมีความรุนแรงน้อยลง แต่สร้างปัญหาการสูญเสียเงินตราต่างประเทศแทน

ประการที่สอง ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณได้กำหนดมิให้รัฐบาลใช้จ่ายมากเกินไปในลักษณะที่จะมีผลกระทบที่รุนแรงต่อเศรษฐกิจ

กล่าวคือ รัฐบาลสามารถกู้เงินชดเชยงบประมาณขาดคล้ยได้ไม่เกินกว่าร้อยละ ๒๐ ของรายจ่ายบวกกันไม่เกินร้อยละ ๘๐ ของการชำระคืนเงินกู้

สำหรับงบประมาณปี ๒๕๑๘ มีข้อนำสังเกตอยู่ ๒ ประการ ประการแรกทางด้านรายได้ภาษีอากรนั้น มีการเปลี่ยนแปลงในการตั้งยอดต่าง ๆ

ในข้อคิดเห็นที่นำสังเกตว่า การตั้งยอดนั้นพยายามตั้งไว้ค่อนข้างต่ำเพื่อให้ผลการจัดเก็บจริงสูงกว่าที่คาดแต่ในงบประมาณนั้นได้มีการตั้งเป้าหมายของยอดรายได้ภาษีอากรเอาไว้โดยมีวงเงินสูงกว่าแนวโน้มของรายได้ในอดีต

เป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นพอจะเชื่อได้ว่า ตั้งไว้ในระดับที่สูงจนเกินกว่าที่จะไม่สามารถเก็บได้ตามที่คาดไว้ รายการสำคัญ ๆ ที่น่าสงสัยว่าจะไม่สามารถเก็บได้ตามเป้าหมายก็มี เช่น

(ก) ภาษีรายได้บุคคลและนิติบุคคล ซึ่งคาดว่าจะสามารถเก็บได้เพิ่มขึ้นจากปีแล้วถึง กวาร์ร้อยละ ๕๐ โดยไม่มีการเพิ่มอัตราภาษีเลย

(ข) รายได้ภาษีอากรขาเข้าและขาออก

(ค) รายได้จากภมที่ดินและทรัพย์สิน ซึ่งไม่ทราบว่าจะว่างพระราชบัญญัติจะผ่านสภาฯ หรือไม่ โดยเหตุผลนั้น จึงคาดได้ว่า ยอดรายได้ที่เอาไว้ จำนวนที่ขาดอาจจะอยู่ระหว่าง ๒ ถึง ๔ พันล้านบาท

ข้อนำสังเกตประการที่ ๒ คือ ทางด้านรายจ่ายที่จะจ่ายออกไปในบ่งบประมาณ ๒๕๑๘ นั้น มีเงินยกยอดมาจากบ่งบประมาณ ๒๕๑๗ ซึ่งไม่สามารถจ่ายได้ทัน อยู่ประมาณ ๘ พันล้านบาท

แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถคาดได้ว่ายอดที่ตั้งไว้ในบ่งบประมาณ ๒๕๑๘ คงไม่สามารถจะออกไปหมดได้ภายในบ่งบประมาณ หากปริมาณจะจ่ายออกไป มีอัตราส่วนประมาณร้อยละ ๘๐ ยอดที่ตั้งเอาไว้ตามประสมการณ์ในอดีต

ยอดเงินที่จะจ่ายออกไปทั้งหมดในบ่งบปี อยู่ในระดับประมาณ ๕๘ พันล้านบาท ซึ่งน้อยกว่ารายจ่ายที่ตั้งเอาไว้ในงบประมาณทั้งหมด

ดังนั้น ในงบประมาณปี ๒๕๑๘ นี้ จะมีสภาพการตั้งยอดรายรับและยอดรายจ่ายต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้

อย่างไรก็ตามเมื่อคุณทั้งสองท่านแล้ว เราคงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการที่งบประมาณจะขาดคล้อย และความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องกู้เงินซึ่งจะมีผลไปขยายปริมาณเงินในเศรษฐกิจ

ปัญหาที่น่าสงสัยก็คือ การกู้ของรัฐบาลและการขยายปริมาณเงิน จะทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อหรือไม่

แม้จะไม่มีใครที่สามารถจะให้คำตอบที่แน่นอนได้ในขณะนี้ แต่ก็อาจพอคาดเดาได้ว่า เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันค่อนข้างจะซบเซา การลงทุนเอกชนตกต่ำ และปริมาณเงินอยู่ในฐานะที่ขังตัวอยู่ ดังนั้น เศรษฐกิจจึงน่าจะได้รับการขยายตัวของปริมาณเงินเพิ่มขึ้นได้พอสมควร

อย่างไรก็ตามก็อาจจะมีสินค้าบางชนิดที่การใช้จ่ายไม่สามารถไปเพิ่มปริมาณการผลิตได้ทันที ซึ่งอาจจะมีผลทำให้ราคาของสินค้าเหล่านั้นสูงขึ้นได้

แต่สำหรับสินค้าส่วนใหญ่แล้ว หากเกิดความขาดแคลนขึ้นภายในประเทศ ก็สามารถสั่งเข้ามาจากต่างประเทศได้ ทำให้ปัญหาที่ระดับราคาสินค้าทั่วไปจะสูงขึ้นไม่น่าจะรุนแรงมากนัก

ดังนั้น ผลกระทบทางด้านราคา โดยทั่วไป ในปี ๒๕๐๘ จึงไม่น่าจะรุนแรงมากนัก นอกจากสินค้าบางชนิดที่ซื้อขายกันภายในประเทศ เช่น อัญชัญ ทุเรียน ฯลฯ

แต่เนื่องจากจะมีการส่งของจากต่างประเทศ
มากขึ้น ในขณะที่การส่งออกไม่มีทิศทางชัดเจนมากนัก
ทั้งทางด้านราคาและปริมาณคล้ายๆ การเงินในปี ๒๕๑๕
จึงมีแนวโน้มที่จะขาดดุล

สำหรับปี ๒๕๑๕ การขาดดุลชำระเงินใน
ปีหน้า ซึ่งคาดว่าจะอยู่ในวงเงินประมาณ ๓ ถึง ๔
พันล้านบาท ไม่น่าเป็นห่วงมากนัก เมื่อคำนึงถึงทุน
สำรองระหว่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันถึง ๑๖ พัน
ล้านบาท

แต่การพิจารณาผลกระทบกระเทือนของงบ
ประมาณแผ่นดินที่มีต่อเศรษฐกิจจะเป็นอย่างไร รั้ว ไม้

ควรคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นในงบประมาณนี้เท่านั้นแต่
จะต้องคำนึงถึงผลอื่นที่เกิดขึ้นในปีต่อไป ซึ่ง
ข้อสังเกตควรจะพิจารณาดังนี้

งบประมาณรายจ่ายในปี ๒๕๑๕ ได้ตั้งจ่าย
ไว้สำหรับโครงการพัฒนาตามแผนที่มียุติ และ
ที่ตั้งจ่ายสำหรับนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันถ้าหากไป
ยอดเงินทั้งสิ้น เป็นพื้นฐานในการพิจารณาจัดตั้ง
ประมาณในปีต่อไป วงเงินตั้งจ่ายจะสูงขึ้นเป็นทวีคูณ
ในขณะที่รายได้หลายรายการ เช่น การขายทรัพย์สิน
ของจอมพลสฤษดิ์ จอมพลถนอม และคณะภ
วทรัพย์สิ้น ไร้ยอดโอนจากคลังสินค้าเป็นต้น ด้

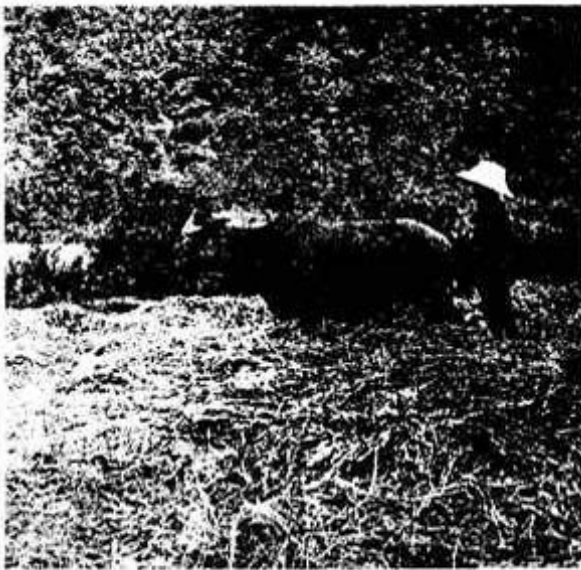

รายได้ที่จะได้เฉพาะสำหรับปี ๒๕๑๘ เท่านั้น แต่จะไม่มีอีกในปีต่อ ๆ ไป

จึงทำให้เห็นว่า จำนวนเงินปีถัดไปไม่ลงมืออาจเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ และจะสร้างปัญหาต่อเสถียรภาพทางการเงินและเศรษฐกิจในปีต่อ ๆ ไป

นอกจากนี้ ปริมาณเงินที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๑๘ จะถึงจุดที่อิ่มตัว เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่จะเพิ่มปริมาณเงินขึ้น จากการใช้จ่ายของรัฐบาลแล้ว ข้อมเป็นอันตรายต่อเสถียรภาพทางการเงินได้มาก

ดังที่กล่าวข้างต้น เศรษฐกิจไทยเป็นเศรษฐกิจที่มีการค้ากับต่างประเทศอยู่มาก การขยายการใช้จ่ายของรัฐบาลและงบประมาณขาดดุลที่เพิ่มขึ้น อาจมีผลทำให้การชำระเงินระหว่างประเทศขาดดุลมากขึ้น อันจะทำให้ทุนสำรองระหว่างประเทศร่อยหรอลงไป

สรุปและข้อเสนอแนะ

กลุ่มสัมมนามีความเห็น พ้องต้องกันว่างบประมาณปี ๒๕๑๘ ก่อนข้างจะเป็นงบประมาณประจำป้อย่างแท้จริง

กล่าวคือ เป็นการพิจารณาถึงงบประมาณเพียงปีงบประมาณ ๒๕๑๘ เท่านั้น โดยไม่ได้ให้ความสำคัญถึงอนาคตภายหลังจากปีงบประมาณนี้เท่าที่ควร

นอกจากนี้ เพื่อให้งบประมาณมีผลอย่างแท้จริงในระยะยาว ควรจะได้พิจารณาใน ๓ ประเด็นสำคัญคือ

๑. ด้านรายได้ ในระยะยาวนั้นควรจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงแหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญคือ

ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร เพราะว่าการที่จะหวังเก็บภาษีอากรตามโครงสร้างเดิมนั้น จะได้รับรายได้เพิ่มขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากรายได้บางประเภทจัดเก็บได้เพียงครั้งเดียวในปีงบประมาณ ๒๕๑๘ เท่านั้น

แนวความคิดทางด้านนี้ได้แก่การเก็บภาษีอากรชนิดใหม่ๆ เช่น ภาษีมรดก เป็นต้น และการเพิ่มอัตราภาษีทางตรง

๒. ด้านรายจ่าย ถ้ารัฐบาลประสงค์จะจ่ายเพื่อการพัฒนาตามนโยบายของรัฐบาลอย่างจริงจัง ก็ควรจะได้มีการตัดทอนงบประมาณรายจ่ายทางด้านอื่นๆ ที่ไม่จำเป็นลง

ส่วนทางด้านค่าใช้จ่ายของรัฐบาล ควรจะ
ให้ผลต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง ไม่ควรจะเป็น
รายจ่ายในแบบเบียดหัวแตก นอกจากนี้ การใช้จ่าย
ของรัฐบาลควรจะให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา

๓. ปัญหาทางเลือกในการใช้จ่ายทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาประเทศอาจมีทางเลือกได้หลายทาง

รัฐบาลควรจะเลือก ใช้จ่าย ในทางที่จะมีประ-
สิทธิภาพที่สุด เช่นนโยบายการผันเงินในงบ
ประมาณ ๒๕๑๔ และ ๒๕๑๕ คิดเป็นจำนวนเงิน
รวมทั้งหมดถึง ๖,๐๐๐ ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ ๑๐ ของยอดงบประมาณรายจ่าย

เงินจำนวนนี้เป็นเงินจำนวนมาก มีทางที่
รัฐบาลจะเลือก ใช้จ่าย ให้มีประสิทธิภาพได้สูงกว่าเท่าที่
เป็นอยู่ได้แก่การปฏิรูปที่ดิน การช่วยปลดปล่อย
หนี้สินของชาวนา การพยุงราคาข้าว และการช่วย
เหลือชาวนาทางด้านต่าง ๆ

อย่างไรก็ดี แม้ว่าสภาผู้แทนราษฎรจะได้
พิจารณาหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว
ก็ตาม กรณียังมีปัญหาในการพิจารณารายละเอียด
ของงบประมาณของแต่ละกระทรวงทบวงกรม ในชั้น
การพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญอื่น ซึ่งจะ
ต้องมีการแปรญัตติ คัดหรือเพิ่มรายจ่ายในบางบ
ตามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นสมควร

คณะกรรมการวิสามัญชุดนี้ มีจำนวน ๓๕
คน โดยให้รัฐบาลเสนอชื่อบุคคลภายนอก ๘ คน
ที่เหลือ ๒๗ คน ให้เฉลี่ยจากสมาชิกพรรคการเมือง
ต่าง ๆ ดังนี้ คือประชาธิปไตย ๗ เกษตรสังคม ๒
กิจสังคม ๒ ชรรรมสังคม ๔ สังคมชาตินิยม ๒
แนวร่วมสังคมนิยม ๑ ชาติไทย ๓ ประชาธรรม ๑
สังคมนิยม ๑ พลังใหม่ ๑ สันติชน ๑ และกลุ่ม
พรรคคำสืบทอด ๒

การพิจารณางบประมาณนี้ สภาผู้แทนราษฎร
จะต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาถึงสภาผู้แทนราษฎร ก็ไม่เกินปลายเดือนตุลาคมนี้

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ให้เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ก็ถือว่าสภาผู้แทนได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้นแล้ว และให้เสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

วุฒิสภาจะต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติ

นั้นมาถึงวุฒิสภา ถ้าพ้นกำหนด ๑๕ วันแล้ว ก็ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบ และดำเนินการประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไปได้

แต่ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วย สภาผู้แทนราษฎรก็อาจยกร่างพระราชบัญญัตินั้นมาพิจารณาใหม่ได้ทันที ถ้าสภาผู้แทนลงมติยืนยันร่างเดิมที่เสนอ ด้วยคะแนนเสียงมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาแล้ว ก็ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความเห็นชอบของวุฒิสภา และดำเนินการเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไปได้

ปัญหาเปรียบเทียบ ข้าราชการพลเรือน

ประโยชน์ที่ข้าราชการจะได้รับ

ผู้ถาม : คุณเพื่อ ดิษฏลือ

ขอทราบว่าจะเปรียบเทียบเกี่ยวกับข้าราชการที่จะครบ
เกษียณอายุดังต่อไปนี้หรือไม่

๑. ให้ลาพักผ่อนได้ ๒ เดือน ก่อนครบ
เกษียณอายุ

๒. ให้เงินเดือนเดือนเป็นกรณีพิเศษ ๒ ชั้น
แก่ข้าราชการที่จะครบเกษียณอายุราชการ ในปีงบประมาณ
สุดท้าย

ตอบ : ๑. ระเบียบยังไม่ครบ

๒. การเพิ่มเงินเดือนข้าราชการที่จะครบ
เกษียณอายุ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จ
บำนาญ ผู้บังคับบัญชาจะส่งเลื่อนให้ได้ เฉพาะผู้ที่
อยู่ในหลักเกณฑ์สมควรได้เลื่อนเงินเดือน ทั้งนี้ ตาม
กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓๓ (พ.ศ. ๒๕๑๖) และมติ
คณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะ
รัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๓/ว. ๘๘ ลงวันที่ ๕ กันยายน
๒๕๑๖ ให้เลื่อนเงินเดือนข้าราชการดังกล่าวได้ไม่
เกิน ๑ ชั้น

๑๔

การเศษพร กฏ ก.พ. หลักฐานที่ใช้สมัครเข้ารับราชการ
การอยู่เวรของข้าราชการ และการบรรจุให้ ได้รับเงินเดือน
ความ

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๖๔๔๔

๑. กฎ ก.พ. ที่สำคัญบางฉบับไม่มีพิมพ์ใน
วารสารข้าราชการ เช่น กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗๑ ถึง
ฉบับที่ ๑๘๑ เป็นต้น ขอให้พิมพ์ในฉบับต่อไปด้วย

๒. การบรรจุข้าราชการนั้น หลักฐานต่าง ๆ
เช่น ประกาศนียบัตร ใบสุทธิ ปริญญาบัตร จะ
ต้องนำต้นฉบับแนบเรื่องเพื่อดำเนินการบรรจุ หรือใช้
สำเนาหลักฐานดังกล่าว ซึ่งเจ้าหน้าที่รับสมัครตรวจ
สำเนาถูกต้องแล้วแนบเรื่องก็ได้หรืออย่างไร

๓. การอยู่เวรของข้าราชการประจำสำนักงาน
นอกเวลาราชการ มีกำหนดไว้ในหนังสือเวียนที่เท่าใด
บ้าง ขอได้โปรดพิมพ์ลงในวารสารข้าราชการด้วย
จะเป็นประโยชน์มาก

๔. ในกรณีที่ทางราชการประกาศรับสมัคร
สอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา (คุณวุฒิ
มศ. ๓) นาย ก. เป็นผู้สำเร็จพาณิชย์การ สมัคร
สอบด้วย และได้รับบรรจุ ภายหลังได้อ้างสิทธิว่าตน
เองสำเร็จพาณิชย์การ ขอให้ทางราชการปรับให้ได้

รับเงินเดือนตามอัตราที่กำหนดในกฎ ก.พ. ดังนี้ ทางราชการจำเป็นต้องหาอัตราบรรจุให้หรือไม่ อย่างไร

ตอบ: ๑. จะดำเนินการต่อไปครับ

๒. ใช้สำเนาหลักฐานการสำเร็จการศึกษาก็ได้ครับ แต่ไม่ว่าจะเป็นต้นฉบับหรือสำเนา ผู้ดำเนินการสอบ จะต้องขอให้สถาบันการศึกษาที่ออกหลักฐานนั้น ๆ ตรวจสอบก่อนว่าผู้นั้นได้สำเร็จการศึกษาจริงหรือไม่

๓. การอยู่เวรรักษาราชการประจำสถานที่ราชการเป็นมติดคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี น.ว. ๑๐๑/๒๔๕๕ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๔๕๕ ที่ น.ว. ๑๖๑/๒๔๕๕ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๔๕๕ ที่ น.ว. ๒๑๕/๒๔๕๕ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๔๕๕ ที่ น.ว. ๒๕๒/๒๔๕๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๔๕๕ ที่ น.ว. ๒๓๐/๒๔๕๖ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๔๕๖ ที่ น.ว. ๒๘๒/๒๔๕๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๔๕๖ และหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ น.ว. ๕๑/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๐๑ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ให้จัดข้าราชการอยู่เวรรักษาราชการทั้งกลางวันกลางคืน ต่อมาได้ผ่อนผันให้ข้าราชการสตรีไม่ต้องอยู่เวรกลางคืน และตามหนังสือเวียนฉบับสุดท้าย คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า เหตุการณ์ร้ายแรงได้บรรเทาลงแล้ว สถานที่ราชการบางแห่งอาจหมดความจำเป็นที่จะต้องจัดข้าราชการอยู่เวรรักษาราชการต่อไป เพียงจัดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ คอยยามเฝ้ารักษาสถานที่

ที่น่าจะพอแล้ว จึงลงมติให้แต่ละกระทรวงทบวงกรม หรือส่วนราชการ ใช้ดุลยพินิจพิจารณาสั่งการตามความจำเป็นว่า จะสมควรจัดให้ข้าราชการอยู่เวรรักษาราชการ หรือให้มเฝ้าสถานที่ราชการอย่างไร เพียงใดให้เป็นการเหมาะสมของแต่ละแห่ง โดยมีให้เสียหายแก่ราชการ

๔. ข้าราชการที่จะได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิที่มอยู่จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดให้ใช้บรรจุจากผู้มีวุฒินั้น ๆ ซึ่งจะต้องดำเนินการโดยวิธีสอบคัดเลือก สำหรับกรณีที่ไม่ได้กำหนดให้บรรจุจากผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ จึงไม่อาจจะบรรจุให้นาย ก. ได้รับเงินเดือนตามวุฒิได้

บัญชาการเบิกค่าเล่าเรียนบุตรข้าราชการ

คำถาม : สหกิจเลขที่ ๔๐๔๑

เนื่องด้วยมีข้าราชการมาหารือผม ในฐานะที่เป็นหัวหน้าเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าเล่าเรียนบุตรของข้าราชการ จึงใคร่เรียนถามปัญหา ดังนี้

๑. นาย ก. ข้าราชการพลเรือนสามัญ ชั้นตรี ชั้น ๑,๗๕๐ บาท บุตรจบม.ศ. ๕ เข้าเรียนในวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ โรงเรียนตั้งอยู่เลขที่ ๗๓ ถนนพระราม ๖ กรุงเทพฯ ฯ ได้เสียค่าเล่าเรียน ดังนี้

๑.๑ ค่าประกันของเสียหาย	๒๐๐ บาท
๑.๒ ค่าระค่าขนมเบียร์	๕๐ บาท
๑.๓ ค่าเล่าเรียน	๒๕๐๘

- ภาค ๑ ๑,๕๐๐ บาท
- ๑.๔ ค่าบำรุงภาค ๑/๒๕๑๘
- ๑.๔.๑ ค่ากิจกรรมสัมพันธ์
ศึกษา ๑๐๐ บาท
- ๑.๔.๒ ค่าบำรุงห้องสมุด ๑๐๐ บาท
- ๑.๔.๓ ค่าบำรุงสโมสร ๕๐ บาท
- ๑.๔.๔ ค่าพิมพ์และกระดาษคำสอน ๕๕๐ บาท
- ๑.๕ ค่าใบสมัคร ๑ ชุด ๑๕ บาท
- ๑.๖ ค่าสมัครสอบ ๕๐ บาท
๒. บุตรนาย ก. อีกคนหนึ่งกำลังเรียน ม.ศ. ๔ ของโรงเรียนประจำจังหวัด ได้สมัครเรียนรักษาดินแดน (ร.ด.) และเสียค่าสมัครและอุปกรณ์ ๑๕ บาท มีใบสำคัญรับเงิน

ทั้งสองข้างต้นนี้ โครว์ขอทราบว่าจะทำการเบิกค่าเล่าเรียนบุตร ได้เพียงใดหรือไม่ โปรดตอบในวารสารข้าราชการด้วย

ตอบ ๑. วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีได้เป็นโรงเรียนตามความหมายของคำว่า "โรงเรียนราษฎร์" ตามระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ. ๒๕๑๕ และที่แก้ไข นาย ก. จึงไม่มีสิทธิจะเบิกเงินช่วยเหลือจากทางราชการ

๒. ค่าสมัครและอุปกรณ์ในการเรียนรักษาดินแดนไม่ได้อยู่ในค่านิยม "เงินบำรุงการศึกษา" ตามระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ. ๒๕๑๕ และที่แก้ไข นาย ก. จึงไม่มีสิทธิจะเบิกเงินช่วยเหลือจากทางราชการ

ลาออกจากพนักงานเทศบาล และบรรจุเป็นข้าราชการ นาย
อาชราภรณ์รวมกันไว้หรือไม่

ผู้ถาม : คุณศิริ พัทธไชย

เดิมข้าพเจ้าเป็นพนักงานเทศบาลนครกรุงเทพ ตำแหน่งพนักงานพิมพ์ตัดจั่ว บรรจุวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ ต่อมาวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๔ ได้ลาออกไปศึกษาต่อโรงเรียนป่าไม้แพว ๒ ปี เมื่อเรียนจบแล้วได้สอบบรรจุได้เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๖ ตำแหน่งพนักงานป่าไม้จั่ววาบัจจุบันได้ปรับเป็นพนักงานป่าไม้ตรีแล้ว ข้าพเจ้าใคร่ขอเรียนถามว่าอายุราชการขณะที่ทำงานอยู่เทศบาลนครกรุงเทพจะเอารวมกับที่ทำงานแห่งใหม่ได้หรือไม่ ถ้าได้มีวิธีดำเนินการอย่างไรบ้าง ถ้าไม่ได้เพราะเหตุไร ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือคู่มือข้าราชการเล่มใหม่คิดว่ากรณีนี้จะนับต่อได้ขอได้โปรดกรุณาตอบให้ข้าพเจ้าทราบด้วยจะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ตอบ : ไม่มีสิทธินับเวลาตอนเป็นพนักงานเทศบาลมา รวมกับเวลาราชการตอนเป็นพนักงานป่าไม้ได้ เพราะไม่ใช่เป็นการโอนมารับราชการแต่เป็นการลาออกตาม มาตรา ๒๓ ทวิแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๒

การกำหนดเงินเดือนเพื่อเลื่อนชั้น

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๖๔๔๘

ผมได้อ่านหนังสือ ที่ สร. ๑๒๐๐/ว. ๑๔๘ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๑ เรื่องการกำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการที่จะได้รับการเสนอเพื่อเลื่อนชั้น

ซึ่งนำลงในวารสารข้าราชการ ฉบับเดือนมกราคม ๒๕๑๘ สนใจในข้อ ๑ คือการกำหนดอัตราเงินเดือน เพื่อเล่นข้าราชการพลเรือนชั้นตรีเป็นชั้นโท ว่าให้ เล่นจากชั้นตรี ผู้ได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่า ชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๖๔๕ บาท ขอดำเนินการดังนี้.-

ผมเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๒ เงินเดือนเดิม ๑,๕๕๐ บาท เงินเดือน เล่นในเบงบประมาณ ๒๕๑๘ เป็น ๑,๗๕๐ บาท สอบ เล่นชั้นจากชั้นตรีเป็นชั้นโทได้ เมื่อเดือนมีนาคมนี้ อยากทราบว่าอยู่ในข่ายที่จะได้รับการบรรจุหรือไม่และ หากจะบรรจุได้ กรมฯ หรือผู้ถูกบรรจุ จะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง

ตอบ: ตามปัญหาที่ถาม ถ้ามีอัตราชั้นโท ตำแหน่ง ที่คุณสอบได้ว่างอยู่ และคุณได้เป็นข้าราชการชั้นตรี หรือเทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี หรือ ๑ ปี ถ้า คุณเป็นผู้ได้รับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรชั้น ก.พ. เทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี คุณก็อยู่ในข่ายที่จะได้ รับการพิจารณาเลื่อนชั้นได้

อย่างไรก็ตามในกรณีที่มีตำแหน่งว่าง แต่ จะพิจารณาปรับอัตราชั้นตรีที่คุณครองอยู่ให้เป็นชั้นโท นั้น ในทางปฏิบัติคุณจะได้รับเงินเดือนเท่ากับขั้นต้น ของขั้นที่สูงขึ้นก่อนคือ ๑,๘๖๐ บาท และได้รับการ พิจารณาอนุมัติจาก ก.พ. แล้ว จึงจะบรรจุเป็นชั้นโท ได้

สำหรับวิธีการเลื่อนชั้น เป็นหน้าที่ของปลัด กระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา แล้ว

แต่กรณีที่จะพิจารณาว่าคุณมีความประพฤติ ความรู้ และความสามารถที่จะเล่นเป็นชั้นโทได้หรือไม่ ถ้า ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเห็นว่าสมควรจะได้เล่นเป็น ชั้นโท ก็ต้องเสนอขอให้คุณให้ อ.ก.พ. กระทรวง พิจารณาอนุมัติ เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงอนุมัติแล้ว ก็เป็นหน้าที่ของเจ้ากระทรวงหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือ ปลัดกระทรวง ที่จะเป็นผู้ออกคำสั่งเลื่อนชั้นต่อไป

ข้อใจเกี่ยวกับการเล่นเงินเดือน

ผู้ถาม : คุณศาสก์ อารางกูร

ก่อนวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๗ ผมรับราชการในตำแหน่งประจำแผนกองค์การส่วนท้องถิ่นกอง ราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง อัตราเงินเดือน ๒,๒๓๐ บาท ครั้นวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๑๗ มีคำสั่งกรมการปกครอง ที่ ๑๑๗๒/๒๕๑๗ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๑๗ บรรจุและแต่งตั้งให้ผมทดลองปฏิบัติ ราชการในตำแหน่งวิทยากรโท วิทยาลัยการปกครอง แต่งตั้งวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๗ อัตราเงินเดือน ๒,๒๓๐ บาท และต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ กรมการปกครองได้สั่งให้ผมไปรักษาการใน ตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัด สุพรรณบุรีโดยคำสั่งที่ ๘๘/๒๕๑๘ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ และในที่สุดกรมการปกครองได้มีคำสั่ง ที่ ๔๓๖/๒๕๑ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๘ แต่ง ตั้งให้ผมดำรงตำแหน่งวิทยากรโท วิทยาลัยการปก ครอง กรมการปกครอง อัตราเงินเดือน ๒,๒๓๐ บาท

อย่างไรก็ดี ในระยะต้นเดือนมิถุนายน ๒๕๑๘ ผมทราบว่ากรมการปกครองได้มีคำสั่งที่ ๘๒๘/๒๕๑๘ เลื่อนเงินเดือนของผมในชั้นตรีชน ๒ ชั้น จาก ๒,๒๐๐ บาท เป็น ๒,๕๒๐ บาท (ลำดับที่ ๑๖๘ อัตราเลขที่ ๖๕) และผมก็ได้รับเงินตกเบิกเป็นเวลา ๒ เดือนเศษจาก ๑ ตุลาคม ๒๕๑๗-๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๗ เดิมผมคิดจะคัดค้านตั้งแต่ตอนที่ได้รับเงินตกเบิก แต่ด้วยความเข้าใจตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของกองอัตรากำลังฯ ซึ่งเป็นผู้ทำคำสั่งบรรจุแต่งตั้งวิทยากรว่าเมื่อผมได้รับการแต่งตั้งพ้นการทดลองแล้วก็จะทำเรื่องขอปรับอัตราเงินเดือนตามที่ใดเลื่อนในชั้นตรีได้ ผมจึงได้รอรอไว้ ครึ่งถึงวันที่พ้นการทดลอง (๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๘) ผมได้เข้าไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของกองอัตรากำลังฯ ได้พบเจ้าหน้าที่คนใหม่กลับบอกว่าทำไม่ได้เพราะถือว่าผมขอมสละเงินเดือนมารับในชั้นโท ๒,๒๐๐ บาทเอง แต่โดยข้อเท็จจริงนั้น ผมไม่เคยบอกสละสิทธิในเงินเดือนเดิมเลย เมื่อมีคำแนะนำว่าเรื่องนี้ควรติดต่อ ทกรมบัญชีกลาง และ ก.พ. ในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ผมได้ไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของเงินเดือน กรมบัญชีกลาง ก็ได้รับคำชี้แจงว่าเรื่องเงินเดือนไม่มีปัญหา ควรขอให้เจ้าหน้าที่กรมการปกครองทำคำสั่งใหม่โดยใช้มาตรา ๕๓ ประกอบมาตรา ๖๑ เมื่อผมกลับไปที่กรมการปกครอง เจ้าหน้าที่ของกองอัตรากำลังฯ บอกว่าเกรงว่าทางสำนักงาน ก.พ. จะไม่ยอมและให้คำแนะนำว่า ถ้าหากผมติดต่อทางสำนักงาน ก.พ. ให้ทางสำนักงาน ก.พ. แจ้งว่าให้ทำได้ จึงจะดำเนินการให้ จึงจำเป็นต้องกราบเรียนรบกวน ขอความกรุณาขอคำแนะนำ

และช่วยเหลือจากท่าน โดยขอเรียนถึงเหตุผล ประกอบ ดังต่อไปนี้

๑. ก่อนที่จะได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ทดลองปฏิบัติราชการในตำแหน่งวิทยากรโท ผมได้ทราบอย่างไม่เป็นทางการอยู่แล้วว่า ผมจะได้รับเงินเดือน ๒ ชั้นจาก ๒,๒๐๐ บาทเป็น ๒,๕๒๐ บาท ถ้าผมไม่มีความหวังว่าจะมีการทำเรื่องเงินเดือนให้ขึ้นรับ ๒,๕๒๐ บาทเมื่อพ้นการทดลองแล้ว ผมก็คงจะสละสิทธิ์ขอรับการบรรจุแต่งตั้งเป็นวิทยากรโท ยังคงขอรับเงินเดือนในชั้นตรีต่อไปดีกว่า เพราะคาดว่าราวปลายปี ๒๕๑๘ อาจมีการสอนเลื่อนชั้นโทกันออก และถึงแม้จะสอบชั้นโทไม่ได้ก็ไม่เป็นไร เพราะเงินเดือนไม่ติดหรือหากจะใช้ระบบ พ.ช. เงินเดือนก็ยังไม่ต้องไปก่อนาน จึงไม่มีเหตุจูงใจที่จะให้ผมขอมขอรับการบรรจุแต่งตั้งเป็นวิทยากรให้ถูกลดเงินเดือนไปถึง ๒ ชั้น

๒. มีผู้กล่าวว่าข้าราชการที่โอนมาจากหน่วยงานอื่นมาเป็นวิทยากรโท ถ้าหากเงินเดือนในสังกัดเดิมมากกว่า เขาเอาอัตราเงินเดือนเดิมตามตัวมาได้ ถ้าเป็นดังนั้นจริง ผมเป็นข้าราชการสังกัดกรมการปกครองอยู่แล้ว เมื่อเป็นวิทยากรในกรมเดิมก็น่าจะถือเอาอัตราเงินเดือนเดิมมาใช้ได้ด้วย

๓. ข้าราชการที่สอบเลื่อนชั้นสูงขึ้น ได้รับสิทธิตามมาตรา ๖๑ ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน แต่สำหรับวิทยากรซึ่งต้องไปเรียนให้มีความรู้ยิ่งกว่าเดิม ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์แก่

ตัวข้าราชการผู้หนึ่งแต่อย่างใด ผมจึงไม่คิดว่ากฎหมายจะบัญญัติไว้ในลักษณะเช่นนั้นและ ก.พ. จะตีความไปในทำนองนั้น แต่ผมคิดว่ามาตรา ๕๓ วรรคท้ายที่บัญญัติว่า “.....และให้นำความในมาตรา ๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” จะนำมาใช้ในกรณีของผมได้ และผมมั่นใจว่าทางสำนักงาน ก.พ. เป็นที่พึงในอันที่จะให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการในเรื่องนี้ได้อย่างแน่นอน

ด้วยเหตุผลและข้อเท็จจริงดังได้เรียนมาแล้ว ผมจึงจำเป็นต้องรบกวนขอความช่วยเหลือและคำแนะนำจากท่านเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินเดือนของผมให้ได้รับในขั้น ๒,๕๒๐ บาท เพื่อผมจะได้นำไปติดต่อขอร้องให้เจ้าหน้าที่กองอัตรากำลังฯ กรมการปกครองดำเนินการต่อไป

ตอบ : ผมอ่านปัญหาของคุณแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิหรือประโยชน์ของข้าราชการที่จะพึงได้รับ เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นก็ควรจะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงานบุคคลของกรมที่จะดำเนินการแก้ปัญหาให้ เพื่อรักษาสิทธิหรือประโยชน์ของข้าราชการ ไม่ใช่อ้างว่าสำนักงาน ก.พ. จะไม่ยอมเสียค่าใช้จ่าย และเรื่องเช่นนี้ก็ไม่ควรให้ข้าราชการต้องดำเนินการด้วยตัวเอง อันทำให้เสียเวลาและบั่นทอนกำลังใจในการทำงานเป็นอย่างมาก

สำหรับปัญหาที่คุณถามมา ผมมีความเห็นว่า (ความเห็นนี้เป็นความเห็นส่วนตัว ไม่ผูกพัน ก.พ. แต่อย่างใด) คุณควรได้รับการบรรจุให้ได้รับเงินเดือนใน

ขั้น ๒,๕๒๐ บาท เท่าที่ได้รับอยู่ก่อนที่จะได้บรรจุเป็นชั้นโท (ตามคำสั่งที่ ๘๒๘/๒๕๑๑ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๑) ทั้งนี้ตามมาตรา ๕๓ ประกอบกับมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๖

การที่จะให้ได้รับเงินเดือนในอัตราดังกล่าว อาจกระทำได้โดยการแก้ไขคำสั่งบรรจุเดิมเสียใหม่ คือคำสั่งกรมการปกครอง ที่ ๑๑๗๒/๒๕๑๑ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๑๑ และที่ ๔๓๖/๒๕๑๔ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๔

การขอเข้ารับราชการใหม่

ผู้ถาม : คุณครูทองบุญ

ด้วยผมมีปัญหาประสงค์จะเรียนถามเกี่ยวกับการขอกลับเข้ารับราชการใหม่ คือ เดิมผมรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้น ๑,๑๕๐ บาท ตำแหน่งประจำแผนกสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาผมถูกลดโทษทางวินัย ถูกลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น คงได้รับเงินเดือนขั้น ๑,๐๘๐ บาท เป็นอัตราที่ต่ำกว่าขั้น ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๗ และผมได้ลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๘ จึงขอเรียนถามปัญหา ดังต่อไปนี้

๑. ผมกำลังดำเนินการขอกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือระดับที่เทียบเท่าระหว่างรอบรรจุกลับเข้ารับราชการใหม่นี้ ผมได้ไปสอบแข่งขัน

เข้ารับราชการในตำแหน่งพนักงานสรรพากร ๑ ซึ่งผู้
สอบได้จะได้รับบรรจุโดยได้รับเงินเดือนชั้น ๑๕๐ บาท
ถ้าผมสอบแข่งขันได้และได้รับการบรรจุเข้ารับราชการ
ในตำแหน่งพนักงานสรรพากร ๑ ผมขอสลัทธิที่จะขอ
กลับเข้ารับราชการ ใหม่ในตำแหน่งประจำแผนกหรือ
ระดับที่เทียบเท่าหรือไม่

๒. ถ้าหากผมได้รับบรรจุกลับเข้ารับราชการ
ใหม่ในตำแหน่งประจำแผนกหรือระดับที่เทียบเท่า
ผมจะได้รับเงินเดือนชั้น ๑,๐๘๐ บาท ใช่หรือไม่
ถ้าใช่ผมกลับเข้ารับราชการใหม่ได้ ๒ เดือน ซึ่ง
เดิมก่อนลาออกจากราชการ ผมถูกลดขั้นมาแล้ว ๔
เดือน รวมเป็น ๖ เดือน ผมอำนาจจะพิจารณาส่งเลื่อน
เงินเดือนในชั้น ๑,๑๕๐ บาท ได้หรือไม่ หรือจะต้อง
ตั้งต้นนับระยะเวลาที่ถูกลดขั้นเงินเดือนใหม่ตั้งแต่กลับ
เข้ารับราชการ การส่งเลื่อนเงินเดือนกรณีเข้ารับราชการ
ถูกลดโทษทางวินัยโดยลดขั้นเงินเดือนนี้ ให้ได้รับเงิน
เดือนตามเดิม ภายหลังจากที่ผมอำนาจได้พิจารณาเห็นว่า
ได้ลดขั้นเงินเดือนมาเป็นการสมควรแล้ว จะกระทบ
กระเทือนต่อการพิจารณาความดีความชอบประจำปีหรือไม่
อย่างไร

ตอบ: ๑. ตามปัญหาข้อแรก ถ้าคุณได้ยื่นเรื่องราว
สมัครขอกลับเข้ารับราชการไว้แล้ว ก็ไม่ขอสลัทธิที่จะ
ได้รับบรรจุกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งประจำแผนก
หรือระดับที่เทียบเท่า

๒. ตามปัญหาข้อ ๒ ตอนแรก ถ้าคุณได้รับ
บรรจุกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งประจำแผนกหรือ

ระดับที่เทียบเท่า ก็จะได้รับเงินเดือนไม่สูงกว่าชั้น
๑,๐๘๐ บาท

สำหรับปัญหาตอนหลัง เห็นว่าเป็นเรื่องการ
บรรจุไม่ใช่เรื่องการลดขั้นเงินเดือน เพราะเมื่อคุณลา
ออกจากราชการไป ก็พ้นสภาพการเป็นข้าราชการไป
แล้ว ปัญหาเรื่องการลดขั้นเงินเดือนก็หมดไป การ
พิจารณาเลื่อนเงินเดือนจึงต้องนับเวลารับราชการนับ
แต่วันที่ได้รับบรรจุกลับจนถึงสิ้นเดือนกันยายนของปี
ที่จะพิจารณาเลื่อนเงินเดือน ถ้าได้รับบรรจุมาไม่น้อย
กว่า ๕ เดือน ก็อาจได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน
ให้ได้ แต่ถ้าได้รับบรรจุมาน้อยกว่า ๕ เดือน ก็เลื่อนเงิน
เดือนไม่ได้ เว้นแต่จะเข้ากรณีพิเศษคือได้รับบรรจุตั้ง
แต่ ๖ เดือนขึ้นไป ถ้าผู้บังคับบัญชาพิจารณาให้ ๒
ชั้นก็จะได้เลื่อน ๑ ชั้น

การเลื่อนเงินเดือนกรณีถูกลดโทษทางวินัย

ผู้ถาม : สมาชิกหมายเลข ๕๐๔๒

นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท
รับราชการในส่วนภูมิภาคได้กระทำผิดวินัย กรมเจ้า
สังกัดได้ส่งลงโทษตัดเงินเดือน ๑๐ เปอร์เซ็นต์มีกำหนด
๖ เดือน นับแต่ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๔ ต่อมา
ก.พ. ได้พิจารณาว่า การตัดเงินเดือนนาย ก. สมควร
แก่กรณีความผิดแล้ว แต่การลงโทษตัดเงินเดือน ๑๐
เปอร์เซ็นต์ ๖ เดือนนั้น เฉพาะเงินเดือนที่ตัดไม่เกิน
อัตราที่กฎหมายกำหนด แต่เวลา (จำนวนเดือน) เกิน
กว่าอัตราที่กฎหมายให้อำนาจไว้ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ

ด้วยกฎหมาย ก.พ. จึงได้มีคำสั่งให้กรมเจ้าสังกัด ออก คำสั่งลงโทษเสียใหม่ โดยให้ตัดเงินเดือน นาย ก. ๒๐ เปอร์เซ็นต์มีกำหนด ๓ เดือน ซึ่งเฉลี่ยแล้วเท่ากับ อัตราโทษเดิม กรมเจ้าสังกัดได้ทำคำสั่งให้ปลัดกระทรวงลงนามในคำสั่ง เปลี่ยนโทษจากการตัดเงินเดือน ๑๐ เปอร์เซ็นต์ มีกำหนด ๖ เดือนเป็นตัดเงินเดือน ๒๐ เปอร์เซ็นต์ มีกำหนด ๓ เดือน โดยเริ่มแต่เดือน พฤศจิกายน ๒๕๑๔ คือเดือนที่เริ่มตัดเงินเดือนตาม คำสั่งกรมฯ ฉบับแรก (ไม่เป็นผลให้ถูกตัดเงินเดือน อีก) คำสั่งฉบับหลังนี้ออกเมื่อเดือน มีนาคม ๒๕๑๖ จึงเป็นผลให้กระทบกระเทือนการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน (ปีงบประมาณ ๒๕๑๔) จึงอยากทราบว่า

๑. ในกรณีดังกล่าว นาย ก. ไม่ได้ขึ้นเงินเดือนมาแล้วในปีงบประมาณ ๒๕๑๕-๒๕๑๖ มาแล้ว เพิ่งมาได้เงินเดือนขึ้นในปีงบประมาณ ๒๕๑๖ และในปีงบประมาณ ๒๕๑๗ นาย ก. ไม่มีความผิดผู้บังคับบัญชาขึ้นต้นขอเลื่อนเงินเดือนให้ตามปกติ แต่ไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนเช่นนี้ ถือว่าเป็นการถูกลงโทษในความผิดกรณีเดียวกันถึง ๒ ครั้งใช่หรือไม่

๒. การที่ไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน ในปีงบประมาณ ๒๕๑๔ เพราะคำสั่งกระทรวงที่ออกมาเปลี่ยนโทษจากการตัดเงินเดือน ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ๖ เดือน เป็น ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ๓ เดือน นั้นเป็นการปฏิบัติ ถูกต้องหรือไม่

๓. ถ้าการระงับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนดังกล่าว ไม่ถูกต้องจะมีทางแก้ไขประการใดหรือไม่ เพราะเหตุใด.

ตอบ : ตามปัญหาที่คุณถามมา เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจมาก เพราะการที่นาย ก. ถูกลงโทษตัดเงินเดือนเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๔ เพียงครั้งเดียว แต่ไม่ได้เลื่อนเงินเดือนถึง ๒ ปี (ปีงบประมาณ ๒๕๑๕-๒๕๑๖) นั้น นับว่าเป็นโทษแก่นาย ก. มากอยู่แล้ว ปีต่อ ๆ มา น่าจะมีโอกาสได้เลื่อนเงินเดือนบ้าง แต่ก็ไม่ได้เลื่อน - เอาละครับ ขอตอบปัญหาที่คุณถามมาเป็นข้อ ๆ ไป ดังนี้

๑. ในปีงบประมาณ ๒๕๑๖ ถ้า นาย ก. ไม่มีความผิด และมีความอดสาหัส ความสามารถในการปฏิบัติราชการ ตลอดจนมีผลงานดี ก็ควรจะได้เลื่อนเงินเดือนตามปกติ แต่ก็ไม่ได้เลื่อนเงินเดือนอีกเช่นนี้ จะถือว่าเป็นการลงโทษในความผิดกรณีเดียวกันถึง ๒ ครั้ง อย่างคุณว่าก็คงได้

๒. ไม่ถูกต้อง เพราะการเปลี่ยนโทษจากรัดเงินเดือน ๑๐% ๖ เดือน เป็น ๒๐% ๓ เดือนนี้เป็นเรื่องของการแก้ไขคำสั่งเดิม ให้ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น ไม่ควรมีผลกระทบกระเทือนมาดี การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๑๖ แต่อย่างใด

๓. ทางแก้ไขก็อาจทำได้ ถ้าผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นว่านาย ก. ควรได้เลื่อนเงินเดือน

หรือถ้ามีปัญหาข้อขัดข้องอย่างไร ก็อาจขออนุมัติ
ก.พ. ให้ผู้บังคับบัญชาส่งเลื่อน ให้เป็นพิเศษเฉพาะ
รายได้

การนับเวลาไปราชการเพื่อคำนวณค่าเบี่ยงเบนเดินทาง

ตาม : ข้าราชการสรรพสามิต

ผมมีข้อข้องใจเกี่ยวกับการเขียนรายงานการ
เดินทางไปราชการ และการนับเวลาราชการเพื่อ
เบิกเงินค่าเบี่ยงเบนเดินทางตามพระราชกฤษฎีกาว่า
ด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔
มาตรา ๑๒ ที่กำหนดว่า " การนับเวลาไปราชการ
เพื่อคำนวณค่าเบี่ยงเบนเดินทาง ให้นับตั้งแต่เวลาออก
จากสถานที่อยู่ หรือจนถึงสถานที่อยู่ หรือจนถึงสถาน
ที่ไปรับราชการใหม่

เวลาไปราชการยี่สิบสองชั่วโมง นับเป็นหนึ่งวัน
เศษของวันเกินกว่าสิบสองชั่วโมง นับเป็นหนึ่งวัน"
จึงขอเรียนถาม ดังนี้

๑. ข้อความที่ว่า "สถานที่อยู่" หมายความว่า
ถึงที่พักหรือบ้านพักใช่หรือไม่

๒. สมมติว่า สรรพสามิตอำเภอและนาย
ตรวจสรรพสามิต ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ตำบล ก. ออกไป
ตรวจท้องที่ตำบล ข. ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ น. เมื่อ
รับผู้กระทำผิดได้แล้วก็เดินทางกลับมาส่งคดี ณ ที่ว่าการ
อำเภอซึ่งอยู่ที่ตำบล ก. ทำการเปรียบเทียบปรับและ
เก็บเงินเข้าเซฟของอำเภอเรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่ได้
กลับที่พักหรือบ้านพัก ครั้นเวลา ๐๖.๐๐ น. ในวัน
เดียวกันนั้น ก็ได้ออกเดินทางไปตรวจที่ตำบล ค. อีก

เมื่อจับผู้กระทำผิดได้ (บางครั้งก็ไม่ได้) แล้วกลับมา
ส่งคดีที่ว่าการอำเภออีก และกลับถึงบ้านพักเมื่อเวลา
๑๘.๓๐ น. ดังนี้ จะถือว่าเป็นการเดินทางไปราชการ
ติดต่อกันเกินกว่าสิบสองชั่วโมง ซึ่งมีสิทธิเบิกค่าเบี่ยง
เบนเดินทางในวันนั้น ได้หนึ่งวัน ใช่หรือไม่

ตอบ ๑. คำว่า "สถานที่อยู่" ตามพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔
นั้น หมายถึงที่พักหรือบ้านพัก และสำนักงานที่ทำการ

๒. การเดินทางไปราชการซึ่งมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่าย
จ่ายในการเดินทางไปราชการตามพระราชกฤษฎีกาว่า
ด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการนั้น จะต้องเป็น
กรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ไปราชการ ดังนั้น สำหรับ
กรณีของสรรพสามิตอำเภอ และนายตรวจสรรพสามิต
จึงต้องพิจารณาจากคำสั่งของผู้บังคับบัญชา และข้อ
เท็จจริงประกอบกัน ดังนี้

(๑) กรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ไปตรวจตำบล
ข. ในตอนเช้า และในตอนบ่ายได้สั่งให้ไปตรวจตำบล
ค. อีกครั้งหนึ่ง กรณีนี้เป็นการเดินทางไปราชการ ๒
ครั้ง ซึ่งต่างกรรมต่างวาระกัน เวลาไปราชการไม่ติด
ต่อกัน จึงไม่มีสิทธิเบิกค่าเบี่ยงเบนเดินทาง

(๒) กรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ไปตรวจตำบล
ข. และตำบล ค. ในคำสั่งเดียวกัน และการปฏิบัติ
งานก็ติดต่อกัน เช่น เมื่อจับผู้กระทำผิดมาเปรียบเทียบ
ปรับที่อำเภอเรียบร้อยแล้วก็เดินทางไปตรวจที่ตำบล ค.
อีกในทันที กรณีนี้ถือว่าเป็นการเดินทางไปราชการ
ครั้งเดียวและเวลาไปราชการก็ติดต่อกัน จึงมีสิทธิเบิก
ค่าเบี่ยงเบนเดินทางได้

(๓) กรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ไปตรวจที่
ตำบล ข. และตำบล ค. ในคำสั่งเดียวกัน แต่การ
ปฏิบัติงานไม่ติดต่อกัน เช่น ออกตรวจตำบล ข. เวลา
๑๖.๐๐ น. จับผู้กระทำผิดมาเปรียบเทียบปรับที่อำเภอ
จนเสร็จเรียบร้อยเมื่อเวลา ๑๑.๐๐ น. แล้วออกตรวจ
ตำบล ค. อีกครั้งหนึ่งเมื่อเวลา ๑๖.๐๐ น. จับผู้กระทำ
ผิดมาเปรียบเทียบปรับที่อำเภอแล้ว กลับถึงที่พักเมื่อ
เวลา ๑๘.๓๐ น. กรณีเช่นนี้เวลาไปราชการไม่ติดต่อกัน
และไม่ถึงสิบสองชั่วโมง ไม่มีสิทธิเบิกค่าเบยเลี้ยง
เดินทาง

การนับเวลาไปราชการต้องเป็นไปตามหลัก
เกณฑ์ข้อ ๑ คือ นับตั้งแต่วันออกจากสำนักงานจน
กลับถึงสำนักงาน แต่ถ้าออกจากบ้านพักโดยไม่ได้แวะ
สำนักงาน นับตั้งแต่ออกจากบ้านพักจนกลับถึงสำนัก
งาน หรือกรณีที่ ไม่ได้แวะสำนักงานทั้งขาไปและขา
กลับ นับตั้งแต่ออกจากบ้านพักจนกลับถึงบ้านพักแล้ว
พักกรณี

ผู้ตอบปัญหาในฉบับนี้

สำนักงาน ก.พ.

ธงชัย	วามะชกะ
สุพจน์	สาทรกิจ
สุธี	สุทธิสมบูรณ์
สมศักดิ์	สุภาวชอุเทศ

รมณัฐชีกอง

ผาสุชนิตย์	นิธิตะระจิ
สุวิชัย	วารุณีวรวิกรม
สมพงษ์	วัฒนสุระ

วิเศษชนแท้

เมทรอลเย็นซิน
พาคูณระรินซินใจ

ข่าวสอบ

๑. กรมโรงงานอุตสาหกรรม รับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือน
วิสามัญชั้นจัตวา ชั้นตรี และชั้นโท ดังนี้

ตำแหน่งพนักงานธุรการจัตวา ผู้สมัครต้องได้รับประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง
หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพทางพาณิชย์การ หรือเลขานุการ หรือภาษาต่าง
ประเทศ

ตำแหน่งพนักงานธุรการตรี ผู้สมัครต้องได้รับปริญญาตรีทางกฎหมาย หรือทางศิลปศาสตร์
หรือทางเศรษฐศาสตร์

ตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์ตรี ผู้สมัครต้องได้รับปริญญาตรีทางเคมี หรือเคมีเทคนิค หรือ
ชีวอนามัย หรืออาชีววิทยา หรือเคมีวิทยา

ตำแหน่งนายช่างตรี ผู้สมัครต้องได้รับปริญญาตรีทางวิศวกรรมสุขาภิบาล หรือสิ่งแวดล้อม
เคมี หรืออุตสาหกรรม

ตำแหน่งช่างตรี ผู้สมัครต้องได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือประกาศนียบัตร
ประโยควิชาชีพชั้นสูงสาขาเทคนิคอุตสาหกรรม หรือช่างก่อสร้าง

ตำแหน่งนายช่างโท ผู้สมัครต้องได้รับปริญญาโททางวิศวกรรมสุขาภิบาล หรือวิศวกรรม
แวดล้อม

สมัครได้ที่สำนักงานเลขานุการกรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม ภายในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๘

กรมศิลปากร รับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั้นจัตวา

ตำแหน่งช่างศิลป์จ๋า ผู้สมัครต้องได้รับประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นกลาง
สมัครได้ที่ งานการเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการกรม กรมศิลปากร ภายในวันที่ ๒๕

สิงหาคม ๒๕๑๘

๓. กรมควบคุมโรคติดต่อ รับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการตำแหน่งต่าง ๆ
ดังนี้

นักบัญชี ผู้สมัครต้องได้รับปริญญาตรีทางสังคมศาสตร์ (การบัญชี)

เภสัชกร ผู้สมัครต้องได้รับปริญญาตรีเภสัช

นักวิทยาศาสตร์ ผู้สมัครต้องได้รับปริญญาตรีวิทยาศาสตร์ (เทคนิคการแพทย์หรือชีววิทยา
หรือภูมิวิทยา) หรืออนุปริญญาวิทยาศาสตร (กายภาพบำบัด)

สมัครได้ที่ กองการเจ้าหน้าที่ กรมควบคุมโรคติดต่อ ภายในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๘

๔. กรมอนามัย รับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่ง เสมียน พนักงาน
ผู้สมัครต้องได้รับประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษา
ตอนปลายสายอาชีพ หรือเลขานุการ หรือภาษาต่างประเทศ

สมัครได้ที่ กองการเจ้าหน้าที่ กรมอนามัย ภายในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๘

๕. ผู้สมัครสอบที่ได้รับประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษา (ม. ๖ หรือ มศ. ๑) หรือที่กระทรวงศึกษา
ธิการเทียบได้ไม่ต่ำกว่าประโยคมัธยมศึกษา หรือได้รับประกาศนียบัตรเปรียญธรรมตั้งแต่ประโยค ๕ ขึ้นไป
สมัครได้ดังนี้

ตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดจ๋า สมัครได้ที่ศาลจังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑-๑๕

เมษายน ๒๕๑๘

ตำแหน่งเสมียนพนักงาน สมัครได้ที่

- ที่ทำการปกครองจังหวัดนครสวรรค์ ภายในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๘
- ศาลจังหวัดหนองคาย ภายในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ถึงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๘
- ที่ทำการปกครองจังหวัดนครพนม ภายในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๘
- ที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร ภายในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๘
- ที่ทำการปกครองจังหวัดชลบุรี ภายในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๘
- ที่ทำการปกครองจังหวัดเพชรบูรณ์ ภายในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๘

ตำแหน่งเสมียนพนักงาน และตำแหน่งเสมียนพนักงานทำหน้าที่ช่วยด้วยรูป สมัครได้ที่

- ที่ทำการปกครองจังหวัดตรัง ภายในวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๘
- ที่ทำการปกครองจังหวัดสุราษฎร์ธานี ภายในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๘

TADANO ทาดานี่

"ทาดานี่" รถปั้นจั่น
พื้ไม่หวั่นวานหนัก
รับใช้มาแล้วทั่วโลก

สัด-ผอน

เครื่องทุ่นแรง การก่อสร้าง · ป่าไม้ · เหมืองแร่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เมโทรมอเตอร์เวอคส์

2239 ซอย 87-89 ถนนสุขุมวิท กรุงเทพฯ โทรเลขย่อ "เมโทรเวอคส์"
ผู้แทนจำหน่าย โทร. 917635 917847 923195-6

พาดู

การบริหารราชการแผ่นดิน ในช่วงนี้เป็นที่แน่ชัดว่ากำลังประสบความยุ่งยากหลายประการ เริ่มตั้งแต่เสถียรภาพของรัฐบาลซึ่งคงอ่อนแอไม่น่าไว้วางใจ จากแรงกดดันของกลุ่มอำนาจต่าง ๆ รวมไปถึงปัญหาหนักอก อันเนื่องมาจากการรวมตัวกันเรียกร้องประณามคัดค้านการกระทำของรัฐบาลทั้งภายในสภาและนอกสภา ซึ่งมีติดต่อกันมาไม่ขาดสาย

นอกจากนี้ยังต้องสู้กับอิทธิพลจากภายนอก และขบวนการที่ชักใยครอบงำประเทศไทย และใช้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางแทรกซึม บ่อนทำลาย และรักษาอิทธิพลผลประโยชน์ในภูมิภาคนี้

อิทธิพลจากภายนอกและขบวนการดังกล่าว มีความมุ่งหมายหลัก ๒ ประการ คือ ประการแรก ทางการเมือง มุ่งสร้างความระส่ำระสายและก่อให้เกิดการแตกแยกภายในประเทศ ประการต่อมา ทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อหวังเห็นขบวนการชุติวัติทรัพยากรอันมีค่าของไทยในรูปแบบที่แน่นอนและสลับซับซ้อน รวมทั้งเป็นแหล่งสำหรับระบายสินค้าเหลือใช้หรือวัสดุสงคราม ซึ่งไม่เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ประเทศอย่างใดเลย

อันนี้เป็นต้นตอใหญ่ที่ต้องการความสามัคคีของคน ในชาติในอันที่จะช่วยกันหาวิเทโศบายที่จะควบคุมหรือถ้าจำเป็นก็ควรจะต้องขจัดอิทธิพลจาก ภายนอกและขบวนการต่าง ๆ ทั้มิได้มีความปรารถนาดีต่อความร่มเย็นเป็นสุขของประชาชนชาวไทย ให้หมดสิ้นไปจากประเทศของเราโดยเร็ว เพราะตราบดีที่ประเทศไทยยังไม่สามารถดำเนินการ และไม่สามารถใช้ทรัพยากรของเราเพื่อทำนุบำรุงและสร้างสรรค์ประเทศชาติอย่างเต็มที่ ทรานนั้นเราก็คงจะยังไม่สามารถดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ได้อย่างแน่นอน

สภาพการณ์ดังกล่าวเราเชื่อว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับโดยตรง และส่งผลกระทบต่อมาถึงการปฏิบัติราชการของข้าราชการประจำอย่างเลียงไม่ได้ และดูเหมือนว่าเป็นกฎแฉสำคัญที่ไขไปสู่การปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพ มีระเบียบวินัย และเป็นแบบอย่างอันดีงามมากกว่าเพิ่งเล็งแต่ปัญหาแคบๆ ภายในระบบข้าราชการ

จึงหวังว่าที่คงวิเคราะห์ปัญหาและร่วมหิอกันอย่างเอาการเอางานได้แล้ว

